

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FILOZOFICKÁ FAKULTA

Ústav informačních studií a knihovnictví

Diplomová práce

Bc. Martin Gruber, DiS

Dopady ekonomické krize na činnost knihoven v ČR

The Impact of the Economic Crisis on the Work
of Regional Libraries in the Czech Republic

Praha 2013

Vedoucí práce: PhDr. Mgr. Hana Landová, Ph.D.

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracoval samostatně a výhradně s použitím citovaných pramenů, literatury a dalších odborných zdrojů.

V Praze, dne 3. října 2013

.....
Bc. Martin Gruber, DiS

Klíčová slova (česky)

finanční krize, ekonomická krize, vláda ČR, financování veřejného sektoru, politická situace, krajské knihovny v ČR

Klíčová slova (anglicky):

The Economic Crisis, the Government of the Czech Republic, the Public Finance Sector, the Political Situation, Regional Libraries in the Czech Republic, Benchmarking

Abstrakt (česky)

Diplomová práce popisuje současnou ekonomickou krizi, na kterou vláda ČR reagovala sadou restriktivních opatření v oblasti financování veřejného sektoru. Hlavní pozornost je věnována průzkumu, zda současná finanční krize a úsporná vládní opatření ovlivnila činnost krajských knihoven v ČR a zda byla ohrožena kvalita poskytovaných služeb pro veřejnost. Úvodní kapitola stručně charakterizuje činnost krajských knihoven, nejdůležitější legislativní dokumenty, vymezení standardů veřejných informačních služeb a koncepci rozvoje. V další kapitole je práce zaměřena na teoretické vymezení problematiky finanční krize a její typologii, připomene důvody jejího vzniku a naznačí její historické souvislosti. Třetí kapitola práce stručně přiblíží hlavní příčiny současné finanční krize v USA a její dopad na evropské trhy, průběh finanční krize ve Velké Británii a jak zde byla ovlivněna činnost veřejných knihoven. Další část stručně popisuje financování veřejného sektoru v ČR se zaměřením na knihovny, současnou finanční krizi v ČR a vývoj politické situace v ČR od roku 2006. Poslední kapitola obsahuje průzkum realizovaný formou statistického šetření a zjištění, jaký dopad měla finanční krize na činnost krajských knihoven v ČR v letech 2009 - 2012. Závěr práce je věnován stručnému shrnutí analyzovaného období a perspektivám činnosti krajských knihoven v letech budoucích.

Abstract (in English):

The thesis describes the current economic crisis, to which the Government responded by a set of restrictive measures of public finance. The main attention is paid to the research whether the current financial crisis and government austerity measures influenced the activities of the regional libraries in the Czech Republic and whether they compromised the quality of services provided to the public. The introductory chapter briefly describes the activities of the regional libraries, the most important legislative documents, defines standards of public information services and the development concept. The next chapter is focused on the theoretical definition of the financial crisis and its typology, summarizes its reasons and its historical context. The third chapter briefly approaches the main cases of the current financial crisis in the United States and its impact on European markets, the course of the financial crisis in the United Kingdom and how it influenced the public library sector. The next chapter briefly describes the financing of the public sector in the Czech Republic with a focus on libraries, the current financial crisis in the Czech Republic and the political development in the country since 2006. The last chapter contains a survey conducted by the form of statistical investigation, and the impact of the financial crisis on the activities of the regional libraries in the Czech Republic in 2009 - 2012. The conclusion comprises of a brief summary of the analysis period, and of activity perspectives of regional libraries in the years to come.

OBSAH

1	ÚVOD	1
2	OBECNÁ CHARAKTERISTIKA FINANČNÍ KRIZE	5
2.1	TYPLOGIE FINANČNÍ KRIZE.....	6
2.1.1	<i>Měnová krize.....</i>	<i>7</i>
2.1.2	<i>Bankovní krize</i>	<i>7</i>
2.1.3	<i>Dluhová krize.....</i>	<i>8</i>
2.1.4	<i>Systemická finanční krize.....</i>	<i>8</i>
2.2	HISTORIE FINANČNÍ KRIZE	9
2.2.1	<i>Velká deprese ve 30. letech 20. stol.</i>	<i>9</i>
2.2.2	<i>Japonská krize v 90. letech 20. stol.</i>	<i>10</i>
3	SOUČASNÁ FINANČNÍ KRIZE	10
3.1	HLAVNÍ PŘÍČINY VZNIKU KRIZE V USA V ROCE 2007.....	10
3.2	DOPAD KRIZE NA EVROPSKÉ TRHY	11
3.3	DOPADY EKONOMICKÉ KRIZE VE VELKÉ BRITÁNII	13
3.3.1	<i>Vývoj politické situace ve Velké Británii</i>	<i>13</i>
3.3.2	<i>Financování knihoven ve Velké Británii.....</i>	<i>14</i>
3.3.3	<i>Uzavírání knihoven ve Velké Británii v roce 2012</i>	<i>14</i>
3.4	FINANCOVÁNÍ VEŘEJNÉHO SEKTORU.....	16
3.4.1	<i>Vztahy v soustavě veřejných rozpočtů v ČR</i>	<i>17</i>
3.4.2	<i>Knihovny, instituce územní samosprávy.....</i>	<i>17</i>
3.4.3	<i>Právní normy.....</i>	<i>20</i>
3.4.4	<i>Dotační programy ze státního rozpočtu určené pro knihovny</i>	<i>21</i>
3.5	FINANČNÍ A HOSPODÁŘSKÁ KRIZE V ČR V ROCE 2007.....	24
3.5.1	<i>Vývoj politické situace v ČR od roku 2006.....</i>	<i>25</i>
3.5.2	<i>Vládní reformy v oblasti financování veřejného sektoru.....</i>	<i>27</i>
3.5.3	<i>Vývoj inflace v ČR v letech 2009 – 2012</i>	<i>31</i>
3.5.4	<i>Dopad ekonomické krize na činnost knihoven v ČR.....</i>	<i>32</i>
4	PRŮZKUM DOPADU EKONOMICKÉ KRIZE NA KRAJSKÉ KNIHOVNY V ČR	35

4.1	PŘÍPRAVA PRŮZKUMU	35
4.1.1	<i>Cíl průzkumu</i>	35
4.1.2	<i>Stanovení hypotéz</i>	35
4.1.3	<i>Metody průzkumu</i>	36
4.1.4	<i>Výběr vzorku knihoven.....</i>	37
4.2	SBĚR DAT.....	38
4.3	ANALÝZA DAT	38
4.4	ZÁVĚRY PRŮZKUMU.....	78
5	ZÁVĚR	83
6	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY:	87
	SEZNAM ZKRATEK:.....	92
7	SEZNAM OBRÁZKŮ:	92
8	SEZNAM TABULEK, GRAFŮ:	93
	PŘÍLOHA 1	I
	PŘÍLOHA 2	XI
	PŘÍLOHA 3.....	XIII
	PŘÍLOHA 4.....	XV
	PŘÍLOHA 5.....	XVI
	PŘÍLOHA 6.....	XVII

Předmluva

Diplomová práce je vypracována v souladu se schváleným zadáním. Jejím cílem je zjistit, jakým způsobem ovlivnila ekonomická krize 2009 - 2012 činnost krajských knihoven v ČR v daných letech a jaký měla dopad na kvalitu poskytovaných služeb. Průzkum se zejména zaměřil na sledování a porovnání statistických ukazatelů, které knihovny vykazovaly ve výkazech Kult (MK) v letech 2009 až 2012. Účelem práce je zjistit, zda ekonomická krize měla vliv na redukci finančních prostředků a jestli ovlivnila činnost krajských knihoven. Výsledky zkoumání poskytnou informace, v jakém rozsahu došlo ke snížení rozpočtů krajských knihoven v ČR a jaký vliv má snížení rozpočtů na činnost a kvalitu poskytovaných služeb pro veřejnost.

Při volbě tématu jsem vycházel ze skutečnosti, že více než 15 let pracuji v Krajské knihovně Karlovy Vary jako vedoucí oddělení automatizace a ve své oblasti jsem zaznamenal dopad změny ekonomických podmínek. V průběhu zpracování této diplomové práce došlo oproti původnímu zadání k podstatnému rozšíření teoretické části po obsahové stránce. Domnívám se však, že teoretická část byla rozšířena o kapitoly, které jsou pro tuto práci přínosem, a v přidaných kapitolách jsou vysvětleny pojmy, se kterými je dále pracováno v praktické části této diplomové práce.

Práce je rozdělena do čtyř kapitol. První z nich (*Úvod*) čtenáři krátce přiblíží činnost krajských knihoven, připomene nejdůležitější legislativní dokumenty, vymezení standardu veřejných knihovnických a informačních služeb, stručně přiblíží fungování krajských knihoven a připomene Koncepti rozvoje knihoven ČR na léta 2011 - 2015. Druhá kapitola (*Obecná charakteristika finanční krize - Typologie finanční krize, Historie finanční krize*) je zaměřena na teoretické vymezení problematiky finanční krize a její typologii, připomene důvody jejího vzniku a naznačí její historické souvislosti. V nejobsáhlejší třetí kapitole (*Současná finanční krize*) stručně přiblíží příčiny současné finanční krize v USA a jaký měla krize dopad na evropské trhy. Následující podkapitola se zabývá průběhem finanční krize ve Velké Británii, a jakým způsobem krize ovlivnila činnost veřejných knihoven, další podkapitola se věnuje stručnému popisu financování veřejného sektoru v ČR a současnou finanční a hospodářskou krizí v ČR a podrobně charakterizuje politickou situaci v ČR a míru inflace za sledované období. Poslední kapitola (*Průzkum dopadu ekonomické krize na krajské knihovny v ČR*) obsahuje průzkum

realizovaný formou statistického šetření a zjištění, jaký dopad měla finanční krize na činnost krajských knihoven v ČR v letech 2009 - 2012.

V práci jsou aplikovány následující metody: deskriptivní, srovnávací (porovnání statistických údajů a jejich analýza), průzkum a studium zdrojů. Výzkum je kvantitativní, kdy jsou zpracovány statistické roční výkazy dle ročních výkazů o knihovně (Kult MK) za jednotlivá období, které jsou dále matematicky zpracovány a výsledky výzkumu jsou porovnány a vyjádřeny v procentech. Pro lepší přehlednost údajů je výzkum doplněn zpracovanými tabulkami a grafy, které jsou vloženy přímo do textu práce. Hlavním zdrojem informací jsou tedy roční výkazy o knihovně, které jsou zpracovávány krajskými knihovnami. Další informační zdroje pro zpracování diplomové práce jsem čerpal dle vypracované rešerše na téma: „Dopady ekonomické krize na činnost knihoven v ČR“ (příl. č. 1).

Diplomová práce je připravena v souladu s platnými vnitřními předpisy FF UK a dalšími metodickými pokyny a normativními dokumenty. Použité zdroje, které byly využity ke zpracování této diplomové práce, jsou abecedně seřazeny v závěrečném seznamu literatury. Citování dokumentů bylo zpracováno v souladu s platnými citačními normami ČSN ISO 690, ISO 690-2, pro citování v textu je použita Harvardská metoda.

Na závěr bych chtěl poděkovat všem, kteří se zasloužili o současnou podobu diplomové práce. V první řadě PhDr. Radce Římanové, konzultantce práce, za odborné vedení a doporučení k jejímu vypracování. Dále pak PhDr. V. Richterovi z Knihovnického institutu Národní knihovny ČR za konzultaci a svolení s pokračováním výzkumu, na který tato práce navazuje, a za pomoc při zajištění dokumentů nutných ke zpracování práce.

1 Úvod

Diplomová práce charakterizuje současnou finanční krizi a její ekonomický dopad na Českou republiku. Krize zasáhla do většiny ekonomických odvětví, snížila se poptávka po zboží a službách a začala postupně stoupat nezaměstnanost. Promítla se také do činnosti veřejných služeb a bohužel se nevyhnula ani některým knihovnám. Zde se projevila snížením rozpočtů, které mělo značný vliv na nákup nových knih, periodik, zkrácení výpůjční doby a snižování počtu zaměstnanců. Hlavním cílem mého průzkumu je zjistit, zda zřizovatelé a provozovatelé krajských knihoven snížili v letech 2009 – 2012 rozpočty knihoven a jakým způsobem byla ovlivněna jejich činnost.

Činnost krajských knihoven je specifikována v zákoně č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon). Krajské knihovny plní funkce, které jsou určeny zřizovací listinou na základě dohodnutých podmínek stanovených zřizovatelem a za podmínek dodržování zákona č. 257/2001 Sb. Prioritním cílem těchto institucí je knihovnická, vzdělávací a informační činnost. Zákon č. 257/ 2001 Sb. o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon) definuje činnost veřejných knihoven následujícím způsobem:

„(1) Veřejné knihovnické a informační služby spočívají

- a) ve zpřístupňování knihovnických dokumentů z knihovního fondu knihovny nebo prostřednictvím meziknihovnických služeb z knihovního fondu jiné knihovny,*
- b) v poskytování ústních bibliografických, referenčních a faktografických informací a rešerší,*
- c) ve zprostředkování informací z vnějších informačních zdrojů, zejména informací ze státní správy a samosprávy,*
- d) v umožnění přístupu k informacím na internetu, ke kterým má knihovna bezplatný přístup“.*

(2) Veřejné knihovnické a informační služby, uvedené v odstavci 1, je provozovatel knihovny povinen poskytovat bezplatně, s výjimkou

- a) zpřístupňování knihovnických dokumentů z knihovního fondu knihovny, které mají povahu rozmnoženin zvukového či zvukově obrazového záznamu*
- b) zpřístupňování knihovnických dokumentů z knihovnických fondů jiných knihoven zprostředkováním jejich rozmnoženin v rámci meziknihovnických reprografických služeb,*
- c) zpřístupňování knihovnických dokumentů z knihovnických fondů knihoven v rámci mezinárodních meziknihovnických služeb.*

(3) *Provozovatel knihovny může poskytovat další služby spočívající zejména*

- a) v umožnění přístupu k placeným informacím na internetu,*
- b) v kulturní, výchovné a vzdělávací činnosti,*
- c) ve vydávání tematických publikací,*
- d) v poskytování reprografických služeb,*
- e) v poskytování písemných bibliografických, referenčních a faktografických informací a rešerší.“ (Česká republika, 2001)*

Regionální funkce definuje zákon 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb, který vymezuje regionální služby v § 2 písm. h). Novelizované znění tohoto zákona z roku 2006 obsahuje v § 11, odst. 3 následující ustanovení: „*Plnění regionálních funkcí zajišťuje kraj z peněžních prostředků svého rozpočtu*“. Od roku 2004 přešla povinnost zajistit finanční prostředky na činnosti regionálního charakteru ze státu pod samosprávu krajů. Náplň činnosti na krajské i okresní úrovni vychází z "Metodického pokynu Ministerstva kultury ČR k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území České republiky".

Ministerstvo kultury České republiky v návaznosti na zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon) a v souladu se Státní kulturní politikou na léta 2009 – 2014, vydává metodický pokyn k vymezení standardu veřejných knihovnických a informačních služeb poskytovaných knihovnami zřizovanými nebo provozovanými obcemi a kraji na území ČR. Poskytované knihovnické služby jsou definovány v § 4 tohoto zákona. Knihovnické služby zakotvené v § 4 odst. 1 je provozovatel knihovny povinen poskytovat bezplatně, s výjimkou služeb vymezených v § 4 odst. 2. Knihovnické služby se poskytují na základě rovného principu všem bez rozdílu. Pro jejich poskytování však nejsou žádným právním předpisem vymezeny kvantitativní a kvalitativní indikátory služeb, ani podmínky jejich dostupnosti uživatelům. Metodický pokyn proto stanovuje základní kvantitativní a kvalitativní podmínky pro poskytování knihovnických služeb pro knihovny zřizované nebo provozované obcemi a kraji na území ČR, zapsané v evidenci knihoven Ministerstva kultury. Všechna ustanovení tohoto metodického pokynu mají povahu doporučení, pokud nejsou totožná s ustanoveními knihovního zákona nebo vyhlášky. Národní knihovna České republiky je centrální knihovnou České republiky, která vykonává hlavní funkci v systému českých státních veřejných knihoven. Standard veřejných knihovnických a informačních služeb (VKIS) má za úkol zlepšit kvalitu i kvantitu a sjednocení služeb poskytovaných

v knihovnách. Pro krajské knihovny a knihovny působící ve velkoměstech se doporučené indikátory použijí přiměřeně s ohledem na funkce knihovny a její postavení ve městě. V roce 2009 byla založena pracovní skupina k aktualizaci standardu VKIS vzhledem k požadavkům čtenářů a knihovníků z podnětu Knihovnického institutu NK, který se ujal koordinační a metodické úlohy v této oblasti.

Ve standardu jsou stanoveny tyto kategorie:

1. Poslání knihovny, cíle a působnost standardu knihovnických služeb
2. Předmět standardu knihovnických služeb
3. Provozní doba knihovny pro veřejnost
4. Tvorba knihovního fondu a informačních zdrojů
5. Umístění knihovny v obci
6. Plocha knihovny určená pro uživatele
7. Studijní místa pro uživatele knihovny
8. Přístup k internetu a informačním technologiím
9. Webová prezentace knihovny
10. Elektronický katalog knihovny (OPAC) na internetu
11. Pracovníci knihovny a jejich vzdělávání
12. Měření spokojenosti uživatelů knihovny
13. Vyhodnocování plnění standardu knihovnických služeb

Zásadní dokument pro knihovny poskytující služby pro veřejnost je „Koncepte rozvoje knihoven ČR na léta 2011 – 2015“. Tato koncepte je plánem činností, které mají napomáhat rozvoji těchto knihoven a jejich služeb. Koncepte formuluje nové vize budoucího rozvoje knihoven v ČR. V koncepci jsou dále určovány dílčí cíle, stanoveny úkoly a projekty, které by měly vést k naplnění vize. Knihovníkům napomáhá nastavit podmínky pro vzájemnou spolupráci. Ve spolupráci s Ministerstvem kultury určuje priority dotačních programů pro knihovny, které mají klíčový význam pro realizaci koncepte. Dotace jsou poskytovány výlučně na projekty a činnosti neziskové. V rozhodnutích o poskytnutí dotace je stanovena podmínka, že pokud bude při realizaci projektu dosaženo zisku, stává se zisk příjmem státního rozpočtu, a to až do výše poskytnuté dotace. Z toho vyplývá, že dotace představuje pro provozovatele knihovny pouze kompenzaci nákladů projektu nebo činnosti a je tudíž vyrovnávací platbou.

K dosažení cílů deklarovaných v programu koncepce je však potřeba vůle zřizovatelů knihoven, od jejichž podpory závisí jeho skutečné naplňování. Tato koncepce byla předložena vládě a projednána s usnesením č. 28 dne 11. 1. 2012 a byla přijata (Koncepce rozvoje knihoven ČR na léta 2011 – 2015, 2012, online).

Veřejné knihovny ČR mají povinnost každoročně vykazovat výsledky své činnosti ke zpracování do statistického výkazu KULT Ministerstva kultury (dále jen KULT). Statistické výkazy z veřejných knihoven zpracovává Národní informační a poradenské středisko pro kulturu (dále jen NIPOS). Útvar CIK (Centrum informací a statistik kultury) z pověření Ministerstva kultury České republiky (MK) zabezpečuje státní statistickou službu za celou oblast kultury na základě zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, v platném znění, s dodržením mezinárodních doporučení a požadavků, a to ve spolupráci s Českým statistickým úřadem. Útvar na základě statistických zjišťování soustřeďuje, zpracovává a šíří informace vztahující se k širokému okruhu kulturních subjektů místního, regionálního i celostátního významu, včetně orgánů státní správy a samosprávy obcí a měst a občanských sdružení. Získané informace jsou zpřístupněny orgánům státní správy, subjektům kultury a ostatním zájemcům prostřednictvím registrů zpravodajských jednotek a dalších budovaných databází (NIPOS, 2012, online). Statistický výkaz KULT (MK) schvaluje Český statistický úřad a naleznete jej v příloze (příl. č. 2) této diplomové práce. KULT lze vyplnit buď v tištěné, nebo elektronické podobě. K dispozici je na webové stránce <http://www.nipos-mk.cz> ve formátu PDF a DOC.

Výkaz KULT je rozdělen na devět oddílů:

1. knihovní fond
2. uživatelé
3. výpůjčky
4. další údaje
5. elektronické služby knihovny
6. zaměstnanci
7. příjmy respektive výnosy
8. výdaje respektive náklady
9. síť knihoven

Ke každému z oddílů přísluší několik tematických položek, které je nutné za danou knihovnu vyplnit, ke každé části je k dispozici rozsáhlý systém nápovědy a podrobný popis postupu vyplňování výkazu KULT. Výkaz o knihovně obsahuje ukazatele, které charakterizují současnou podobu a očekávaný vývoj veřejných knihovnických a informačních služeb poskytovaných knihovnami zřízenými a provozovanými orgány územní samosprávy a státem. Výkaz respektuje doporučení UNESCO ke knihovnické statistice, resp. jeho metodologické a datové požadavky, tam kde je to možné, se řídí normou ČSN EN ISO 2789 Informace a dokumentace – Mezinárodní knihovnická statistika. Výkaz slouží jako jeden z podkladů pro řídicí činnosti, hodnocení knihoven, plánování, srovnávání, pro nejrůznější koncepční i projektové práce a je i zdrojem pro mezinárodní statistiky a srovnávání.

2 Obecná charakteristika finanční krize

V odborné literatuře se pojem finanční krize označuje za sestupnou fázi hospodářského cyklu ve významu kolísání ekonomické aktivity. Za hospodářskou krizi se obvykle označují děje např. pokles cen aktiv nebo zpomalení růstu HDP atd. Tyto jevy je možné chápat jako spouštěcí mechanismy krize, ale není to podstata krize. Podstatou krize bývá narušení fungujících ekonomických vztahů ve společnosti doprovázené nárůstem nejistoty na finančním trhu. Podstata krize je čistě negativní finanční jev, který je zapotřebí rychle odstranit pomocí ozdravného procesu. Definování samotného pojmu krize je velmi obtížné, většinou se setkáváme s definicí, která za krizi považuje sestupnou fázi hospodářského cyklu a kolísání ekonomické aktivity, která je označována jako recese, či deprese v závislosti na jejím rozsahu. Výraz krize je tak spíše používán pro zasažení některé části ekonomiky. Podle Mezinárodního měnového fondu (MMF) je finanční krizí označován potenciálně těžký rozpad finančních trhů, který při zhoršení efektivního fungování trhů může mít nepříznivé efekty na reálnou ekonomiku (Helísek, 2004, s. 11-12).

S rozdílnou definicí pracuje Mishkin, který finanční krizi definuje jako „*nelineární narušení finančních trhů, na nichž se problémy nepříznivého výběru a morálního hazardu stávají horšími, a tak nejsou finanční trhy schopny efektivně přesouvat finanční prostředky těm, kteří mají nejvíce produktivní investiční příležitosti*“ (Mishkin, 1996, s. 17).

Za více výstižnou však lze považovat definici, kterou uvádí Musílek ve své výzkumné studii. Označuje zde finanční krizi jako „výrazné zhoršení velké většiny finančních indikátorů, projevující se nedostatečnou likviditou finančního systému, rozsáhlou insolventností finančních institucí, nárůstem volatility výnosových měr finančních instrumentů, výrazným poklesem hodnoty finančních a nefinančních aktiv a podstatným snížením rozsahu alokace úspor ve finančním systému“ [Musílek, 2004, s. 56].

Liberalizace trhů postupně vedla k volnému pohybu kapitálu, zboží, služeb a pracovní síly ve světové ekonomice, a tím přispěla k růstu propojenosti světa, ale také ke zvýšení vzájemné závislosti. Díky vzájemné propojenosti těchto národních trhů se i krize jednoho státu může stát krizí celosvětového významu. Tímto příkladem je americká finanční krize, která byla způsobena trhem s nemovitostmi a rychle se rozšířila po celém světě a značně ovlivnila ekonomiku řady zemí. Postupně vznikl masivní nárůst bankrotů a propouštění, což si vyžádalo bezodkladné zásahy států do ekonomiky. Mnoho vlád po celém světě bylo nuceno poskytnout úvěry a záruky pro finanční instituce, v některých případech došlo dokonce k zestátnění problémových bank. Kromě toho musela být přijata řada sociálních opatření určených k stimulaci ekonomiky a ke zmírnění dopadů náhlého nárůstu propouštění zaměstnanců (Buřík, 2007, online).

2.1 Typologie finanční krize

Finanční krizi je možné rozdělit na jednotlivé dílčí oblasti, které se týkají ekonomického a finančního systému. Při vypuknutí a průběhu finanční krize tyto dílčí krize působí jako jevy propojené a navzájem se překrývají, proto bývá většinou obtížné jednoznačné a přesné rozdělení finanční krize. (Musílek, 2004, online). Důležitý u definování pojmu finanční krize je fakt, že vzniklé problémy se nenacházejí v reálné ekonomice, ale ve finančním systému. Finanční krizi lze následně rozložit na jednotlivé dílčí krize, neboli specifické poruchy finančního systému, mezi které patří:

- měnová krize (currency or exchange rate crisis),
- bankovní krize (banking crisis),
- dluhová krize (credit or debt crisis),
- systemická finanční krize (systematic financial crisis) (Dvořák, 2008, s. 169).

2.1.1 Měnová krize

Pod pojmem měnová neboli devizová krize rozumíme situaci, kdy dochází k prudkému a neočekávanému oslabení kurzu domácí měny. V případě pohyblivého kurzu se tak měnová krize projevuje jako výrazná deprecie nominálního kurzu, i když samotný pohyb je málo pravděpodobný díky intervencím centrální banky. U systému fixního kurzu pak spekulativní útok na směnný kurz, zapříčiněný nakupováním zahraniční měny domácími i zahraničními investory ve snaze útěku od měny postižené, vede k devalvaci domácí (postižené) měny. Za měnovou krizi lze považovat i situaci bránění měnového kurzu z pozice centrální banky, kdy dojde ke ztrátě části devizových rezerv nebo navýšení úrokových sazeb. K samotnému vzniku měnové krize bez doprovodů krize dluhové a bankovní povětšinou nedochází. Za příklad čistě měnové krize lze považovat například rozpad evropského měnového systému v letech 1992 – 1993 (Dvořák, 2008, s. 169 - 170).

2.1.2 Bankovní krize

Bankovní krize je stav bankovního systému, který je charakteristický nedostatečnou likviditou většího počtu bank. Tato situace může vést i k hromadným úpadkům bank. Příčinou bankovní krize bývá nejčastěji nepřiměřené poskytování úvěrů, které nejsou nadměrně zadluženými klienty spláceny ve lhůtě splatnosti. Mezi další možné příčiny bankovní krize může patřit prudký pokles cen cenných papírů nebo hypoték a hromadné výběry vkladů z bank. Nedostatečná likvidita bank může být řešena dodáním chybějících peněžních prostředků centrální bankou, zejména ve formě diskontních úvěrů. Podle MMF (*Mezinárodní měnový fond*) je bankovní krizí označován potenciální nebo i skutečný run (*run - hromadné vybírání vkladů věřiteli, kteří se obávají budoucí insolvence banky, čímž vznikne urychlení krize banky a postupně vede k bankrotu*) na bankovní instituce v důsledku obavy z neschopnosti bank splácet své závazky. Jedná se tak o problémy bankovních institucí spojené s nedostatečnou likviditou, které vedou k úpadku některých bank. Za bankovní krizi lze považovat i situaci, kdy právě postiženým bankám je poskytnuta pomoc od centrální banky a nemusí tak dojít bezprostředně k jejich úpadku (Dvořák, 2008, s. 170).

2.1.3 Dluhová krize

Dluhovou neboli také úvěrovou krizi, lze rozdělit na dva druhy. Externí dluhová krize, která vzniká v případě neschopnosti dané země splácet zahraniční dluh, anebo interní dluhová krize.

Příklady vzniku externí dluhové krize jsou Mexiko v roce 1982, Rusko v roce 1998 nebo Argentina v roce 2001. Tento problém je často řešen nemalými půjčkami od MMF nebo od Světové banky. Patří sem i případy, kdy jednotlivé zahraniční dluhy nejsou schopny splácet ani soukromé firmy a banky. Dalším typem je tzv. interní dluhová krize, kde dochází k vnitřnímu zadlužení ekonomik (*platební neschopnost podniků a nárůst objemu úvěrů*) a vede tak k zamrznutí úvěrového trhu. Za vnitřní dluhovou krizi lze považovat vývoj ekonomiky Japonska na počátku 90. let nebo nedávnou dluhovou krizi v Řecku (Dvořák, 2008, s. 170 - 172).

2.1.4 Systemická finanční krize

Jelikož samotný vznik výše zmíněných tří druhů krizí je velmi ojedinělý a dané krize probíhají jako jevy propojené a prolínající se, je nutné definovat pojem, který je těmto krizím nadřazený a spojuje je do jednoho celku. Tato krize je nazývána systemická a Mezinárodní měnový fond ji definuje tak, že „*systemické finanční krize jsou potenciálně závažným narušením finančních trhů tím, že ohrožují schopnost trhů fungovat efektivně, což může mít velký negativní vliv na reálnou ekonomiku*“ [International moneytary fund, 1998, s. 75]. Systemická krize není novým druhem, ale pouze pojmem, který je výše zmíněným krizím nadřazený. Právě finanční krize v USA vykazuje charakteristické znaky pro systemickou finanční krizi, která z krize dluhové přerostla v krizi bankovní a měnovou.

2.2 Historie finanční krize

Současná finanční krize určitě není ojedinělou v historii lidstva, i když svou velikostí se určitě do historie zapíše jako jedna z největších. Na jejím vzniku se podílelo několik závažných faktorů, které sahají do historie. Před analýzou jednotlivých příčin současné finanční krize stručně poukáži na vybrané krize z historie, které mají některé příčiny vzniku podobné.

Mezi nejstarší, spíše spekulativní bubliny, patří tzv. „Tulipánové šílenství“, které se odehrálo v letech 1634 až 1637, kdy se vytvořila na trhu s tulipány v Holandsku spekulativní bublina, která následně zachvátila i ostatní země. Tehdy se cena cibulek tulipánů vyšplhala jenom díky bezmezné spekulaci do závratných výšin a hodnota jedné cibulky tak dosahovala i ceny domu v Amsterdamu, což jenom předznamenávalo brzký krach, který nastal v roce 1637 s propadem ceny cibulek. Další známou krizí je tzv. „Bublina jižních moří“, která vznikla v letech 1711 až 1720 v Anglii a je především spojována se Společností jižních moří (South Sea Company), jejíž dobré postavení na trhu v obchodování se zeměmi Jižní Ameriky vyvolávalo v investorech naději vysokých zisků. Cena akcií tak opět rychle vzrostla. Když pak v roce 1720 bublina splaskla, dopady nebyly tak velké jako u tulipánového šílenství, jelikož Společnost jižních moří vykazovala aspoň nějakou obchodní činnost a navíc zasáhla Bank of England, která zmírnila vzniklé finanční ztráty (Vykoukal, 2011, online).

2.2.1 Velká deprese ve 30. letech 20. stol.

Největší ekonomickou krizí, která zasáhla světové hospodářství, je zcela určitě Velká deprese (Great depression), česky označovaná jako Velká hospodářská krize. Původ této krize, který je označován jako "černý čtvrtek", lze zaznamenat v USA v roce 1929. Je však nutné zdůraznit, že některé ekonomiky světa se potýkaly s depresí ještě dříve. Na odstartování krize se podílelo více faktorů, ale hlavní počáteční příčinou byl propad americké burzy během října 1929, kdy se začaly hroutit ceny akcií na newyorské burze. Z USA se pak krize postupně šířila do Evropy. Deprese, která následně propukla a trvala až do začátku druhé světové války, měla co do hloubky a délky trvání takové rozměry, že řádově překonala všechny dosavadní deprese v historii kapitalistického systému. Do roku 1933, kdy Velká deprese dosáhla svého dna, klesl reálný domácí produkt v USA na dvě

třetiny a investice na jednu desetinu své úrovně z roku 1929, ceny klesly o 25 % a nezaměstnanost vystoupila na 25 % (Holman, 2011, online).

2.2.2 Japonská krize v 90. letech 20. stol.

Během 80. let 20. století se ekonomika Japonska nacházela na vrcholu hospodářského cyklu. Japonsko tak postupně dohánělo pozici Spojených států jako první ekonomické a technologicky vyspělé velmoci. Japonská centrální banka (Bank of Japan) držela úrokové sazby na nízké úrovni a ty ve spojitosti s vysokou mírou úspor vedly k nafouknutí bubliny na trzích aktiv, kde ceny akcií a nemovitostí vzrostly tři až pětkrát v průběhu daného období. Počátkem 90. let tak celková hodnota akcií všech podniků a firem v Japonsku přesahovala právě stejný součet akcií v USA při polovičním počtu obyvatel a při polovičním HDP. Došlo tak k nadhodnocení, že cena jednoho pozemku v Tokiu o rozloze čtvereční míle měla větší cenu než všechna půda v Kalifornii (Krugman, 2009, s. 56 - 58).

3 Současná finanční krize

3.1 Hlavní příčiny vzniku krize v USA v roce 2007

Před propuknutím krize se většina světa nacházela ve fázi vysokého hospodářského růstu a nízké inflace. Tento globální růst byl ovšem zčásti vyvolaný expanzivní měnovou politikou centrálních bank, která v sobě nesla zárodky budoucích potíží (Kohout, 2010, s. 16). Počátky krize můžeme zařadit do roku 2007 do Spojených států, avšak zejména díky velikosti amerického finančního systému a propojenosti národních ekonomik se krize brzy rozšířila i do ostatních zemí. Pro lepší pochopení nedávné finanční krize a jejích důsledků je nezbytné porozumět příčinám, které k jejímu vzniku vedly. Na tuto otázku však neexistuje jednoznačná a jediná správná odpověď. Pravděpodobně nejrozšířenější je názor, že krizi způsobily obrovské problémy na americkém hypotečním trhu. Tyto problémy však nevznikly samy o sobě a rovněž by bez pomoci jiných faktorů nebyly schopny způsobit tak hluboký hospodářský pokles, jehož svědkem jsme v minulých letech byli.

K hlavním příčinám, stojícím za vznikem finanční krize v USA, bezpochyby patří nafouknutí bubliny na trhu hypoték, probíhající úvěrová expanze amerického systému centrálních bank (FED) a zabalování jednotlivých hypotečních cenných papírů do balíčků neboli tzv. sekuritizace. Prvotní příčinou byla americká hypoteční krize 2007, která postupně přerostla ve světovou finanční krizi 2008, významnou roli sehrála rovněž vysoká cena ropy, která vedla k poklesu reálného HDP a zvedla spotřebitelské ceny na trhu.

3.2 Dopad krize na evropské trhy

Podobnost ekonomického prostředí a celosvětová provázanost trhů vedla k tomu, že krize neproběhla pouze ve Spojených státech, ale šířila se dál a zasáhla téměř celý svět, Evropu nevyjímaje. Její dopad na jednotlivé oblasti nebyl stejný a záležel na individuálních podmínkách a prostředí, ve kterém se dané státy nacházely. I přes snahu Evropské unie o rychlou reakci na probíhající krizi její následky byly a stále jsou obrovské. Krize způsobila ohromný propad ekonomické činnosti, vedla k prudkému nárůstu v míře nezaměstnanosti, poklesu produktivity a oslabení veřejných financí. Bankovní sektor se dostal do vážných problémů, poklesly akciové indexy a došlo k podstatnému snížení hodnoty kapitálu a produktů. Dle očekávání Evropské komise nedosáhne produkce do konce roku 2012 v jedenácti členských státech takové úrovně, jakou měla před krizí a je možné, že bude trvale zatěžovat možný hospodářský růst (Roční analýza růstu, 2011, online).

Dopad krize na evropské trhy nebyl stejný, záleželo hlavně na individuálních podmínkách, ve kterých se dané státy nacházely. Evropská unie se snažila na probíhající krizi rychle reagovat, ale stejně následky krize byly a stále jsou obrovské. Krize způsobila ohromný propad ekonomické činnosti, vedla k prudkému nárůstu v míře nezaměstnanosti, poklesu produktivity a oslabení veřejných financí. Bankovní sektor se dostal do vážných problémů, poklesly akciové indexy a došlo k podstatnému snížení hodnoty kapitálu a produktů. Evropská centrální banka reagovala masivním uvolněním měnové politiky a poskytnutím vysoké finanční injekce peněžním trhům, v čemž ji následovaly i ostatní centrální banky jednotlivých členských států. Na podzim roku 2007 se krize, která se zdánlivě týkala pouze úzkého segmentu trhu sekuritizovaných cenných papírů, přesunula do bankovníctví a zasáhla Evropu (Kohout, 2010, s. 23). Sekuritizované finanční instrumenty jako MBS (mortgage backed securities) či CDO (collateralized debt

obligations) byly nakupovány a drženy nejenom společnostmi a investory v USA, ale mohutně do nich investovaly i evropské banky. Díky absolutní neprůhlednosti trhu s těmito produkty se krize rychle rozšiřovala a vedla k nárůstu nedůvěry mezi finančními domy. To mělo za následek omezení mezibankovních úvěrů a prudký nárůst rizikové prémie. Banky čelily vážným problémům s likviditou díky těžkostem dostat svým krátkodobým závazkům. V tomto stádiu odborníci stále vnímali krizi jako problém likvidity na mezibankovních trzích. Objevily se sice obavy v otázkách solventnosti, ale systemický kolaps byl považován za nepravděpodobný (Economic crisis in Europe, online).

Jednou z prvních, kteří se ocitli v problémech, byla francouzská banka BNP Paribas, která kvůli nedostatku likvidity zmrazila v srpnu 2007 výběry hotovosti ze tří svých investičních fondů. Ve složité situaci se ocitl také britský poskytovatel hypotečních půjček banka Northern Rock, která měla problém dostat svým platebním závazkům. Evropská centrální banka reagovala masivním uvolněním měnové politiky a poskytnutím vysoké finanční injekce peněžním trhům, v čemž ji následovaly i ostatní centrální banky jednotlivých členských států (Ekonomická krize, 2009, online). Díky víře v silnou finanční pozici a solidní výchozí postavení evropského hospodářství se však stále předpokládalo, že Evropa bude v porovnání s USA více imunní vůči nastávajícím finančním turbulencím vyvolaným finanční krizí. Na finančních trzích zavládla panika, banky přiškrtily veškeré úvěry a ekonomická aktivita se začala prudce snižovat. Kompletní krach finančních systémů začal být závažnou hrozbou. To mělo za následek rychlou celosvětovou odezvu a přijímání výjimečných opatření s cílem zabránit ještě většímu poklesu. V období mezi říjnem roku 2008 a květnem roku 2009 snížila Evropská centrální banka hlavní úrokovou sazbu o celých 325 bazických bodů až na 1 %, což je nejnižší sazba od přijetí eura vůbec (Tumpel-Gugerell, 2009, online).

Kromě snižování sazeb měly banky přístup k téměř neomezeným půjčkám od centrálních bank a státy se zaručovaly nebo zvyšovaly své stávající garance za vklady uložené u komerčních bank. Krize nezasáhla pouze bankovní sektor, ale šířila se dále do celé ekonomiky. Zhoršila ekonomickou aktivitu a vedla k recesi. V zemích Evropské unie byl v roce 2007 zaznamenán růst HDP 3,0 %, roku 2008 se snížil na pouhých 0,5 % a v následujícím roce 2009 už HDP vykázal meziroční pokles, a to o 4,2 %. V roce 2010 se situace opět zlepšila a HDP meziročně vzrostl o 1,8 %. Poklesl také potenciální výstup evropských ekonomik, poptávka, objem spotřeby a investic a krize celkově přispěla k výraznému zhoršení celosvětového obchodu. Bez povšimnutí nemůžeme nechat ani míru

nezaměstnanosti, která se začala podstatně zhoršovat v druhé půli roku 2008 a v tomto trendu pokračuje s mírnými výkyvy až dodnes. Celkový dopad finanční krize na jednotlivé země Evropské unie nebyl a není stejný. Díky rozdílnému vystavení se realitní bublině, rozdílům v aktuálních stavech běžného účtu a zejména kapitálové vybavenosti bankovního sektoru, byly některé členské státy více zranitelné, a tak na ně krize dopadla silněji než na ostatní.

3.3 Dopady ekonomické krize ve Velké Británii

Zatímco v čele České republiky stojí prezident s omezenými pravomocemi, v čele Velké Británie jakožto konstituční monarchie spojeného království Velké Británie a Severního Irska stojí královna Alžběta II., jejíž pravomoci jsou rovněž omezené. Co se ale týká ekonomického dění, britská ekonomika se potýká s podobnými problémy jako ekonomiky starého kontinentu. Velká Británie je země bohatá, která je ve srovnání s ČR po ekonomické stránce na tom velmi dobře, ale dopadům ekonomické krize se nedokázala vyhnout. Známou mediální kampaní, která byla medializována i v ČR, byla problematika uzavírání veřejných knihoven po celé Anglii.

3.3.1 Vývoj politické situace ve Velké Británii

Velká Británie prošla sérií finančních otřesů, včetně těžké bankovní krize. Finanční krize zde způsobila dalekosáhlé následky na hospodářství. Na hrubém domácím produktu měla vždy velmi vysoký podíl soukromá spotřeba, která byla ze značné části financovaná prostřednictvím úvěrů. Kvůli hospodářské krizi již nedokázali spotřebitelé ani mnohé podnikatelské subjekty své úvěry a závazky splácet, což ovlivnilo celou ekonomiku, hlavně pokles cen nemovitostí, postupný úpadek podnikatelských subjektů a zvyšování nezaměstnanosti. Ve Velké Británii se konaly volby 6. května 2010. Zvítězila v nich Konzervativní strana, která se v povolebním vyjednání 11. května 2010 dohodla na koalici konzervativců s liberálními demokraty a novým premiérem byl zvolen David Cameron. Tato nová koaliční vláda zvítězila s cílem snížit deficit rychleji než předchozí doposud vládnoucí Labouristická strana, která byla vedena Gordonem Brownem. Nová koaliční vláda v rámci legislativního programu plánovala vytvoření tzv. Big Society (Velká

společnost, která je politickou myšlenkou britské Konzervativní strany z roku 2010). Tato vláda tvoří část legislativního programu konzervativních a liberálních demokratů v rámci koaliční smlouvy. Tato koaliční smlouva zahrnovala zajištění nižšího výdajového stropu centrální vlády a snížení deficitu, účast v místních záležitostech, podporu komunitních závazků, podporu filantropie a reformu veřejných služeb. Britská vláda se snažila získat kontrolu nad rozpočtovým schodkem prostřednictvím programu tvrdých úsporných opatření především ve veřejném sektoru. Už v této době byly zveřejněny obavy, že následkem těchto úsporných opatření spadne Velká Británie do další recese ještě předtím, než se ekonomika zotaví z finanční krize. Vláda vydala v říjnu 2010 souhrnný přezkum výdajů v rámci programu pro snížení státního deficitu, které se týkalo snížení o 26 % financování místních orgánů v Anglii. Tento krok měl přispět k významným úsporám ve státním rozpočtu v krátkém časovém období.

Domácí národy ve Spojeném království (Anglie, Wales, Skotsko a Severní Irsko) jsou financovány poněkud jinak, každá tato oblast má své vlastní ojedinělé finanční a právní režimy s vlastními parlamenty. V této diplomové práci se zaměřím pouze na současnou situaci v oblasti knihoven v Anglii, konkrétně na uzavírání knihoven a dalších ohrožených oblastí v rámci knihovních služeb.

3.3.2 Financování knihoven ve Velké Británii

Financování knihoven ve Velké Británii je poněkud odlišné než v České republice. Klíčovým prvkem v řízení knihoven jsou zřizující a financující instituce a organizace. Knihovny podléhají ministerstvu kultury, médií a sportu „Department of Education and Skills“ (DCMS) s příslušným úřadem pro umění a knihovny „Arts Council England“, tento úřad dotuje kulturu z veřejných rozpočtů a loterií. Britské ministerstvo kultury snižuje výdaje, což se především týká snižování rozpočtu knihoven a britské divadelní scény.

3.3.3 Uzavírání knihoven ve Velké Británii v roce 2012

Tyto škrty ve Velké Británii začínají mít první konkrétní dopady, už v roce 2012 se zavřelo přes 200 knihoven a tento model rušení knihoven i nadále pokračuje. Ve výroční

zprávě Chartered Institute of Public Finance and Accountancy (dále jen CIPFA) se uvádí, že v roce 2011 ve Velké Británii bylo uzavřeno 146 poboček veřejných knihoven včetně mobilních vozů a v roce 2012 celkový počet vzrostl na 201 uzavřených veřejných knihoven. V roce 2012 má Velká Británie celkem 4 265 veřejných knihoven, kdežto v roce 2010 jich bylo 4 612 (CIPFA, 2013, online). Tento trend v zavírání knihoven bude zřejmě pokračovat i v roce 2013, a to z důvodu škrťů v rozpočtu, které vláda plánuje v dalším období. Statistika poskytování knihovnických služeb podle průzkumu CIPFA zaznamenala v roce 2012 úbytek zaměstnanců o 8 %, naopak se o 8,9 % zvýšil počet dobrovolníků pracujících v knihovnách ve svém volném čase. Z důvodu uzavírání knihoven byl zaznamenán nižší počet návštěvníků a snížil se i celkový počet výpůjček knih o 6,7 % oproti roku 2007, kdy ekonomická krize teprve začínala. Největší provoz byl oproti tomu zaznamenán ve velkých knihovnách např. v Norfolku a Norwich Millenium, kde se celkem půjčilo 1,18 milionů knih a zároveň vzrostl i počet návštěvníků na 1,34 milionů za rok. Podle knihovnického sdružení CILIP (The Chartered Institute of Library and Information Professionals) je přibližně 600 knihoven ve Velké Británii pod hrozbou uzavření kvůli plánovaným úsporám ve státním rozpočtu. Uvádí se, že zhruba 700 odborných pracovníků knihoven z celkového počtu 3500 přišlo o zaměstnání v rozpočtovém roce. Dalším problémem, který vzniká tímto snižováním rozpočtu knihovnám, je omezení otevírací doby. V některých knihovnách se snížila otevírací doba až o polovinu.

Veřejnost se snaží pomocí petic bojovat za záchranu knihoven a divadelní scény, vznikají různé plány a debaty, jakým způsobem zamezit těmto škrťům. CILIP vyjádřila vážné obavy o úrovni a rozsahu těchto navrhovaných vládních škrťů ve veřejných knihovnách ve Velké Británii. Postupem času se ukazuje, že tyto úspory ze státního rozpočtu byly provedeny rychle a často bez řádné přípravy a konzultací s odborníky. Mnoho místních komunit začalo vytvářet kampaně na podporu knihoven, např. i v rámci sociálních sítí s podporou spisovatelů, knihovníků a známých osobností. Na webových stránkách (<http://www.voicesforthelibrary.org.uk/>) jsou k dispozici odkazy na různé kampaně pro záchranu veřejných knihoven s názvem „Hlasy pro knihovnu“ (Voices for the Library). Kampaň byla vytvořena malou skupinou knihovníků a zaměstnanců z veřejné správy. CILIP zvýšila svou aktivitu na podporu knihoven velmi důležitou kampaní „Den pro záchranu našich knihoven“ (Save Our Libraries Day), která se konala 5. února 2011 a do které se zapojilo i mnoho známých osobností v místních knihovnách, kde probíhalo veřejné čtení knih od známých autorů. V návaznosti na její úspěšnost proběhla i další

kampaň, která navazovala na každoroční akci “National Libraries Day”, která je věnována oslavě knihoven a knihovníků. Na této akci probíhají autorské besedy a soutěže, které jsou organizovány po celé Velké Británii a konají se i na vysokých školách a ve veřejných knihovnách. Tyto akce získaly obrovskou publicitu, byly zmiňovány v národních novinách, rozhlasových a televizních zprávách. Ukázalo se, že kampaně byly skutečně užitečné. V jejich důsledku řada zastupitelstev začala uvažovat o přehodnocení rozsáhlých škrťů, které se chystaly, což je určitě pozitivním znamením. Příkladem, kde se přehodnotila situace s uzavíráním veřejných knihoven, je Doncaster, Somerset, Oxfordshire, Isle of Wight a Hounslow. V každém případě, jak dopadne finanční situace v těchto knihovnách v dalším období, není zcela jisté, stále hrozí možnost, že některé knihovny budou opět uzavřeny. Vláda tyto škrty vysvětluje tak, že uzavření některých knihoven po celé Anglii neznamena porušení zákona povinnosti poskytovat komplexní a efektivní služby, ale snaží se přizpůsobovat měnícím se potřebám a moderním trendům v informačních technologiích. Tyto klíčové škrty se týkaly hlavně veřejných knihoven. Některé místní oblasti v rámci úspor navrhly, že některé knihovny v jejich okrese by měly být uzavřeny nebo budou muset v rámci úspor snížit svou provozní dobu a počet odborného personálu a postupně se začít spoléhat na dobrou vůli dobrovolníků a místních komunit, aby se vyrovnaly všechny tyto rozdíly.

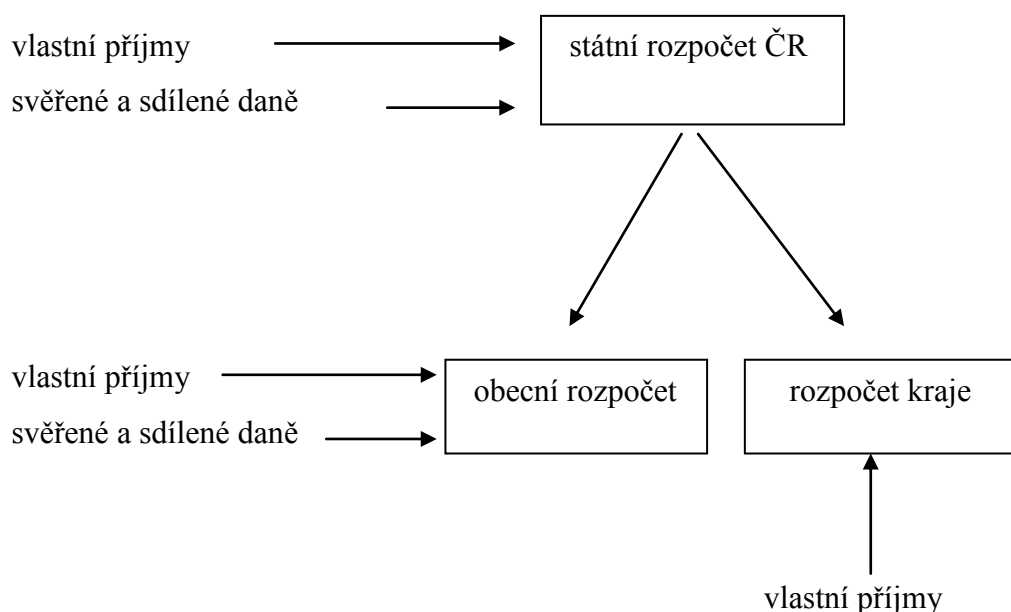
3.4 *Financování veřejného sektoru*

Veřejný sektor je nedílnou částí ekonomiky státu. Za základ je považována veřejná správa tvořená úřady různých působností. Soustavu veřejného sektoru dále doplňují organizace, které poskytují veřejné služby (školy, nemocnice, domovy pro seniory, dětské domovy, knihovny, církve, kultura apod.).

Tyto organizace svůj provoz nefinancují na základě vlastní činnosti (výroba, prodej, zisk), ale prostředky získávají z veřejných rozpočtů. Tyto rozpočty jsou naplňovány formou daní.

Posláním a úkolem veřejného sektoru je z veřejných rozpočtů zabezpečovat potřeby občanů, tedy např. úroveň vzdělávání či zdravotní péče. Veřejný rozpočet je běžné označení rozpočtu bez ohledu na to, na jaké úrovni se sestavuje.

3.4.1 Vztahy v soustavě veřejných rozpočtů v ČR

Obrázek 1: Státní rozpočet (Peková, 2008)

Veřejná správa, reprezentovaná jejími jednotlivými stupni a orgány, zabezpečuje na základě rozhodnutí neziskové organizace. V současnosti mezi neziskové organizace řadíme nevládní **neziskové organizace** (nadace, církve, nadační fondy, obecně prospěšné společnosti apod.), **organizační složky státu** (ministerstva, Úřad vlády, Akademie věd ČR, Nejvyšší kontrolní úřad, Kancelář prezidenta apod.) a **příspěvkové organizace** (školy, kulturní zařízení, knihovny atd.).

3.4.2 Knihovny, instituce územní samosprávy

Tato uskupení nejsou zřizována pro podnikání a zisk, ale slouží k veřejně prospěšným cílům. Příspěvkové organizace jsou saldem svého rozpočtu napojeny na rozpočet svého zřizovatele a příjmy, kterých ze své činnosti dosahují, si nechávají na pokrytí svých výdajů. Jelikož však zabezpečují veřejné služby na neziskovém principu, nejsou finančně soběstačné a příjmy, kterými jsou zpravidla uživatelské poplatky, nepokryjí nutnou výši nákladů. Z rozpočtu zřizovatele dostávají finanční prostředky nebo mohou získávat peněžité dary od různých subjektů.

Ačkoliv má každá příspěvková organizace právní subjektivitu, může některé úkony činit pouze se souhlasem svého zřizovatele. Takovými úkony je např. využití úvěrů pro pokrytí investičních potřeb, ručení za závazky jiných subjektů, pořizování čehokoli na splátky či smlouvou o nájmu s právem koupě, přijímání cenných papírů jako protihodnoty pohledávek.

Příspěvková organizace rozhodně nemůže nakupovat akcie a poskytovat dary jiným subjektům. Výjimku tvoří pouze peněžitý a věcný dar poskytnutý v souladu s právními předpisy o využití fondu kulturních a sociálních potřeb (FKSP). Příspěvkové organizace vytvářejí své peněžní fondy - rezervní fond, investiční fond, fond odměn a fond kulturních a sociálních potřeb - a jejich zůstatky pak převádějí na konci kalendářního roku do roku nového (Peková et al., 2008, s. 234).

Rezervní fond se vytváří přidělem ze zlepšeného výsledku hospodaření na základě schválení jeho výše zřizovatelem po ukončení rozpočtového období (= roku) sníženým o převody do fondu odměn a peněžními dary. Organizace tento fond využívá k dalšímu rozvoji činnosti, překlenutí nesouladu mezi výnosy a náklady, k úhradě možných sankcí za porušení rozpočtové kázně, k úhradě případných ztrát.

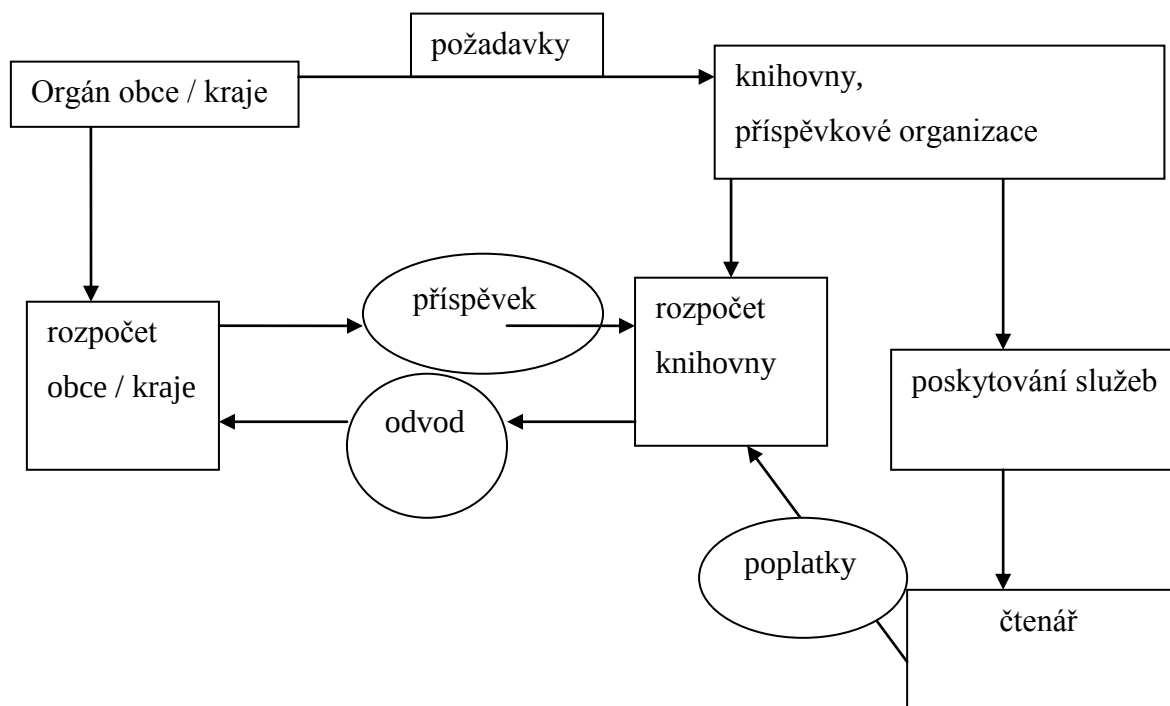
Investiční fond slouží k financování investičních potřeb. Tvoří jej odpis hmotného i nehmotného majetku na základě zřizovatelem schváleného odpisového plánu. Dále sestává z investičních dotací z rozpočtu zřizovatele, z investičních příspěvků ze státního fondu, z účelových investičních darů a z převodu z rezervního fondu ve zřizovatelem povolené výši. Tento fond se používá na financování investičních potřeb, úvěru nebo půjčky, k posílení zdrojů na financování oprav a údržby nemovitého majetku ve vlastnictví zřizovatele, který příspěvková organizace používá ke své činnosti (převádí se do výnosů).

Fond odměn je fondem motivačním. Je tvořen ze zlepšeného výsledku hospodaření příspěvkové organizace a je schvalován zřizovatelem v rámci ukončení rozpočtového období (= roku). Z tohoto fondu se hradí odměny dle závazných předpisů (nařízení vlády o usměrňování výše prostředků na platy a odměny).

Fond kulturních a sociálních potřeb je fondem sociálním. Tvoří se během roku zálohově z plánované roční výše. Vyúčtování skutečného přidělu se následně uskuteční v rámci účetní závěrky. Používá se k financování kulturních, sociálních a jiných potřeb zaměstnanců příspěvkové organizace. Použití podléhá zvláštnímu předpisu Ministerstva financí o fondu kulturních a sociálních potřeb (Vyhláška č. 114/2002 Sb.).

Hospodaření příspěvkových organizací podléhá finanční kontrole ze strany zřizovatele. Zřizovatel může své příspěvkové organizaci v rámci její vedlejší hospodářské činnosti vymezit druhy a rozsah této činnosti. Tato by měla být v zásadě zisková a být zdrojem pro další financování neziskové činnosti organizace. Pak je ovšem zisk předmětem daně z příjmu právnických osob.

Schéma: Rozpočtové vztahy příspěvkové organizace/knihovny k rozpočtu obce/kraje

Obrázek 2: Rozpočtové vztahy v příspěvkové organizace (Peková, 2008, s. 293)

3.4.3 Právní normy

Nutno připomenout, že příspěvková organizace je právnickou osobou, která je povinna řídit se specifickou právní úpravou. Základní právní kritéria jsou dána zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Tato právní norma stanoví pravidla pro hospodaření obcí, měst a krajů, pravidla pro sestavování rozpočtů, poskytování dotací a podobně. Stanoví také, které právnické osoby mohou být územními samosprávnými celky zakládány. Jedním typem takové právnické osoby jsou právě příspěvkové organizace.

Základní právní úpravě příspěvkových organizací (zejména zřízení příspěvkové organizace a povinným náležitostem zřizovací listiny a nabývání majetku) je konkrétně věnován § 27 až § 37 zákona o rozpočtových pravidlech.

Zřízení a existence příspěvkových organizací se také úzce dotýká sdělení Ministerstva financí ČR čj. 124/102 515/2000, které upravuje povinnost zřizovatele zapsat nově vzniklou příspěvkovou organizaci do obchodního rejstříku. Kromě zřizování příspěvkových organizací je rovněž stanoven postup při jejich rozdělování, splynutí, sloučení a zrušení (Český statistický úřad, 2013).

Zákon o rozpočtových pravidlech je sice základní právní normou, která určuje vztah mezi zřizovatelem - územním samosprávním celkem a konkrétní příspěvkovou organizací, ale jeho aplikace v praxi úzce souvisí s řadou dalších právních předpisů. Je třeba jmenovat především zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon určuje pravomoci zastupitelstva a rady územního celku, které se musí na rozhodování a činnosti příspěvkové organizace podílet.

S ohledem na to, že příspěvková organizace prakticky hospodář s veřejným majetkem, vztahuje se na ni také zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, ve znění pozdějších předpisů, a jeho prováděcí vyhláška č. 416/2004 Sb. Tyto právní předpisy mají zajistit účelné, hospodárné a efektivní využití veřejných prostředků, a proto mají v reálu pro vztah mezi zřizovatelem a příspěvkovou organizací důležitý význam. Pravidla při konání kontroly se řídí zákonem č. 552/1991 sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

Z právních norem, které se spolupodílejí na fungování a existenci příspěvkových organizací, nelze opomenout zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. Příspěvková organizace je, jak jsem již zmínil, právnickou osobou a v souladu se

zákonem o účetnictví tudíž také účetní jednotkou. Každá účetní jednotka je povinna vést účetnictví a pravidla pro tuto činnost vyplývají nejen ze samotného zákona o účetnictví, který se zabývá spíše obecnými zásadami a obecnými pojmy společnými pro všechny účetní jednotky, ale hlavně z navazující vyhlášky č. 505/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., tedy zákona o účetnictví.

Konkrétní účetní postupy vycházejí z Českých účetních standardů pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace, státní fondy a organizační složky státu (ČÚS č. 501 až č. 522).

Příspěvkové organizace jsou však nejen účetními jednotkami, ale jako každá jiná právnická osoba také daňovými poplatníky. Vztahují se na ně proto veškeré zákony daňové soustavy České republiky.

Kromě právních předpisů všeobecného charakteru, které se týkají všech příspěvkových organizací, nesmím opomenout specifické právní předpisy, které se týkají jednotlivých příspěvkových organizací s ohledem na jejich hlavní činnost, pro niž byly zřízeny.

3.4.4 Dotační programy ze státního rozpočtu určené pro knihovny

Evidované knihovny mají možnost žádat dotaci z peněžních prostředků státního rozpočtu, státních finančních aktiv nebo mohou být poskytnuty z Národního fondu podle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů (§ 15 knihovního zákona). Pro stanovení prioritních oblastí poskytování dotací si ministerstvo vyžádá stanovisko Ústřední knihovnické rady, kterou ministerstvo zřídí, vydá její stanovy a jednací řád. Vláda nařízením stanoví pravidla poskytování dotací podle odstavce 1, zejména za jakých podmínek, v jaké výši a v jakých lhůtách jsou dotace poskytovány.

Oblasti podpory

- projekty vědy a výzkumu
- zavádění nových technologií v oblasti zajištění VKIS
- podpora propojení knihoven v síti
- zpracování a zpřístupnění informačních pramenů v elektronické podobě
- doplňování knihovního fondu
- ochrana knihovního fondu před nepříznivými vlivy prostředí
- zpřístupnění knihovních fondů pro občany se zdravotním postižením

- projekty v oblasti kulturní, výchovné a vzdělávací činnosti
- zajištění výkonu regionálních funkcí
- zabezpečení dalšího odborného vzdělávání pracovníků knihoven
- výstavba nebo rekonstrukce objektu knihovny
- vybavení objektu knihovny zabezpečovacími a protipožárními systémy

Programy Ministerstva kultury

- Česká knihovna
- Knihovna 21. století
- Programy výzkumu a vývoje
- Veřejné informační služby knihoven (VISK)
- Projekt internetizace knihoven (PIK)

Dotační politika krajů

- Program podpory regionálních funkcí
- Speciální programy pro knihovny

Projekt Česká knihovna vyhlašuje Moravská zemská knihovna v Brně z pověření Ministerstva kultury ČR. Tento projekt je určen vydavatelům české literatury a veřejným profesionálním knihovnám, evidovaným dle zákona 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb, včetně knihoven filozofických a pedagogických fakult vysokých škol, které mohou požádat o dotaci z prostředků Ministerstva kultury České republiky.

Knihovna 21. století (K 21) program podporuje práci s národnostními menšinami a integraci cizinců, podporu všeobecné dostupnosti knihovnických služeb pro občany se zdravotním postižením, kulturní, výchovnou a vzdělávací činnost.

Programy výzkumu a vývoje - Ministerstvo kultury ČR v současnosti podporuje: „Program aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity“ (NAKI) - výzkumný program, v rámci nějž jsou podporovány projekty aplikovaného výzkumu a vývoje z oblasti národní a kulturní identity. Výzkumem a vývojem národní a kulturní identity se pro potřeby tohoto programu rozumí „výzkum a vývoj ve všech oblastech, s nimiž lze identifikovat historický, kulturní a společenský vývoj historického území českého státu, včetně všech oblastí kulturního dědictví“. Doba trvání programu je

stanovena od 1. 1. 2011 do 31. 12. 2017. Projekty podporované v rámci programu trvají od 3 do 5 let a musí být ukončeny nejpozději 31. 12. 2017. Účelová podpora na řešení schválených projektů je poskytována formou dotace ve výši 100 % celkových uznaných nákladů projektu. Příjemci podpory mohou být pouze výzkumné organizace. Program realizovaný veřejnou soutěží ve výzkumu a vývoji je zpracován v souladu s platnou právní úpravou ČR, zejména dle zákona č.130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje ve znění pozdějších předpisů, dále podle Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací ČR na léta 2009 – 2015 zahrnující i priority aplikovaného výzkumu a vývoje (Univerzita Karlova, 2013, online).

Program VISK byl schválen usnesením vlády ČR ze dne 10. 4. 2000 č. 351 o Koncepci státní informační politiky ve vzdělávání. Základním cílem programu Veřejné informační služby knihoven (dále jen VISK) je inovace veřejných informačních služeb knihoven na základě informačních technologií (ICT).

Veřejné informační služby knihoven se zaměřují na:

- Poskytnutí veřejně přístupných míst s kvalifikovanou obsluhou a vybavených ICT, která garantují rovné podmínky přístupu k informačním zdrojům a sítím pro všechny skupiny občanů
- Podporu celoživotního vzdělávání a uspokojování kulturních potřeb občanů
- Zpřístupnění informací z oblasti veřejné správy ve smyslu zákona 106/99 o svobodném přístupu k informacím
- Poskytování informací na podporu cestovního ruchu, podnikání, právního vědomí, nezávislého rozhodování včetně poskytování speciálních knihovnických a informačních služeb sociálním a národnostním menšinám
- Zprostředkování informací a dokumentů pro oblast výzkumu a vývoje
- Uchování a zpřístupnění národního kulturního soustředěného v knihovních fondech

VISK je rozdělen na tyto programy:

VISK1	Koordinační centrum programu VISK
VISK2	Mimoškolní vzdělávání knihovníků
VISK3	Program vytváření informačních center veřejných knihoven - ICEKNI
VISK4	Digitální knihovna a archiv pro informační služby knihoven
VISK5	Národní program retrospektivní konverze katalogů knihoven v ČR - RETROKON
VISK6	Národní program digitálního zpřístupnění vzácných dokumentů - Memoriae Mundi Series Bohemica
VISK7	Národní program mikrofilmování a digitálního zpřístupnění dokumentů ohrožených degradací kyselého papíru - Kramerius
VISK8A	Informační zdroje
VISK8B	Jednotná informační brána
VISK9	CASLIN - Rozvoj Souborného katalogu CASLIN a souboru národních autorit

Obrázek 3: Programy VISK (VISK, 2012, online)

Projekt internetizace knihoven (PIK) - cílem programu bylo připojit všechny knihovny evidované dle knihovního zákona k bezplatnému veřejnému internetu. Program byl hrazen ze státního rozpočtu, ke dni 28. 3. 2013 byl „Projekt internetizace knihoven“ definitivně ukončen.

3.5 Finanční a hospodářská krize v ČR v roce 2007

Česká republika měla před krizí v roce 2007 dobrou výchozí pozici ve fázi pozitivního ekonomického růstu, která se projevila v závislosti na vývoji vnějšího prostředí, a to zejména Německa. Díky růstu produktivity, vylepšené fiskální situaci a dobré pozici v zahraničí se Česká republika v době propuknutí finanční krize nacházela v relativně příznivé pozici. Silná koruna pomohla potlačit inflaci navzdory růstu cen potravin, paliv a neustálým tlakům na poptávku. Makroekonomická pozice byla silná. Česká republika před krizí čerpala výhody z integrace s Evropskou unií. Příliv přímých zahraničních investic podporoval integraci v oblasti obchodu a expanzi exportu. To vše

společně s efektivním cílováním inflace vedlo k nízkým úrokovým mírám a inflaci.¹ Koncem roku 2008 se začaly objevovat první známky finanční krize, v plné míře se finanční krize začala projevovat v roce 2009, kdy došlo k poklesu HDP, růstu nedůvěry na mezibankovním trhu, růstu nezaměstnanosti a deficitu státního rozpočtu a vládního dluhu. Rychlost a intenzita šíření finanční krize a hloubka poklesu vyspělých ekonomik napovídala, že státní správa by měla být připravena na rychlé politické reakce k zachování finanční stability a zmírnění rizika finanční krize na ČR. Po několika letech růstu ekonomické aktivity začala česká ekonomika značně zpomalovat. Významný pokles ekonomického růstu v roce 2009 byl způsoben zejména snižující se poptávkou z Evropské unie, především z Německa, která silně omezila růst exportu a toky přímých investic do České republiky. Pokles přímých zahraničních investic a zpříšňování podmínek při poskytování úvěrů bankami postihly soukromý sektor, což způsobilo pokles investic. Zásadou podporující fiskální politiky zůstala spotřeba soukromého sektoru na stejné úrovni i přes rostoucí nezaměstnanost.

V lednu 2009 byla ustanovena Národní ekonomická rada vlády (NERV) jako poradní orgán vlády při tvorbě protikrizových opatření a reforem. Výsledkem činnosti NERVu byl Národní protikrizový plán, který obsahoval soubor opatření, jimiž vláda České republiky reagovala na dopady celosvětového hospodářského útlumu. Rokem 2009 ale působení celosvětové finanční krize na českou ekonomiku neskončilo a přetrvává i v následujících letech.

3.5.1 Vývoj politické situace v ČR od roku 2006

Vývoj politické situace v ČR ovlivnily volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky (PSP ČR), které se konaly v červnu v roce 2006. Výsledek voleb ukázal disproporční prvky vnesené do volebního zákona opozičně smluvními reformami a dopadl patem obou frakcí, které kandidovaly do sněmovny (ČSSD a KSČM proti ODS, KDU-ČSL a SZ). Výsledkem bylo, že obě frakce získaly v PSP ČR stejný počet křesel po 100 poslancích a nikdo nezískal ve sněmovně většinu. Následovalo bezprecedentní období vládní krize a nikam nevedoucích vyjednávání, trvající až do ledna 2007.

První vláda České republiky byla sestavená Mirkem Topolánkem a vykonávala svoji funkci od 4. září 2006 do 9. ledna 2007. Byla složena ze členů ODS a nestraníků

¹ Czech Republic - 2008 Article IV Consultation, Concluding Statement of IMF Mission

a nezískala důvěru poslanecké sněmovny. Mirka Topolánka jmenoval prezident premiérem 16. srpna 2006. Vládu podle Topolánkova návrhu jmenoval prezident Václav Klaus 4. září 2006, 3. října 2006 nezískala důvěru Poslanecké sněmovny (pro vládu hlasovalo pouze 96 poslanců, 99 hlasovalo proti). Od 11. října 2006 do 9. ledna 2007 byla tato vláda v demisi a byla podle čl. 62 písm. d) Ústavy České republiky dočasně pověřena vykonáváním funkce.

Druhá vláda byla jmenována 9. ledna 2007 a jejím předsedou byl zvolen opět Mirek Topolánek, důvěru odhlasovala sněmovna 19. ledna 2007. Vláda byla tvořena koalicí ODS (9 zástupců), KDU-ČSL (5 zástupců) a Strany zelených (4 zástupci). Celkem měla 18 členů, o 3 víc než první vláda Mirka Topolánka (v důsledku přidání dvou ministrů bez portfeje a místopředsedy bez konkrétního rezortu). Všichni ministři za ODS byli i v ní (Vondra jako ministr zahraničí, Gandalovič pro místní rozvoj), odešel jen ministr financí Vlastimil Tlustý a nestraníci. Vyslovením nedůvěry koaliční vládě Mirka Topolánka Poslaneckou sněmovnou se Česká republika ocitla v politické krizi. Brzy se ukázalo, že opozice v čele se sociální demokracií neměla připravený žádný plán B, kterým by řešila nastalou situaci. Tato situace měla i významné mezinárodní souvislosti, jedna z nich byla, že Česká republika se v té době nacházela uprostřed předsednictví Evropské unie. Vládní krize proto upoutala pozornost nejen domácích, ale i evropské veřejnosti. Navíc na tuzemskou ekonomiku doléhala prohlubující se světová krize a politická nestabilita by byla tím posledním, co by tuzemskému hospodářství mohlo prospět. Do okamžiku vyslovení nedůvěry disponovala vládní koalice složená z ODS, KDU-ČSL a Strany zelených křehkou, tzv. sto jedničkovou většinou ve sněmovně. Bylo zřejmé, že jediným rozumným řešením byly předčasné volby. V zájmu demokratických parlamentních stran tedy byla rychlá shoda na jejich uspořádání a také na tom, aby do té doby zemi spravoval nepolitický vládní kabinet složený z nestranických odborníků. Klíčovou postavou by pak měl být nový premiér, který sestaví novou vládu a získá pro ni důvěru. Od nového premiéra se požadovalo, aby byl politicky zcela neutrální a vysoce kompetentní, takový, na němž by se parlamentní strany mohly bez problémů shodnout a tento mandát mu svěřit

Vláda Mirka Topolánka vládla do 24. března 2009, kdy jí byla poslaneckou sněmovnou vyslovena nedůvěra a vládla tak v demisi až do jmenování nové úřednické vlády Jana Fischera, která vznikla 8. května 2009. Prezident republiky Václav Klaus jmenoval Jana Fischera 9. dubna 2009 premiérem vlády České republiky. Tato vláda byla

nazývaná jako úřednická vláda (vláda odborníků či letní vláda) a měla podle dohody ČSSD, ODS, Strany zelených a původně též KDU-ČSL být tzv. překlenovací vládou po vyslovení nedůvěry druhé vládě Mirka Topolánka na jaře 2009 až do předpokládaných předčasných parlamentních voleb na podzim roku 2009. Ty se však nekonaly, a proto vláda vykonávala svůj mandát až do řádných voleb v květnu 2010. Dne 25. června podal premiér Jan Fischer demisi do rukou prezidenta Václava Klause, jenž vládu pověřil vedením země do jmenování Nečasovy vlády, ke kterému došlo až 13. července 2010. (Jan Fischer, 2012, online).

3.5.2 Vládní reformy v oblasti financování veřejného sektoru

V rámci reformy veřejných financí vláda Mirka Topolánka změnila s platností od ledna 2008 některé zákony. Snažila se také o snižování počtu státních zaměstnanců, které měla jako jeden z hlavních cílů ve svém programovém prohlášení. Chtěla docílit snížení počtu zaměstnanců státní správy do roku 2010 nejméně o tři procenta ročně. Snížení mělo být uskutečněno nejen na regionální úrovni, ale především v centrálních orgánech státní správy. Zákon o stabilizaci veřejných rozpočtů ve svém důsledku změnil 46 zákonů, zrušil jeden zákon a zavedl tři nové daně (ze zemního a dalších plynů, z pevných paliv a z elektřiny), které jsou známe pod označením ekologické daně. Ve větší či menší míře byly zreformovány prakticky všechny daňové zákony a z tohoto hlediska šlo o nejrozsáhlejší změnu za posledních patnáct let. Další změna byla u daně z příjmu fyzické osoby, která se měla nově vypočítávat z tzv. „superhrubé mzdy“, což představovalo reálné zdanění 21,3 %. V rámci reformy byly zavedeny některé poplatky ve zdravotnictví (za návštěvu u lékaře, položky na receptu, pobyt v nemocnici a návštěvu pohotovosti) a změnil se také systém stanovování cen léků. Na rozdíl od důchodů se již automaticky neměly zvyšovat hodnoty životního minima a sociálních dávek. Změnila se i výše příspěvku při rodičovské dovolené (podle délky, jakou chce rodič strávit mimo zaměstnání), výše porodného a systém nemocenské. Tato reforma prošla hlasováním Poslanecké sněmovny 21. srpna 2007.

- 1 Daň z příjmu fyzických osob
 - 1.1 Změna sazby daně
 - 1.2 Zvýšení slev na dani a daňového zvýhodnění na dítě
 - 1.3 Daňový bonus
 - 1.4 Další změny
- 2 Reforma ve mzdách – superhrubá mzda
 - 2.1 Princip superhrubé mzdy
- 3 Daň z příjmů právnických osob
 - 3.1 Sazba daně z příjmu právnických osob
 - 3.2 Změny v dani z příjmu u fyzických osob podnikatelů
 - 3.3 Závazné posouzení vydané finančním úřadem
 - 3.4 Osvobození kapitálových výnosů a dividend od dceřiných společností
 - 3.5 Navýšení zdanitelného zisku o částku neuhrazeného závazku
 - 3.6 Osobní automobily – delší doba odepisování
 - 3.7 Skupinová registrace k DPH
- 4 Nepřímé daně – DPH a spotřební daň
 - 4.1 Spotřební daň
 - 4.2 Vyšší DPH
- 5 Majetkové daně
 - 5.1 Reforma přináší zásadní změny i v dani z nemovitostí
- 6 Ekologické daně
 - 6.1 Druhá a třetí etapa
 - 6.2 První etapa
 - 6.3 Daň ze zemního plynu a některých dalších plynů
 - 6.4 Daň z pevných paliv
 - 6.5 Daň z elektřiny
- 7 Sociální dávky
 - 7.1 Přídavek na dítě
 - 7.2 Sociální příplatek
 - 7.3 Rodičovský příspěvek
 - 7.4 Dávky péstounské péče
 - 7.5 Porodné
 - 7.6 Pohřebné
- 8 Zdravotnictví
 - 8.1 Zavedení regulačních poplatků a doplatků

Poslanecká sněmovna dne 25. září 2009 schválila úsporný balíček ministra financí Eduarda Janoty, který měl za úkol zpomalit rostoucí zadlužování Česka a zmírnit dopady finanční krize na ČR. Tento krok umožnil vládě přistoupit k sestavení státního rozpočtu na příští rok s deficitem téměř 163 miliard korun. Schválený deficit budoucího rozpočtu byl nakonec o něco vyšší než v původním Janotově návrhu, který počítal se schodkem

rozpočtu ve výši 155 miliard korun. Oproti původnímu návrhu nebylo schváleno např. snížení rodičovského příspěvku či snížení porodného. Také z návrhu vypadlo zvýšení sazby daně z příjmů fyzických osob u příjmů nad 145 tisíc měsíčně na 23 procent, zvýšení daně z nemovitostí u orné půdy, chmelnic, vinic, zahrad, travních porostů a rybníků s intenzivním chovem ryb, která měla stoupnout díky zvýšení koeficientu na dvojnásobek. Dále došlo ke schválení rozšíření okruhu nezdanitelného naturálního plnění pro představitele státní moci. Dne 20. října 2009 vyšel ve Sbírce zákonů zákon č. 362/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s návrhem zákona o státním rozpočtu ČR pro rok 2010.

Stručný přehled schválených změn:

- zdvojnásobení sazeb daně u ostatních pozemků;
- zdvojnásobení sazeb daně ze staveb;
- zvýšení snížené sazby DPH z 9 na 10%;
- zvýšení základní sazby DPH z 19 na 20%;
- zvýšení výdajových paušálů u řemeslníků z 60 na 80%;
- zvýšení výdajových paušálů u ostatních živnostníků z 50 na 60%;
- snížení výdajových paušálů u svobodných povolání a z příjmů autorských práv zpět z 60 na 40%;
- rozšíření okruhu nezdanitelného naturálního plnění představitelům státní moci, soudcům a poslancům Evropského parlamentu;
- zvýšení sazby spotřební daně z benzínu, lihu, piva a tabákových výrobků;
- slevu na pojistném mohou zaměstnavatelé uplatnit pouze do konce roku 2009;
- zvýšení stropu - maximálního vyměřovacího základu pro placení zdravotního a sociálního pojištění ze 48 násobku na 72 násobek průměrné mzdy;
- změny výše a podmínek nároku na přídavek na dítě;
- snížení nemocenských dávek u dlouhodobě nemocných;
- snížení peněžité pomoci v mateřství;
- zkrácení podpůrní doby u ošetrovného;
- bylo zrušeno navržené prodloužení podpory v nezaměstnanosti a zároveň byl zrušen návrh na zvýšení podpory v nezaměstnanosti. (Wikipedie, 2013, online)

Součástí tzv. Janotova úsporného balíčku byl i velmi nepopulární návrh na 4 % snížení platů všech zaměstnanců ve veřejném sektoru. Poslanci si solidárně také snížili plat, i když ne o původně navrhovaných 20 %, ale nakonec shodně s ostatními státními

zaměstnanci o 4 %. Tento bod nebyl přímo zapracován v zákoně, který Sněmovna schválila, nicméně byl nedílnou součástí úsporných opatření, a proto schválením balíčku jako celku dali poslanci vládě souhlas i k tomuto kroku.

Další soubor nařízení ohledně platových tarifů ve státní sféře provedla vláda za premiéra Petra Nečase 7. 12. 2009. Tímto zákonem se snížily platy vojáků, policistů a zaměstnanců ve veřejných službách a veřejné správě o deset procent a došlo ke zmrazení mezd na další tři roky. Nařízení byla součástí kroků, jimiž chtěla koalice ODS, TOP 09 a VV docílit v roce 2010 desetiprocentní úspory ve výdajích na mzdy státních a veřejných zaměstnanců. Bylo umožněno takzvané pásmové odměňování, tedy stanovení tarifní složky mzdy bez ohledu na počet odpracovaných let, které lze použít u všech zaměstnanců ve státní a veřejné správě a zdravotnictví. U zaměstnanců státní správy a obecně veřejné správy vláda vyhověla požadavkům odborů a zachovala platové tarifní tabulky v nezměněné podobě s jedinou výjimkou, a to jsou platové tabulky pro pedagogické pracovníky. Nově byly do státní správy zavedeny smluvní platy, které mohou dostat pouze zaměstnanci, kteří jsou zařazení do 13. a vyšší platové třídy. Změnily se také podmínky pro odměňování zaměstnanců na pozicích, pro které nemají potřebnou kvalifikaci, ale zaměstnavatel nemůže najít vhodného zaměstnance. Zaměstnanec bude moci na tomto místě a ve vyšší platové třídě setrvat neomezenou dobu, pokud prokáže schopnost k výkonu požadované práce. Rozhodnutím vlády byly také zavedeny dvě samostatné tarifní tabulky pro pedagogy, které se liší v tom, že jedna z nich je určena pedagogům, kteří nemají odpovídající kvalifikaci. Jsou koncipovány pro 16 platových tříd a pět platových stupňů. Tabulky pro ostatní zaměstnance ve státní a veřejné správě mají tarify stanovené ve 12 stupních. Zhruba 65 tisícům příslušníků bezpečnostních sborů (policistům, hasičům, celní správě, vězeňské službě, civilní kontrarozvědce i rozvědce) se snížily tarifní platy o deset procent. Podle ministra Drábka se tak stalo na základě požadavků ministerstva vnitra a ministerstva obrany, které tak mohou naplnit úsporná opatření, jež si vláda předsevzala, při zachování stávajících platových postupů. Ministr financí Miroslav Kalousek (TOP 09) připravil změnu vyhlášky o fondu kulturních a sociálních potřeb (FKSP), podle níž by se od roku 2010 příděl peněz do fondu snížil ze současných dvou procent na polovinu. Státní zaměstnanci přišli o příspěvky na dovolené, důchodové pojištění, o sociální výpomoc při mimořádných situacích nebo o příspěvky na stravování. Snížení příspěvků do fondu mělo státu ušetřit 1,2 miliardy korun, dalších 0,8 miliardy korun měla činit úspora krajů. (Ihned, 2010, online). Tato navrhovaná změna

měla přispět ke snížení deficitu státního rozpočtu a ke splnění vládního programu, v němž je deklarována jako jeden z hlavních cílů reforma veřejných financí za účelem dosažení vyrovnaného rozpočtu v roce 2016.

3.5.3 Vývoj inflace v ČR v letech 2009 – 2012

Míra inflace je vyjádřena přírůstkem průměrného ročního indexu spotřebitelských cen a vyjadřuje procentní změnu průměrné cenové hladiny za 12 posledních měsíců proti průměru dvanácti předchozích měsíců. Obvykle slouží k posuzování průměrných veličin. Úroveň inflace se bere v úvahu zejména při propočtech reálných mezd, důchodů a podobně. Účinky inflace na ekonomiku jsou různé a mohou být pozitivní i negativní. Mezi negativní dopady inflace patří snížení reálné hodnoty peněz a dalších peněžních aktiv, nejistota ohledně budoucího vývoje cen, jež odrazuje investice a úspory. Vysoká inflace může vést k nedostatku zboží, pokud je spotřebitelé začnou hromadit z obavy, že ceny se v budoucnu zvýší. Mezi pozitivní účinky patří rozšíření možností centrální banky upravovat úrokové sazby (v zájmu zmírnění recese) a stimulace investic do nefinančních investičních projektů.

Inflaci měří pomocí přírůstku indexu spotřebitelských cen Český statistický úřad (ČSÚ). Průměrná míra inflace se uvádí v procentech a ukazuje, o kolik procent vzrostla nebo klesla cenová hladina za dvanáct měsíců proti předešlému roku. ČSÚ inflaci počítá na základě vývoje cen 750 druhů vybraného zboží. „Za cenové reprezentanty byly vybrány takové výrobky a služby, které se významně podílejí na vydáních obyvatelstva a svým rozsahem pokrývají celou sféru spotřeby,“ uvádí na svých stránkách úřad.

Cenovou hladinu sleduje v tuzemsku Česká národní banka (dále jen ČNB), jejímž hlavním úkolem je udržení cenové stability. Cenovou stabilitu může ovlivnit hlavně aktuální kurz měny. ČNB může na měnu působit zejména změnou úrokových sazeb, o kterých pravidelně rozhoduje. Snaží se tak podílet na udržitelném hospodářském růstu ČR.

Cenová hladina se nejčastěji pohybuje v kladných číslech, může se ale objevit takzvaná deflace, což znamená meziroční pokles cen. Deflace byla kvůli hospodářské krizi zaznamenána v létě 2009 například v Německu a Británii, v průměru pak také v celé eurozóně. Ideální pro ekonomiku je mírná inflace, o niž by se měla starat ČNB. Vysoká

a nestabilní inflace může mít negativní vliv na hospodářský růst. Vysoká inflace konkrétně znehodnocuje příjmy a úspory.

rok	míra inflace [%]	graf
2009	1,0	
2010	1,5	
2011	1,9	
2012	3,3	

Obrázek 4: Míra inflace za rok 2009-2012 (Český statistický úřad, 2013)

Ve zkoumaném období byla inflace v ČR nejnižší v roce 2009, tj. 1,0 %, v roce 2010 míra inflace postupně stoupala na 1,5 %, v roce 2011 na 1,9 % a v roce 2012 vzrostla míra inflace na 3,3 % (obr. č. 3).

3.5.4 Dopad ekonomické krize na činnost knihoven v ČR

Knihovnický institut Národní knihovny ČR na základě požadavku Ministerstva kultury ČR provedl v únoru 2010 dotazníkové šetření o dopadech ekonomické krize na činnost knihoven. Hlavním cílem krátkého průzkumu bylo zjistit, zda zřizovatelé a provozovatelé snížili v roce 2009 rozpočty knihoven a v jaké výši se očekává snížení v roce 2010. Dále bylo zjišťováno, jaké negativní dopady bude mít snížení rozpočtu na služby knihoven. Šetření bylo provedeno na základě webového dotazníku. Celkem byly získány odpovědi z 287 knihoven. Zásadní pro celé šetření byly dvě úvodní otázky, které se týkaly celkových ročních rozpočtů v letech 2009 a 2010. Knihovny uváděly, zda byl rozpočet oproti předchozímu roku navýšen, zůstal beze změny, nebo zda byl snížen. Současně zaznamenávaly rozsah případných změn v rozpočtu v procentech.

V roce 2009 bylo zjištěno, že v rozpočtech knihoven docházelo k častým změnám, ale pokud porovnáme situaci s rokem 2008, ještě stále převažoval spíše kladný trend. Stálý rozpočet mělo v průměru 52 % dotázaných knihoven, 29 % respondentů dokonce uvádí rozpočet navýšený a 19 % rozpočet snížený. To odpovídalo celospolečenskému trendu

zabránit prohlubování krize drastickým omezením veřejných výdajů (Richter, 2010, str. 425). Knihovny často poukazovaly na nedostatečnost stálého rozpočtu, zvláště když tento stav trvá několik let. Inflační vývoj a vývoj cen velmi ztěžují hospodaření s takovým rozpočtem a v mnoha ohledech jej dělají napjatým z hlediska počtu pracovníků, otevírací doby, nákupu knihovních fondů atd. Tím se již v dřívějších letech dostalo mnoho knihoven na hranici, kdy další pouhé setrvání rozpočtu na stejné výši má omezující vliv na služby a na tvorbu knihovního fondu.

Rok 2010 je pro více než 40 % veřejných knihoven ve znamení finančních problémů, které se dotknou kvality poskytovaných služeb. Obecně lze konstatovat, že knihovny obsluhující větší populaci jsou finanční krizí ohrožovány častěji (tj. více knihoven) než knihovny v menších místech, ale vlastní snížení není tak značné. U rozpočtů knihoven menších měst, jsou-li kráceny, je pak snížení zpravidla výraznější, uváděno je i padesátiprocentní. Znamená to tedy svízelnější fungování a destruktivnější dopady na provoz. Podobně jsou na tom i knihovny obecní, kde se k snížení vlastních rozpočtů připojuje i snížený rozpočet na regionální funkce v daném kraji a regionu (Richter, 2010, str. 426). Zkracování provozní doby se považuje za negativní zásah do kvality služeb knihoven. Zatím bylo zaznamenáno celkové omezení provozní doby pouze u několika knihoven, tj. 1,4 % ze všech zkoumaných 287 knihoven. Všechny knihovny považují omezení otevírací doby za nejzávažnější zhoršení kvality knihovnických a informačních služeb pro své uživatele. Je důležité zdůraznit, že rozsah provozní doby je vázán na personální zajištění provozu knihoven a souvisí se mzdovými náklady daného rozpočtu knihoven. Nejméně by měly klesat mzdové fondy v krajských knihovnách (v průměru o 3,6 %) a v městských knihovnách s regionální funkcí (5,8 %). U krajských knihoven bylo zaznamenáno omezení položky ostatních osobních nákladů určených na dohody o provedení práce a pracovní činnosti.

Další důležitou položkou v rozpočtu pro činnost knihoven je finanční částka, která je určena na nákup knih. Omezování nákupu knih je dlouhodobým problémem, který se dále postupně prohlubuje s dopadem finanční krize. Mnohé knihovny již v předešlých letech získávaly prostředky na nákup knihovního fondu i z jiných zdrojů než je vlastní rozpočet. Většinou se jednalo o grantové programy regionálního významu, větší sponzorské dary apod. Vznikly reálně podložené obavy, že vzroste počet knihoven, které nebudou nakupovat knihy v roce 2010 vůbec, nebo jen v zanedbatelném množství a náhodně. Ceny knih se zvyšují průběžně. V knihovnách zůstává částka na nákup v lepším

případě na úrovni předešlých let, avšak knih za ni pořídí stále méně. Z toho důvodu se knihovny snaží nalézt cenově nejvýhodnější způsob doplňování, např. sdružováním prostředků na nákup, internetový obchod apod. Často se zaměřují na levnější knihy, což častokrát znamená i méně kvalitní tituly či nedostatečnou tematickou skladbu nákupu. V rozpočtu krajských a městských knihoven je omezen i nákup periodik a speciálních dokumentů (zvukové knihy, hudební CD, DVD atd.) (Richter, 2010, str. 427).

Lze předpokládat, že finanční krize značně zpomalí rozšiřování služeb při práci s handicapovanými skupinami osob. Podobná situace je i v oblasti nákupu licencí na zpřístupnění elektronických informačních zdrojů, o které byl v poslední době zaznamenán značný zájem ze strany uživatelů. V knihovnách je nákup elektronických informačních zdrojů v současné ekonomické situaci považován za nepatřičný náklad. Je nutné konstatovat, že spíše chybí prostředky na nákup základních dokumentů a knih. Další činností knihoven je pořádání různých kulturních a vzdělávacích akcí. Knihovny často využívají finanční prostředky získané z jiných zdrojů než od zřizovatele, např. z grantových projektů, od sponzorů, spoluorganizátorů. Kulturní a vzdělávací akce jsou považovány za nezbytné pro propagaci a zviditelňování knihovny.

Závěrečná část dotazníku byla zaměřena na financování provozních výdajů (energie, služby, materiál apod.) a investic. Knihovny zde upozorňují, že v posledních letech docházelo k výraznému růstu cen energií, vody i návazných služeb, a proto plánovaly snížení nákladů na materiál a služby. U velkých knihoven došlo i ke zrušení některých služeb např. ostrahy, služby IT, právníka, úklid. Investice v oblasti knihoven jsou méně časté a většinou jsou zcela zastaveny (Richter, 2010, str. 428).

4 Průzkum dopadu ekonomické krize na krajské knihovny v ČR

4.1 Příprava průzkumu

4.1.1 Cíl průzkumu

Cílem průzkumu je zjistit, jakým způsobem ovlivnila ekonomická krize činnost krajských knihoven v ČR v letech 2009 až 2012 a jaký měla dopad na kvalitu poskytovaných služeb. Průzkum se zejména zaměřil na sledování a porovnání jednotlivých statistických ukazatelů, které knihovny vykazovaly v letech 2009 až 2012. Dále se průzkum zaměřil na porovnání výchozího roku 2009 s rokem 2012 a následné vyhodnocení. Ve výzkumu jsou aplikovány následující metody: deskriptivní, srovnávací (porovnání statistických údajů a jejich analýza), průzkum a studium zdrojů. Výzkum je kvantitativní, kdy jsou zpracovány statistické roční výkazy dle ročních výkazů o knihovně (Kult MK) v letech 2009 - 2012, které jsou dále matematicky zpracovány. Výsledky výzkumu jsou porovnány a vyjádřeny v procentech. Z tohoto důvodu nebyl prováděn výzkum kvalitativní, např. v počtu pracovníků nebylo zkoumáno, zda se jedná o síly kvalifikované a v jakém stupni.

Výsledky zkoumání poskytnou informaci, v jakém rozsahu došlo ke snížení rozpočtů krajských knihoven v ČR a jaký vliv má snížení rozpočtů na kvalitu poskytovaných služeb pro veřejnost.

4.1.2 Stanovení hypotéz

V návaznosti na doposud zjištěné skutečnosti byly stanoveny následující hypotézy, které budou průzkumem potvrzeny nebo vyvráceny:

Hypotéza č. 1

- Finanční krize měla vliv na redukci finančních prostředků na provoz krajských knihoven, toto snížení finančních prostředků dosud neovlivnilo činnost knihoven.

Hypotéza č. 2

- Redukce finančních prostředků krajských knihoven nemá vliv na kvalitu poskytovaných služeb pro veřejnost ve smyslu standardu VKIS.

4.1.3 Metody průzkumu

Použitou metodou průzkumu bude statistické šetření na základě dotázaných krajských knihoven v ČR. Cílem průzkumu bude porovnání „Ročních výkazů o knihovně“ za rok 2009 – 2012, které krajské knihovny zpracovávají pro potřebu Ministerstva kultury (Kult MK). Výsledky průzkumu krajských knihoven nebudou v diplomové práci uvedeny ve vztahu ke konkrétní knihovně, ale budou použita pouze získaná data, a to jen anonymním způsobem. Byly definovány otázky, které jsou rozděleny na okruh č. 1 (hypotéza č. 1) a okruh č. 2 (hypotéza č. 2), pro potvrzení či vyvrácení stanovených hypotéz.

Vymezení výzkumu práce bude prováděno na základě nasbíraných statistických dat v letech 2009 – 2012 a dle definovaných otázek:

a) Okruh č. 1

1. Změny v rozpočtu na provoz knihovny
2. Mzdový fond
3. Omezení ostatních provozních výdajů knihovny
4. Snížení investičních prostředků či zrušení investičních akcí
5. Výdaje knihovny celkem
6. Tržby za vlastní výkony

b) Okruh č. 2

7. Výdaje na nákup knih, periodik a elektronických informačních zdrojů
8. Počet kulturních a vzdělávacích akcí knihovny
9. Počet hodin pro veřejnost
10. Počet zaměstnanců
11. Počet návštěvníků knihovny
12. Počet výpůjček

4.1.4 Výběr vzorku knihoven

Základním vzorkem průzkumu byly krajské knihovny v ČR. Šetření bylo prováděno pomocí obeslání všech krajských knihoven písemnou žádostí o poskytnutí informace (dle zákona č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím). Žádost se vztahuje na statistické údaje vykázané za jednotlivé knihovny v ročním výkazu o knihovně (Kult MK) v letech 2009 – 2012. Celkem bylo obesláno **14 knihoven** (Tb. č. 1.).

	Počet knihoven dle Kult (MK)	Počet respondentů	Návratnost
Krajské knihovny	14	14	100%

Tb. č. 1. Počet knihoven

V tabulce č. 2 je uveden seznam všech krajských knihoven, které byly požádány o statistické údaje.

	Název knihovny	Zřizovatel knihovny
1.	Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové	Krajský úřad Královéhradeckého kraje
2.	Jihočeská vědecká knihovna České Budějovice	Jihočeský kraj
3.	Krajská knihovna Karlovy Vary	Karlovarský kraj
4.	Krajská vědecká knihovna v Liberci	Liberecký kraj
5.	Severočeská vědecká knihovna Ústí nad Labem	Ústecký kraj
6.	Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně	Zlínský kraj
7.	Krajská knihovna Vysočiny Havlíčkův Brod	Krajský úřad kraje Vysočina
8.	Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje	Plzeňský kraj
9.	Městská knihovna v Praze	Hlavní město Praha
10.	Krajská knihovna v Pardubicích	Pardubický kraj
11.	Moravská zemská knihovna v Brně	Ministerstvo kultury ČR
12.	Vědecká knihovna v Olomouci	Olomoucký kraj
13.	Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě	Moravskoslezský kraj
14.	Středočeská vědecká knihovna v Kladně	Středočeský kraj

Tb. č. 2. Seznam krajských knihoven v ČR

4.2 Sběr dat

K získání potřebných dat byl ředitelům krajských knihoven poslán email se zadáním diplomové práce za účelem zjištění situace ohledně dopadu ekonomické krize na krajské knihovny (příl. č. 3). Následně byl ředitelům krajských knihoven v ČR zaslán dopis (příl. č. 4) s písemnou žádostí o poskytnutí informace (dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím). Dopis současně obsahoval žádost (příl. č. 5) o poskytnutí souhlasu s využitím dat pro statistické účely průzkumu. Všechny 14 krajských knihoven poskytlo souhlas a zaslalo výkazy Kult (MK) pro zpracování průzkumu.

Roční výkaz o knihovně Kult (MK) je součástí „Programu statistických zjišťování“ za daný rok. Ochrana důvěrnosti údajů je zaručena zákonem č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů. Údaje se zjišťují pro potřebu Ministerstva kultury, které odpovídá za jejich ochranu. Z toho důvodu slouží všechny získané statistické údaje jednotlivých krajských knihoven z ročních výkazů pouze pro stanovení procentuální hodnoty, a to zcela anonymně bez přiřazování k jednotlivým knihovnám.

Výzkumem si kladu za cíl navázat na průzkum, který provedl Knihovnický institut Národní knihovny ČR na základě požadavku Ministerstva kultury ČR pod názvem „Dopady ekonomické krize na rozpočty veřejných knihoven v roce 2009 a 2010“. Tento průzkum vedl PhDr. Vít Richter, který je i konzultantem při zpracování mého výzkumu. Rád bych tedy jeho práci rozšířil a zaměřil se na pokračování vlivu ekonomické krize v letech 2009 - 2012 a její dopad na krajské knihovny a jejich činnost.

4.3 Analýza dat

Analyzované údaje jsou převzaty z ročních výkazů o knihovně Kult (MK) za léta 2009 – 2012. Statisticky budu vycházet z roku 2009, kde lze konstatovat, že knihovny v rozpočtech zaznamenaly spíše kladný trend oproti předchozím rokům.

Dopis ředitelům krajských knihoven byl odeslán 14. dubna 2013, poslední souhlas byl doručen 19. června 2013. Základní vyhodnocení statistických údajů bylo provedeno prostřednictvím MS Excel 2010 - data byla sumarizována a bylo vyhodnoceno, u jakého počtu knihoven došlo ke snížení, zvýšení nebo hodnoty zůstaly stejné. V tabulkách je znázorněn výsledek v absolutních hodnotách a v procentech, grafické znázornění ilustruje výsledky průzkumu.

Analýza je rozdělena do dvou částí. První se zaměřuje na změny v rozpočtu ve strukturách osobních, provozních nákladů a výdajů knihovny. Druhá část je věnována

zjištění, zda restrikce finančních prostředků snížila kvalitu poskytovaných služeb pro veřejnost.

Pro lepší přehlednost bude analýza v obou částech reflektovat následující části průzkumu:

1. Statistické porovnávání v letech 2009 až 2012 (výsledky v zelené tabulce)
 - Srovnávány budou statistické výkazy v letech 2009 – 2012, kde budou porovnávány roky, a to vždy oproti předchozímu roku.
2. Statistické porovnání za rok 2009 a 2012 (výsledky v modré tabulce)
 - Srovnávány budou statistické výkazy za rok 2009 a 2012, kde bude porovnán rok 2009 s rokem 2012.

Hodnoty, které byly pořizovány při výzkumu z výkazu Kult (MK) jsou pro přehlednost znázorněny v oranžové tabulce a u jednotlivých dat je uvedeno číslo řádku dle výkazu.

1. Změny v rozpočtu na provoz knihovny

Cílem první otázky bylo zjištění, zda knihovny zaznamenaly snížení rozpočtu na provoz knihovny. Zjištění probíhalo provedením průzkumu - součtem následujících položek z výkazu Kult (MK) č. VII, příjmy resp. výnosy:

Celkové dotace na provoz	
• Příspěvky, dotace a granty na provoz ze státního rozpočtu	(ř. 0703)
• Příspěvky, dotace a granty na provoz z rozpočtu kraje	(ř. 0704)
• Příspěvky, dotace a granty na provoz z rozpočtu obce	(ř. 0705)

Tb. č. 3. Celkové dotace na provoz dle Kult (MK)

Příspěvky, dotace a granty na provoz jsou získané finanční prostředky od zřizovatelů knihovny, kterými jsou krajské úřady, hlavní město Praha (Městská knihovna v Praze) a finanční prostředky ze státního rozpočtu ČR (Moravská zemská knihovna). Dotace a granty ze státního rozpočtu jsou blíže specifikovány v kapitole č. 3.4.4. Finanční

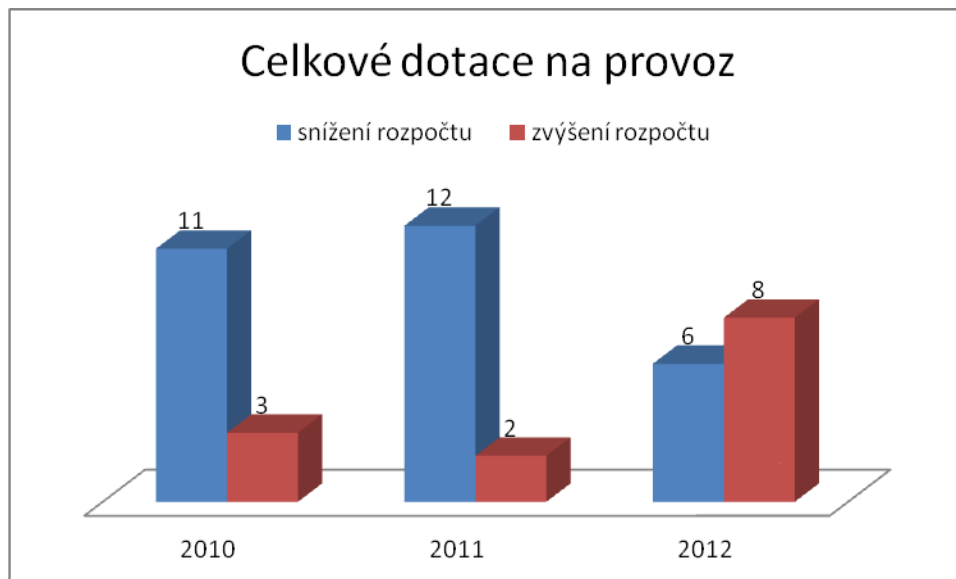
prostředky na vykonávání regionálních funkcí zajišťuje příslušný kraj z peněžních prostředků svého rozpočtu².

1.1. Celkové dotace na provoz

Snížení celkových dotací na provoz krajských knihoven (tb. č. 4, graf č. 1) bylo zaznamenáno již v roce 2010. Týkalo se celkem 11 knihoven, tj. 79%. Ve znamení finančních problémů byl také rok 2011, tehdy zaznamenalo snížení celkových dotací na provoz dokonce u 12 knihoven, tj. 86%. K mírnému poklesu dotací došlo v roce 2012 celkem u 6 knihoven, tj. 43%, naopak 8 knihoven, tj. 57%, zaznamenalo mírné zvýšení rozpočtu oproti předchozímu roku. Obecně lze konstatovat, že nejhorší období pro knihovny znamenala léta 2010 a 2011, kdy docházelo k razantnímu snižování jejich rozpočtů.

Celkové dotace na provoz (rozpočet knihoven)						
období (rok)	2010		2011		2012	
snížení rozpočtu	11	79%	12	86%	6	43%
zvýšení rozpočtu	3	21%	2	14%	8	57%

Tb. č. 4. Celkové dotace na provoz (rozpočet knihoven)

Graf č. 1. Celkové dotace na provoz

Hlavní pozornost šetření byla zaměřena na porovnání situace v roce 2012 a 2009 (tb. č. 5, graf č. 2). Při srovnání celkových dotací na provoz (rozpočet knihovny) došlo

² Regionální funkce jsou detailněji rozebrány v úvodu

v roce 2012 oproti roku 2009 ke snížení rozpočtu u 11 knihoven, tj. 79%. Mírné zvýšení rozpočtu zaznamenaly pouze 3 knihovny, tj. 21%. Na základě vyhodnocení statistických údajů lze konstatovat, že knihovny ve většině případů skutečně zaznamenaly finanční problémy. Vzhledem k měnící se inflaci,³ je pochopitelné, že knihovny zaznamenaly stagnaci svých rozpočtů, ale oproti tomu se zvyšují poplatky za jednotlivé služby např. poplatky za knihovní systém Aleph se řídí právě podle míry inflace, což se odráží ve zvýšení poplatků za něj.

Porovnání celkových dotací na provoz za rok 2009 a 2012		
snížení rozpočtu	11	79%
zvýšení rozpočtu	3	21%

Tb. č. 5. Porovnání celkových dotací na provoz za rok 2009 a 2012

Krajské knihovny získaly celkovou částku			
2009	763 686 356 Kč	%	snížení o částku
2010	752 050 471 Kč	1,02	11 635 885 Kč
2011	735 671 688 Kč	1,02	28 014 668 Kč
2012	740 418 549 Kč	0,99	23 267 807 Kč
Průměr	747 956 766 Kč		20 972 787 Kč

Tb. č. 6. Součet celkových nákladů za krajské knihovny

Součtem celkové finanční částky (tb. č. 6) získané do rozpočtu knihoven v porovnání s rokem 2009 byl v roce 2010 snížen celkový rozpočet o zhruba 12 milionů korun, v roce 2011 o 28 milionů a v roce 2012 o 23 milionů, v průměru se jedná přibližně 1 % snížení celkové částky.

³ Vývoj inflace v ČR je uveden v kapitole 3.5.3

Graf č. 2. Porovnání celkových dotací na provoz za rok 2009 a 2012

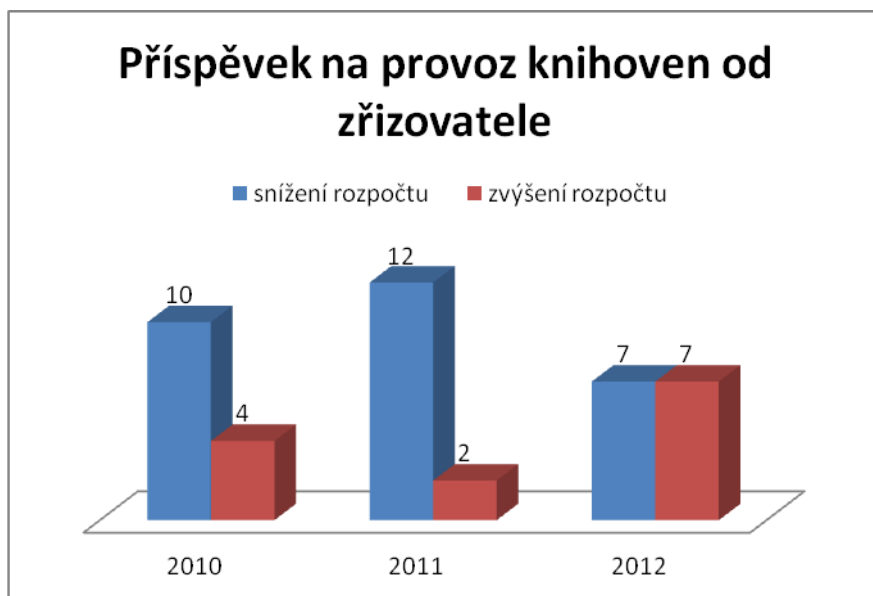
1.2. Příspěvek, dotace na provoz knihoven od zřizovatele

Důležitým údajem, který charakterizuje současnou situaci knihoven, je rozsah snížení příspěvku přímo od zřizovatelů knihoven. Celkem 13 knihoven je financováno příslušným krajským úřadem, pouze Moravská zemská knihovna je financována ze státního rozpočtu ČR. Ze statistických ukazatelů byl podroben analýze příspěvek, který je poskytován od zřizovatele (tb. č. 7, graf č. 3). Na tomto příspěvku jsou krajské knihovny závislé, protože prostřednictvím připraveného rozpočtu se financuje jejich veškerá činnost.

Snížení příspěvku na provoz krajských knihoven bylo zaznamenáno v roce 2010 - proběhlo u 10 knihoven, tj. 71%, a v roce 2011 celkem 12 knihoven, tj. 86%. V roce 2012 se situace poměrně zmírnila, k poklesu došlo u 7 knihoven, tj. 50%, a naopak 7 knihoven, tj. 50%, zaznamenalo mírné zvýšení rozpočtu oproti předchozímu roku.

Příspěvek na provoz knihoven od zřizovatele						
období (rok)	2010		2011		2012	
snížení rozpočtu	10	71%	12	86%	7	50%
zvýšení rozpočtu	4	29%	2	14%	7	50%

Tb. č. 7. Příspěvek na provoz knihoven od zřizovatele

Graf č. 3. Příspěvek na provoz knihoven od zřizovatele

Porovnání statistických dat za rok 2009 a 2012 (tb. č. 8, graf č. 4) vykazuje, že v knihovnách došlo ke snížení rozpočtu až u 11 knihoven, tj. 79%, oproti roku 2009 a pouze u 3 knihoven, tj. 21%, došlo k navýšení rozpočtu. Na základě porovnání statistických údajů lze konstatovat, že knihovny mají v roce 2012 oproti roku 2009 finanční problémy. Byl jim snížen příspěvek od zřizovatele na provoz, což bylo zjevně způsobeno dopady finanční krize na ČR.

Porovnání roku 2009 a 2012		
snížení rozpočtu	11	79%
zvýšení rozpočtu	3	21%

Tb. č. 8. Příspěvek na provoz knihoven za rok 2009 a 2012

Graf č. 4. Porovnání příspěvku od zřizovatele za rok 2009 a 2012

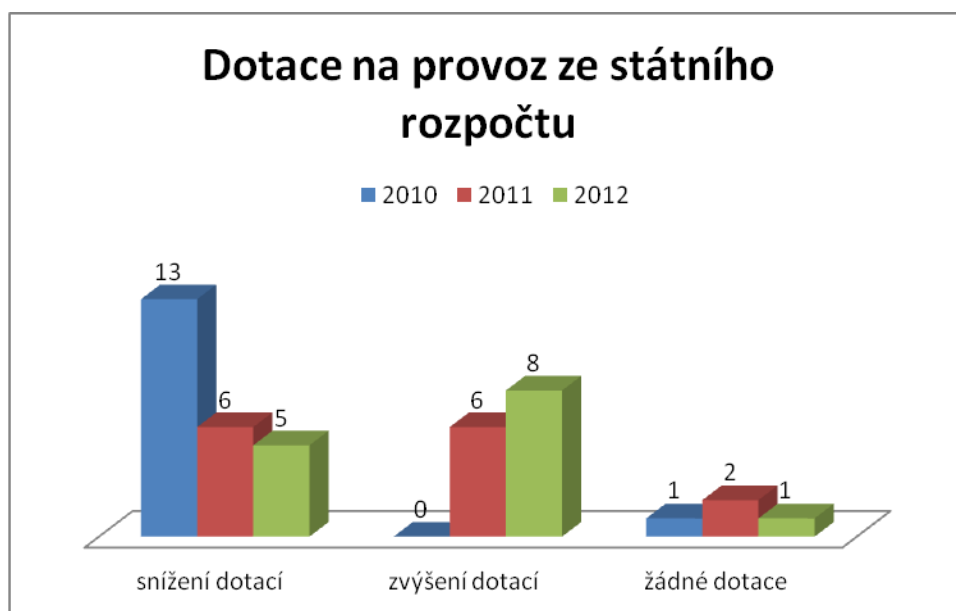
1.3. Dotace ze státního rozpočtu

Provozovateli knihovny mohou být z peněžních prostředků státního rozpočtu, státních finančních aktiv nebo Národního fondu poskytnuty podle zvláštního zákona v § 3 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla) účelově určené dotace.

Snížení dotací ze státního rozpočtu (tb. č. 9, graf č. 5) bylo zaznamenáno u knihoven v roce 2010. Celkově ke snížení došlo u 13 knihoven, tj. 93%, a 1 knihovna, tj. 7%, nezískala žádné dotace. V roce 2011 celkem 6 knihoven, tj. 43%, zaznamenalo snížení částky na dotaci a stejný počet 6 knihoven, tj. 43% zaznamenalo zvýšení dotace, 2 knihovny, tj. 14%, nezískaly žádné dotace ze státního rozpočtu. V roce 2012 se situace poměrně zmírnila, ke snížení došlo u 5 knihoven, tj. 36%, 8 knihoven, tj. 57%, zaznamenalo zvýšení dotace, 1 knihovna, tj. 7%, nezískala žádné dotace ze státního rozpočtu.

Dotace ze státního rozpočtu						
období (rok)	2010		2011		2012	
snížení dotace	13	93%	6	43%	5	36%
zvýšení dotace	0	0%	6	43%	8	57%
žádné dotace	1	7%	2	14%	1	7%

Tb. č. 9. Dotace na provoz ze státního rozpočtu

Graf č. 5. Dotace na provoz ze státního rozpočtu

Porovnání statistických dat za rok 2009 a 2012 (tb. č. 10, graf č. 6) ukazuje, že v knihovnách došlo ke snížení dotací na provoz u 8 knihoven, tj. 57%, oproti roku 2009,

5 knihoven, tj. 36%, zaznamenalo zvýšení dotací. Na základě porovnání statistických údajů lze konstatovat, že knihovny zaznamenaly v roce 2012 oproti roku 2009 snížení dotací ze státního rozpočtu.

Srovnání dotací na provoz ze státního rozpočtu za rok 2009 a 2012		
snížení dotací	8	57%
zvýšení dotací	5	36%
žádné dotace	1	7%

Tb. č. 10. Srovnání dotací na provoz ze státního rozpočtu za rok 2009 a 2012

Graf č. 6. Srovnání dotací na provoz ze státního rozpočtu za rok 2009 a 2012

2. Mzdový fond

Cílem otázky č. 2 bylo zjištění, zda knihovny zaznamenaly snížení nebo zvýšení mzdového fondu. Zjištění probíhalo provedením průzkumu součtem následujících položek z výkazu Kult (MK) č. VIII, výdaje resp. náklady:

Mzdový fond (osobní náklady)	(ř. 0803)
• mzdy	(ř. 0804)
• ostatní osobní náklady	(ř. 0805)
• náklady na zdravotní a sociální pojištění	(ř. 0806)
• zákonné sociální náklady	(ř. 0807)

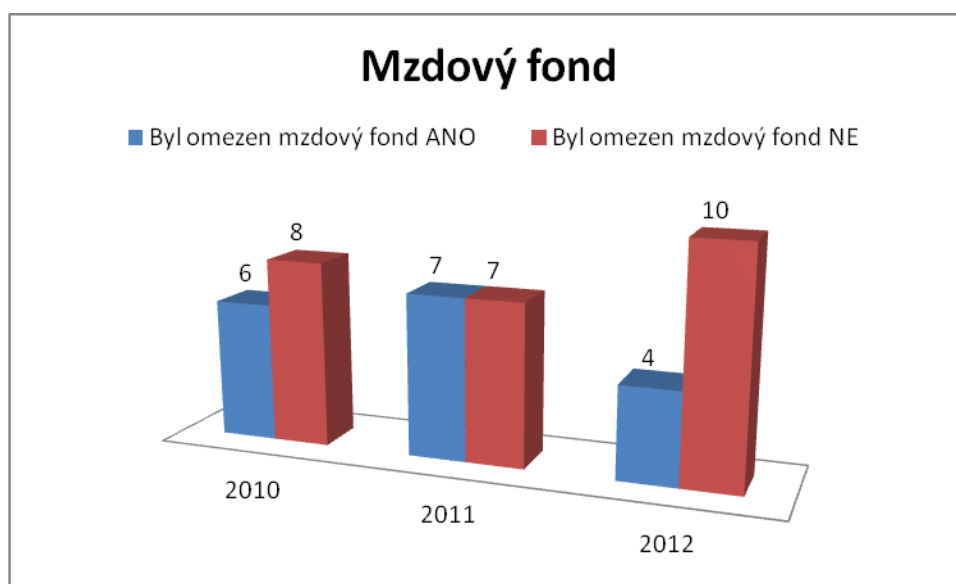
Tb. č. 11. Mzdový fond (osobní náklady)

Knihovny nezaznamenaly snížení mzdových nákladů (tb. č. 12, graf č. 7), které jsou součástí celkového rozpočtu a tvoří podstatnou část tohoto rozpočtu knihovny. Mzdové náklady jsou vázány na celkový počet zaměstnanců (počet úvazků), zahrnují mzdy, ostatní osobní náklady, náklady na zdravotní a sociální pojištění, pracovní úvazky jsou dále analyzovány v otázce č. 10. V roce 2010 byla situace v knihovnách stabilní, snížení zaznamenalo 6 knihoven, tj. 43%, u 8 knihoven, tj. 57%, naopak došlo ke zvýšení mzdového fondu. V roce 2011 snížení ve mzdovém fondu vykázalo 7 knihoven, tj. 50%, a naopak 7 knihoven, tj. 50%, zaznamenalo jeho navýšení. V roce 2012 snížení mzdového fondu zaznamenaly pouze 4 knihovny, tj. 29%, u 10 knihoven, tj. 71%, se mzdový fond zvýšil. Je zřejmé, že v krajských knihovnách se mzdové náklady nesnižovaly, naopak bylo zaznamenáno mírné zvýšení mzdových nákladů. Ze statistických údajů vyplývá, že omezení proběhlo na položkách ostatních osobních nákladů určených na dohody o provedení práce a pracovní činnosti.

Omezení mzdového fondu (mzdy a ostatní osobní náklady)						
období (rok)	2010		2011		2012	
snížení mzdového fondu	6	43%	7	50%	4	29%
zvýšení mzdového fondu	8	57%	7	50%	10	71%

Tb. č. 12.

Mzdový fond

Graf č. 7.

Mzdový fond

Pro srovnání mzdových prostředků je nutné věnovat pozornost porovnání situace v roce 2012 oproti roku 2009. V roce 2012 došlo oproti roku 2009 k navýšení u 9 knihoven, tj. 64%, snížení mzdových nákladů zaznamenalo pouze 5 knihoven, tj. 36% (tb. č. 13, graf č. 8). Z těchto údajů vyplývá skutečnost, že mzdový fond nebyl snížen, naopak bylo zaznamenáno zvýšení mzdových prostředků.

Porovnání mzdového fondu za rok 2009 a 2012		
snížení rozpočtu	5	36%
zvýšení rozpočtu	9	64%

Tb. č. 13. Porovnání mzdového fondu za rok 2009 a 2012

Graf č. 8. Porovnání mzdového fondu za rok 2009 a 2012

3. Omezení ostatních provozních výdajů knihovny

Záměrem otázky č. 3 bylo zjištění, zda v knihovnách došlo k omezení provozních výdajů knihovny, do kterých patří především platby za energie, různé služby, spotřební materiál, zboží, nájmy a podobně. Zjištění probíhalo provedením průzkumu součtem následujících položek z výkazu Kult (MK) č. VIII, výdaje resp. náklady:

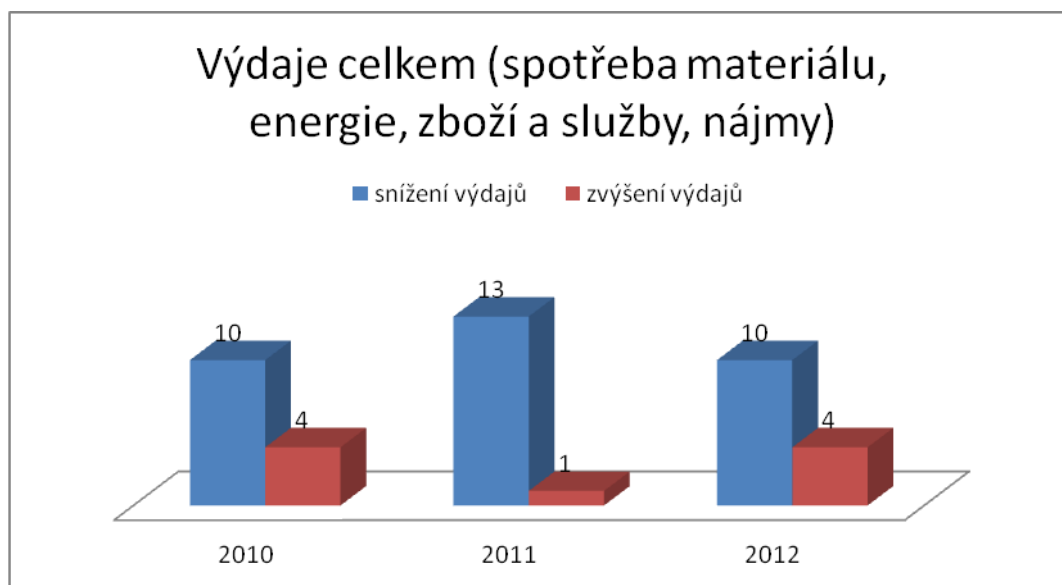
Provozní výdaje celkem	
• spotřeba materiálu, energie, zboží a služeb	(ř. 0801)
• nájmy	(ř. 0802)

Tb. č. 14. Provozní výdaje

Ze statistických údajů bylo shledáno, že v roce 2010 zaznamenalo 10 knihoven, tj. 71%, snížení provozních výdajů (tb. č. 15, graf č. 9) a 4 knihovny, tj. 29%, zaznamenaly mírné zvýšení. V roce 2011 byla situace v knihovnách poněkud horší, ke snížení výdajů došlo u 13 knihoven, tj. 93%, a 1 knihovna, tj. 7%, naopak zaznamenala zvýšení. V roce 2012 bylo snížení výdajů shledáno u 10 knihoven, tj. 71%, a 4 knihovny, tj. 29%, zaznamenaly zvýšení celkových výdajů. Obecně lze konstatovat, že knihovny postupně snižovaly své provozní výdaje tak, aby bylo možné vyjít se sníženým rozpočtem knihovny.

Provozní výdaje celkem (spotřeba materiálu, energie, zboží a služby, nájmy)						
období (rok)	2010		2011		2012	
snížení výdajů	10	71%	13	93%	10	71%
zvýšení výdajů	4	29%	1	7%	4	29%

Tb. č. 15. Provozní výdaje celkem

Graf č. 9. Výdaje celkem (spotřeba materiálu, energie, zboží a služby, nájmy)

Při porovnávání výdajů knihoven (tb. č. 16, graf č. 10) roku 2009 oproti roku 2012 lze konstatovat, že 11 knihoven, tj. 79%, muselo snížit své provozní výdaje i přesto, že prudce stoupaly ceny komodit a zvýšila se sazba DPH, pouze 3 knihovny, tj. 21% zaznamenaly zvýšení svých provozních výdajů.

Porovnání celkových provozních výdajů za rok 2009 a 2012		
snížení rozpočtu	11	79%
zvýšení rozpočtu	3	21%

Tb. č. 16. Porovnání celkových provozních výdajů za rok 2009 – 2012

Graf č. 10. Porovnání provozních výdajů za rok 2009 a 2012

4. Snížení investičních prostředků, či zrušení investičních

V otázce č. 4 bylo snahou zjistit, zda knihovny byly nuceny omezit investiční výdaje, které jsou plánované v rozpočtu na určité období. Jedná se o investiční akce nebo velké opravy v oblasti movitého a nemovitého majetku. Investiční výdaje celkem jsou součtem následujících položek z výkazu Kult (MK) č. VIII, výdaje resp. náklady:

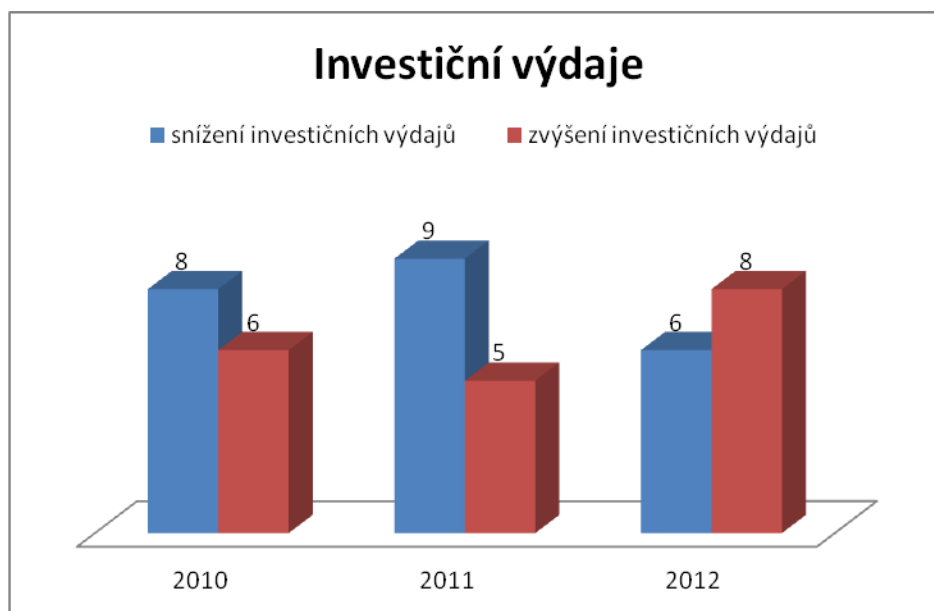
Investiční výdaje celkem (ř. 0817)	
• hmotný majetek	(ř. 0818)
• nehmotný majetek	(ř. 0819)

Tb. č. 17. Investiční výdaje celkem

Ze statistických údajů je zřejmé, že omezení investičních výdajů (tb. č. 18, graf č. 11) v roce 2010 zaznamenalo 8 knihoven, tj. 57%, a 6 knihoven, tj. 43%, zaznamenalo mírné zvýšení. V roce 2011 se snížení investičních výdajů dotklo 9 knihoven, tj. 64%, a u 5 knihoven, tj. 36%, naopak došlo ke zvýšení. V roce 2012 bylo snížení investičních výdajů shledáno u 6 knihoven, tj. 43%, a 8 knihoven, tj. 57%, vykázalo zvýšení celkových investičních výdajů.

Investiční výdaje celkem						
období (rok)	2010		2011		2012	
snížení investičních výdajů	8	57%	9	64%	6	43%
zvýšení investičních výdajů	6	43%	5	36%	8	57%

Tb. č. 18. Investiční výdaje celkem

Graf č. 11. Investiční výdaje

Při porovnání investičních výdajů (tb. č. 19, graf č. 12) v roce 2012 oproti roku 2009 lze konstatovat, že 9 knihoven, tj. 64%, vykázalo snížené investiční výdaje. Pouze u 5 knihoven, tj. 36%, došlo ke zvýšení investičních výdajů.

Porovnání celkových investičních výdajů za rok 2009 a 2012		
snížení investičních výdajů	9	64%
zvýšení investičních výdajů	5	36%

Tb. č. 19. Porovnání celkových investičních výdajů za rok 2009 a 2012

Graf č. 12. Porovnání celkových investičních výdajů za rok 2009 a 2012

5. Výdaje knihovny celkem

Otázka č. 5 byla zaměřena na celkové výdaje vynaložené na provoz knihovny (výdaje na hlavní činnost), kde jsou především uvedeny provozní náklady knihovny, mzdové náklady, náklady na KF, investiční náklady. Výdaje knihovny celkem jsou součtem následujících položek z výkazu Kult (MK) č. VIII, výdaje resp. náklady:

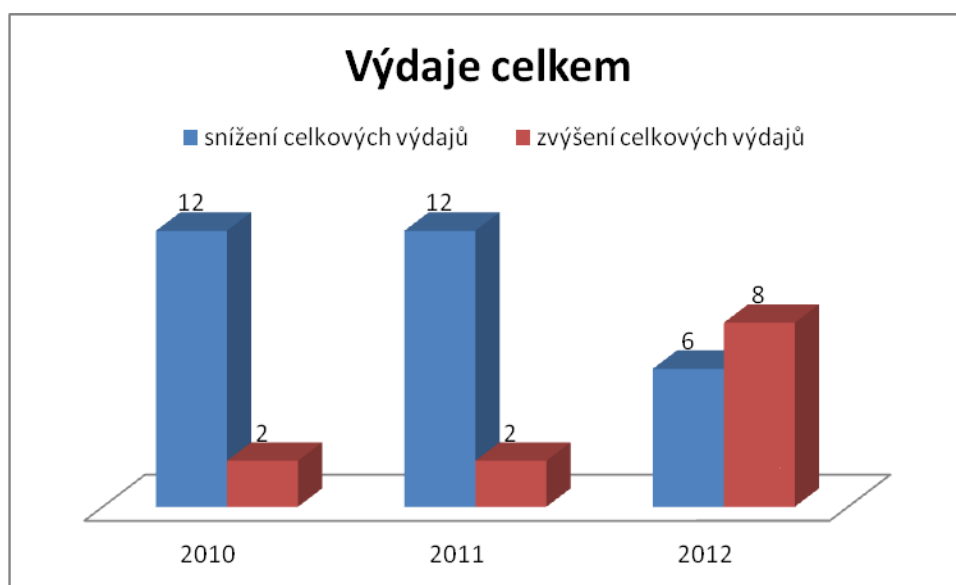
Výdaje knihovny celkem (ř. 0815)	
• Spotřeba materiálu, energie, zboží a služeb	(ř. 0801)
• Osobní náklady (součet ř. 0804 až 0807)	(ř. 0803)
• Daně a poplatky (bez daně z příjmů)	(ř. 0811)
• Daň z příjmů (účet. skupina 59)	(ř. 0812)
• Odpisy dlouhodobého majetku	(ř. 0813)
• Ostatní provozní náklady výše neuvedené	(ř. 0814)

Tb. č. 20. Výdaje knihovny celkem

Ze statistických údajů bylo zjištěno, že omezení celkových výdajů (tb. č. 21, graf č. 13) v roce 2010 zaznamenalo 12 knihoven, tj. 86%, a u 2 knihoven, tj. 14% došlo k mírnému zvýšení. Situace v roce 2011 byla stejná jako v předchozím roce - snížení celkových výdajů zaznamenalo opět 12 knihoven, tj. 86%, a 2 knihovny, tj. 14%, naopak zaznamenaly mírné zvýšení. V roce 2012 bylo snížení celkových výdajů shledáno u 6 knihoven, tj. 43%, a 8 knihoven, tj. 57%, zaznamenalo zvýšení celkových investičních výdajů.

Výdaje knihovny celkem						
období (rok)	2010		2011		2012	
snížení výdajů	12	86%	12	86%	6	43%
zvýšení výdajů	2	14%	2	14%	8	57%

Tb. č. 21. Výdaje knihovny celkem

Graf č. 13. Výdaje celkem

Při porovnání celkových výdajů knihovny (tb. č. 22, graf č. 14) na základě roku 2012 oproti roku 2009 lze konstatovat, že 11 knihoven, tj. 79%, mělo snížení výdajů, 3 knihovny, tj. 21%, zaznamenaly zvýšení svých celkových výdajů. Obecně lze konstatovat, že celkové výdaje jsou vázány na rozpočet knihovny a pokud u jednotlivých knihoven docházelo ke snížení příspěvku na provoz knihovny, tak se samozřejmě musely snížit i výdaje knihovny.

Porovnání celkových výdajů za rok 2009 a 2012		
snížení investičních výdajů	11	79%
zvýšení investičních výdajů	3	21%

Tb. č. 22. Porovnání celkových výdajů za rok 2009 a 2012

Graf č. 14. Porovnání celkových výdajů za rok 2009 a 2012

6. Tržby za vlastní výkony

Tržby za vlastní výkony a zboží z hlavní i vedlejší činnosti, které jsou blíže specifikovány ve zřizovací listině na základě hospodaření organizace s příspěvkem zřizovatele a řídí se závaznými ukazateli, které jsou stanoveny zřizovatelem. Na základě schváleného rozpočtu je vypracován plán nákladů a předpokládaných výnosů.

Výnosy (příjmy) z hlavní činnosti (Kult ř. 0702) Z řádku 0701 pouze výnosy (příjmy) z hlavních činností, tj. ponížené o příjmy z vedlejší činnosti. Pokud nemá knihovna vedlejší činnosti, řádek 0702 se rovná řádku 0701. (účet. sk. 601, 602, 603 pouze za hlavní činnost) dále hlavní činnost je specifikována v zákoně č. 257/2001 Sb., v § 4 „Veřejné knihovnické a informační služby“, kde provozovatel knihovny je oprávněn požadovat za poskytování knihovnických a informačních služeb, uvedených v odstavci 2 písm. a) až c) a dalších služeb, úhradu skutečně vynaložených nákladů.

6.1. Tržby za vlastní výkony (výrobky, služby a zboží)

Tato otázka se zaměřuje na celkové tržby za vlastní výkony (výrobky, služby a zboží) a výnosy z hlavní činnosti (veškeré tržby z vlastních výkonů a zboží z hlavní hospodářské činnosti). Nejčastějším zdrojem příjmů jsou registrační poplatky, úhrada nákladů spojených s upomínkami, poplatky apod. Jedná se o součet následujících položek z výkazu Kult (MK) č. VII, příjmy resp. výnosy:

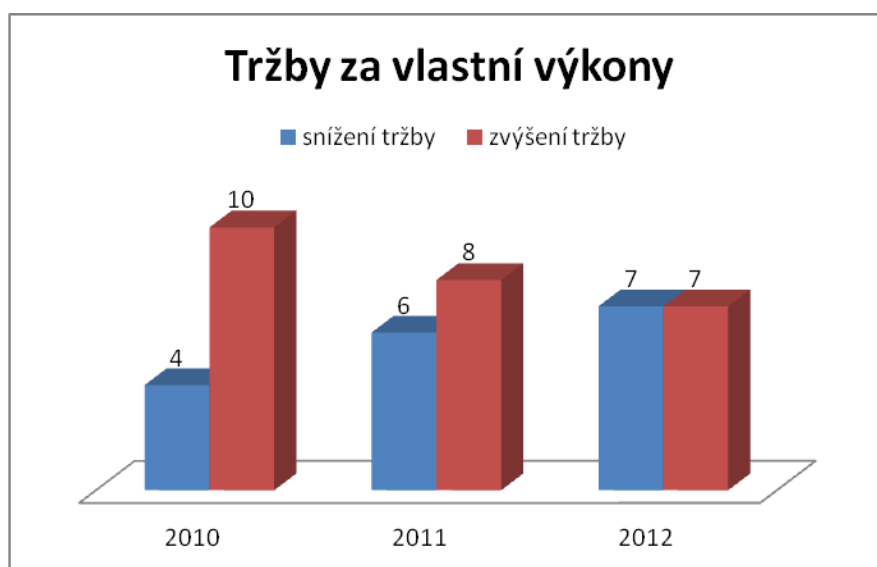
Tržby za vlastní výkony (výrobky, služby a zboží)	(ř. 0701)
• z toho výnosy (příjmy) z hlavní činnosti	(ř. 0702)

Tb. č. 23. Tržby za vlastní výkony (výrobky, služby a zboží)

Ze statistických údajů lze konstatovat, že celkové tržby knihoven (tb. č. 24, graf č. 15) v roce 2010 se zvýšily u 10 knihoven, tj. 71%, a 4 knihovnám, tj. 29%, tržby klesly. V roce 2011 bylo zaznamenáno mírné snížení u 6 knihoven, tj. 43%, u 8 knihoven, tj. 57%, došlo ke zvýšení tržeb. V roce 2012 snížení tržeb zaznamenala polovina - 7 knihoven, tj. 50%, 7 knihoven, tj. 50%, vykázalo zvýšení celkových tržeb za vlastní výkony.

Tržby za vlastní výkony						
Počet KK	2010		2011		2012	
snížení tržby	4	29%	6	43%	7	50%
zvýšení tržby	10	71%	8	57%	7	50%

Tb. č. 24. Tržby za vlastní výkony

Graf č. 15. Tržby za vlastní výkony

Při porovnání statistických údajů za rok 2012 oproti roku 2009 je zřejmé, že celkově se tržby za vlastní výkony zvýšily (tb. č. 25, graf č. 16) u 13 knihoven, tj. 93%, a 1 knihovna, tj. 7%, zaznamenala jejich snížení. Celkové tržby z vedlejší a hlavní činnosti se zvýšily na základě dalších poskytovaných služeb, které knihovny poskytují v rámci plnění své funkce (např. prodej knih atd.).

Srovnání tržeb za vlastní výkony za rok 2009 a 2012		
snížení tržby	1	7%
zvýšení tržby	13	93%

Tb. č. 25. Srovnání tržeb za vlastní výkony za rok 2009 a 2012

Graf č. 16. Srovnání tržby za vlastní výkony za rok 2009 a 2012

6.2. Výnosy (příjmy) z hlavní činnosti

Tato otázka se zaměřuje pouze na výnosy z hlavní činnosti z výkazu Kult (MK) č. VII, příjmy resp. výnosy:

Výnosy (příjmy) z hlavní činnosti

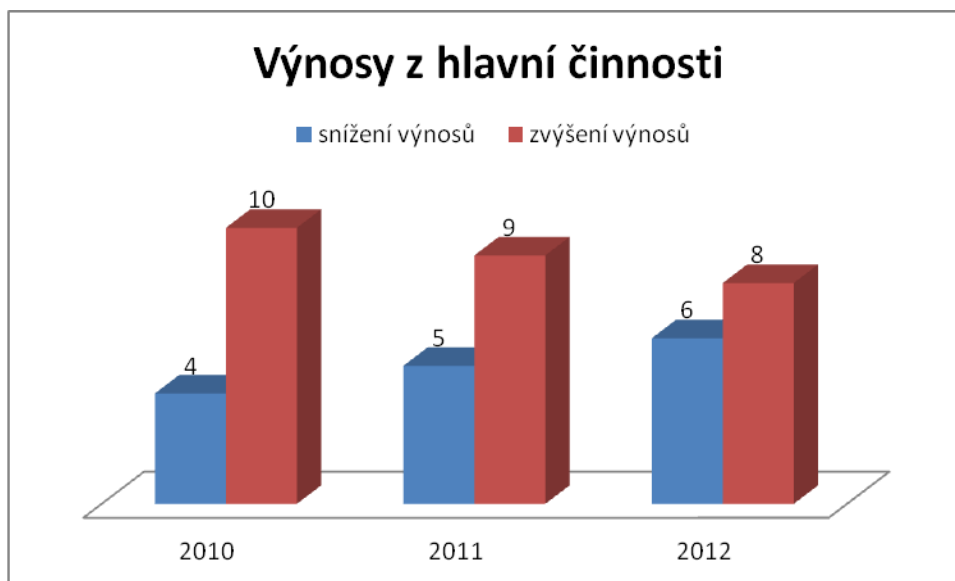
(ř. 0702)

Tb. č. 26. Výnosy z hlavní činnosti

Ze statistických údajů lze konstatovat, že výnosy knihoven (tb. č. 27, graf č. 17) se v roce 2010 zvýšily u 10 knihoven, tj. 71%, a 4 knihovny, tj. 29%, vykázaly nižší výnosy. V roce 2011 bylo zaznamenáno mírné snížení u 5 knihoven, tj. 36%, u 9 knihoven, tj. 64%, došlo ke zvýšení výnosů. V roce 2012 snížení výnosů vykázalo 6 knihoven, tj. 43%, 7 knihoven, tj. 50%, zaznamenalo zvýšení výnosů z hlavní činnosti.

Výnosy z hlavní činnosti						
Počet KK	2010		2011		2012	
snížení výnosů	4	29%	5	36%	6	43%
zvýšení výnosů	10	71%	9	64%	8	57%

Tb. č. 27. Výnosy z hlavní činnosti

Graf č. 17. Výnosy z hlavní činnosti

Při porovnání statistických údajů za rok 2012 oproti roku 2009 je zřejmé, že celkově se výnosy z hlavní činnosti (tb. č. 28, graf č. 18) zvýšily u 12 knihoven, tj. 86%, a 2 knihovny, tj. 14%, zaznamenaly jejich snížení. Toto zvýšení výnosů mohlo být ovlivněno navýšením poplatků za služby u jednotlivých knihoven.

Srovnání výnosů z hlavní činnosti za rok 2009 a 2012		
snížení výnosů	2	14%
zvýšení výnosů	12	86%

Tb. č. 28. Srovnání výnosů z hlavní činnosti za rok 2009 a 2012

Graf č. 18. Srovnání výnosů z hlavní činnosti za rok 2009 a 2012

7. Výdaje na nákup knih, periodik a elektronické informační zdroje

Základní položkou pro hlavní činnost knihovny je finanční částka, která je věnována na pořízení knihovního fondu. Jedná se o souhrn veškerých výdajů za všechny dokumenty zakoupené knihovnou během sledovaného roku do knihovního fondu, na výměnu dokumentů, pořízení licencí na elektronické zdroje a náklady na nákup periodik a předplatné periodik. Z tohoto důvodu se jedná o důležitý ukazatel pro hodnocení kvality poskytovaných služeb.

7.1. Celkové výdaje na knihovní fond (KF)

Pro hodnocení kvality poskytovaných služeb byl výzkum zaměřen na pořízení knihovního fondu, který zahrnuje knihovní fond včetně periodik a pořízení licencí na elektronické zdroje. Některé knihovny již v předešlých letech získaly prostředky na nákup knihovního fondu i z jiných zdrojů než z vlastního rozpočtu. Většinou se jednalo o grantové programy nebo sponzorské dary. Nejprve byly podrobeny analýze celkové výdaje na knihovní fond. Tato otázka se zaměřuje na celkové výdaje na knihovní fond z výkazu Kult (MK) č. VIII, výdaje resp. náklady:

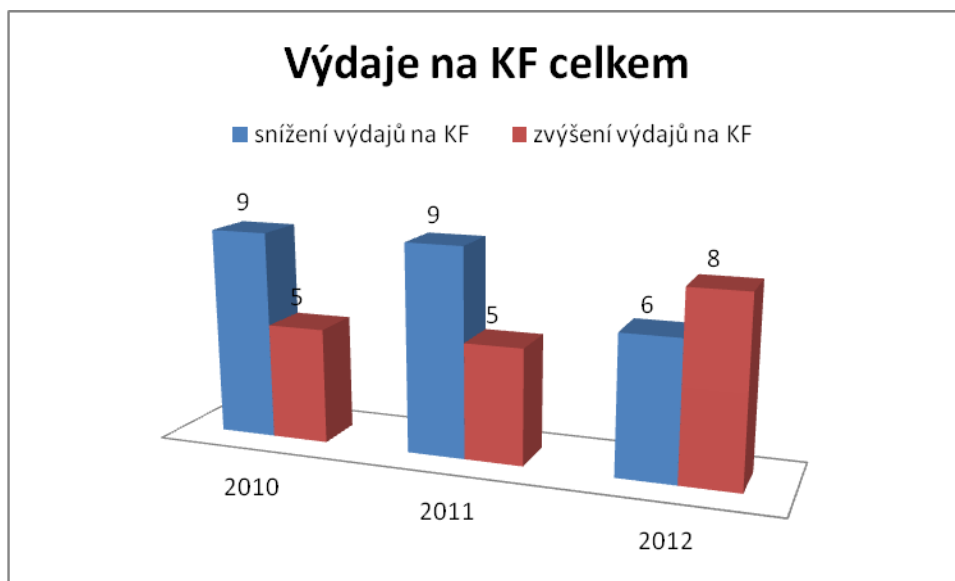
Výdaje na knihovní fond celkem		(ř. 0808)
• Nákup a předplatné periodik		(ř. 0809)
• Nákup a pořízení licencí na elektronické zdroje		(ř. 0810)

Tb. č. 29. Výdaje na knihovní fond celkem

Ze statistických údajů lze konstatovat, že snížení výdajů (tb. č. 30, graf č. 19) bylo v roce 2010 zaznamenáno u 9 knihoven, tj. 64%, a 5 knihoven, tj. 36%, své výdaje na nákup KF zvýšilo. Situace v roce 2011 byla obdobná jako v předchozím roce - snížení celkových výdajů zaznamenalo opět 9 knihoven, tj. 64%, a 5 knihoven, tj. 36%, naopak vykázalo zvýšení. V roce 2012 bylo snížení celkových výdajů shledáno u 6 knihoven, tj. 43%, a u 8 knihoven, tj. 57%, došlo ke zvýšení celkových výdajů na pořízení KF.

Výdaje na knihovní fond celkem						
období (rok)	2010		2011		2012	
snížení výdajů na KF	9	64%	9	64%	6	43%
zvýšen výdajů na KF	5	36%	5	36%	8	57%

Tb. č. 30. Výdaje na knihovní fond celkem

Graf č. 19. Výdaje na knihovní fond celkem

Z porovnání statistických údajů za rok 2012 oproti roku 2009 je zřejmé, že v knihovnách převážně docházelo ke snižování výdajů na pořízení KF (tb. č. 31, graf č. 20). To se týkalo 9 knihoven, tj. 64%, pouze 5 knihoven, tj. 36%, zaznamenalo mírné zvýšení výdajů na pořízení KF. Omezování nákupu knih je velmi vážný a dlouhodobý problém, který se s postupujícími léty stále prohlubuje a odráží se v něm i dopad finanční krize. Ceny knih se postupně zvyšují, v knihovnách sice rozpočet na knihovní fond zůstává stejný, avšak knih za něj pořídí stále méně (graf č. 21).

Z tohoto důvodu se knihovny snaží nalézt způsob, jak pořídit knihy cenově nejvýhodněji, ale často se zaměřují na levnější knihy, což mnohdy znamená i méně kvalitní tituly či nedostatečnou tematickou skladbu nákupu.

Porovnání výdajů na KF za rok 2009 a 2012

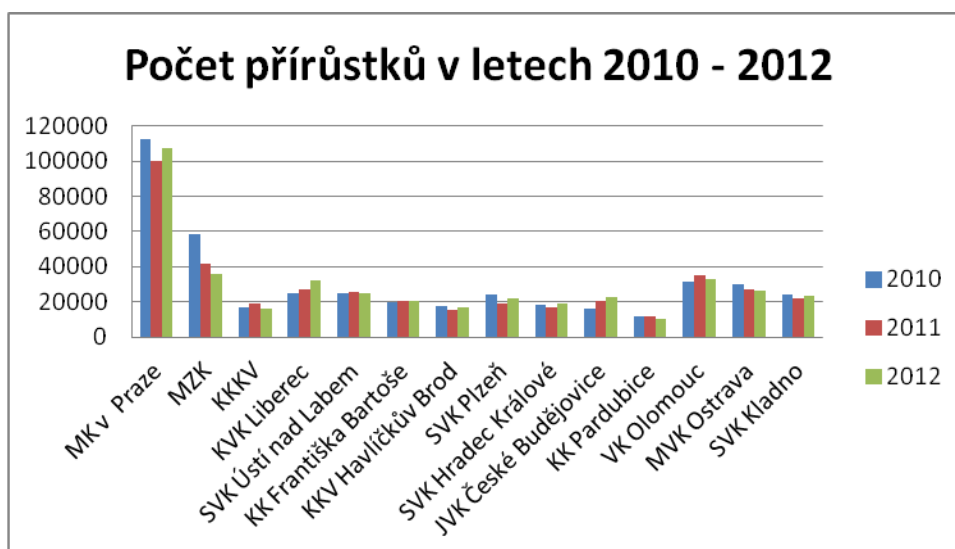
snížení výdajů na KF	9	64%
zvýšení výdajů na KF	5	36%

Tb. č. 31. Porovnání výdajů na KF za rok 2009 - 2012

Graf č. 20. Porovnání výdajů na knihovní fond za rok 2009 a 2012

Graf č. 21 znázorňuje počet přírůstků v letech 2010 – 2012, kde je patrné, že počet přírůstků se u jednotlivých knihoven mírně snižuje. Statistická data za rok 2009 nebylo možno získat, počet přírůstků byl z tohoto důvodu sledován od roku 2010 - 2012.

Graf č. 21. Počet přírůstků v knihovním fondu za jednotlivé knihovny

7.2. Výdaje na nákup periodik

Jako další ukazatel byly podrobeny analýze celkové výdaje na nákup periodik. Nákupu periodik je ze strany knihoven věnována dlouhodobě zvýšená pozornost. Snižují se multiplicitní odběry, ruší se duplicita. Nákup pomocí ročního předplatného je zaměřen jen na tituly, o které je největší zájem ze strany uživatelů, jenž je často ověřován anketami nebo počty výpůjček.

Nákup a předplatné periodik

(ř. 0809)

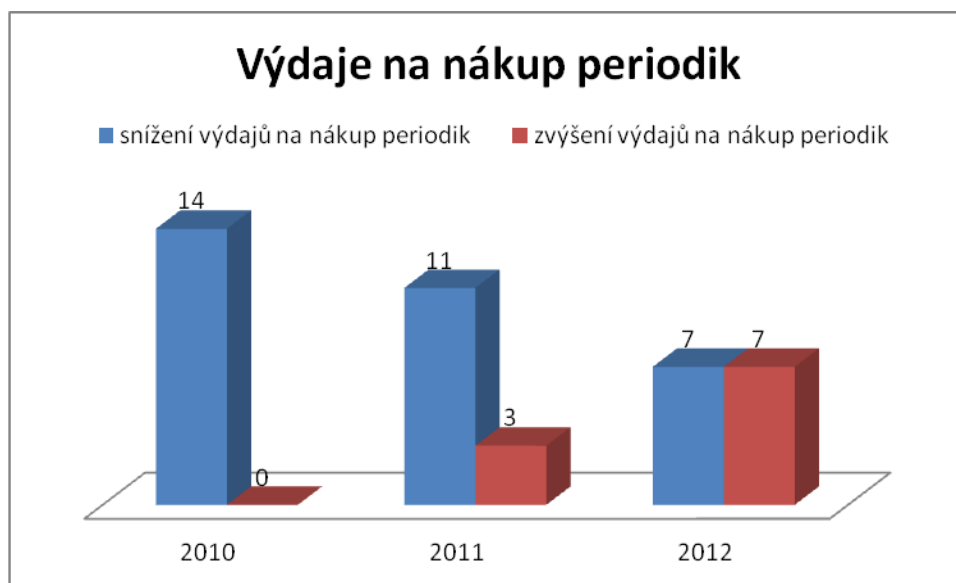
Tb. č. 32. Nákup a předplatné periodik

Ze statistických údajů lze konstatovat, že snížení výdajů (tb. č. 33, graf č. 22) v roce 2010 bylo zaznamenáno u všech 14 knihoven, tj. 100%. V roce 2011 bylo vykázáno snížení celkových výdajů na nákup periodik u 11 knihoven, tj. 79%, pouze 3 knihovny, tj. 21%, zaznamenaly zvýšení. V roce 2012 bylo snížení celkových výdajů shledáno u 7 knihoven, tj. 50%, a stejný počet - 7 knihoven, tj. 50%, zaznamenalo zvýšení.

Výdaje na nákup periodik

období (rok)	2010		2011		2012	
snížení výdajů na nákup periodik	14	100%	11	79%	7	50%
zvýšen výdajů na nákup periodik	0		3	21%	7	50%

Tb. č. 33. Výdaje na nákup periodik

Graf č. 22. Výdaje na nákup periodik

Z porovnání statistických údajů za rok 2012 oproti roku 2009 je zřejmé, že v knihovnách převážně docházelo ke snižování výdajů na nákup periodik (tb. č. 34, graf č. 23). K tomu došlo u 10 knihoven, tj. 71%, a 4 knihovny, tj. 29%, zaznamenaly mírné zvýšení výdajů na nákup periodik. Snižování počtu nakupovaných periodik je jev dlouhodobý, přestože periodika patří tradičně k vysoce žádaným druhům dokumentů, především pro aktuálnost obsahu.

Porovnání výdajů na nákup periodik za rok 2009 a 2012		
snížení výdajů na nákup periodik	10	71%
zvýšení výdajů na nákup periodik	4	29%

Tb. č. 34. Porovnání výdajů na nákup periodik za rok 2009 a 2012

Graf č. 23. Porovnání výdajů na nákup periodik za rok 2009 a 2012

7.3. Výdaje na nákup elektronických informačních zdrojů (EIZ)

Jako další ukazatel byly podrobeny analýze celkové výdaje na nákup EIZ. Elektronické zdroje jsou zatím běžnou záležitostí u větších knihoven, mezi které patří především krajské knihovny. V poslední době je ze strany uživatelů o tyto služby značný zájem a začaly se postupně více rozvíjet. Elektronické databáze jsou databáze bibliografické, plnotextové a faktografické a jednotlivé informační dokumenty, do nichž má knihovna pro své uživatele zajištěn přístup. Za elektronické informační zdroje považujeme báze dat zařazené do fondu knihovny, zpracované v lokálních informačních systémech a zpřístupňované prostřednictvím sítě internet. Jejich akvizice se uskutečňuje nákupem dat, získáním přístupových práv v rámci lokální, regionální, národní, skupinové

(konsorcia) nebo individuální licenční smlouvy, získáním přístupových práv na základě legislativní úpravy (povinný výtisk) digitalizací nebo cíleným lokálním ukládáním digitálních dokumentů v souladu s autorským právem. Za databázi se považují soubory či sestavy dat, faktografických údajů, textů a jiných digitálních objektů, které se zpřístupňují prostřednictvím společného rozhraní. Zahrnujeme sem zejména báze elektronických periodik zpřístupňované v rámci konsorcií, agregační báze typu EBSCO, JSTOR, ANOPRESS a další, které nabízejí periodika různých vydavatelů. Nezahrnují se volné zdroje, portály knihoven (např. virtuální odborné knihovny), soubory odkazů zpracované v bázi dat nebo elektronické kurzy.

Nákup a pořízení licencí na elektronické zdroje

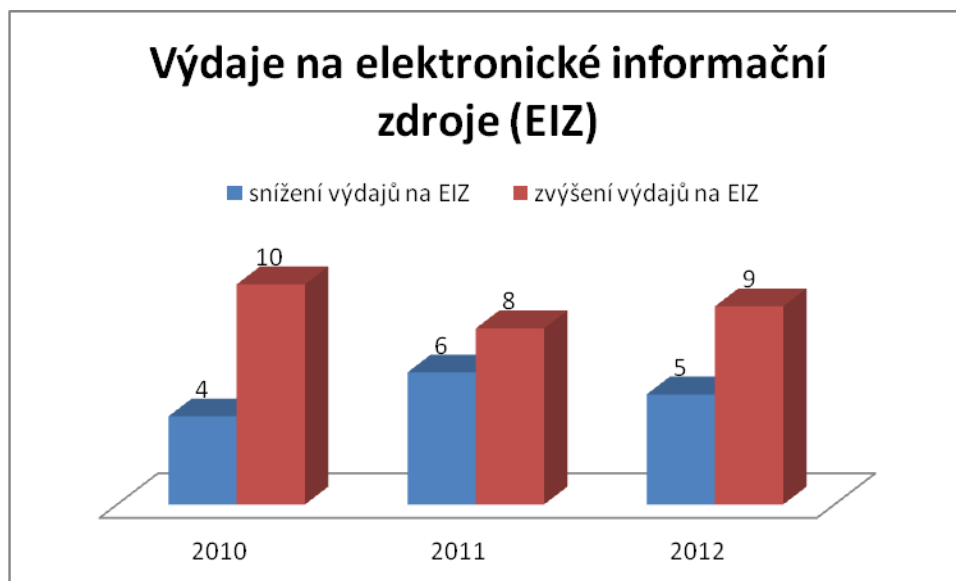
(ř. 0810)

Tb. č. 35. Nákup a pořízení licencí na elektronické zdroje

Ze statistických údajů lze konstatovat, že snížení výdajů (tb. č. 36, graf č. 24) v roce 2010 bylo zaznamenáno u 4 knihoven, tj. 29%, a naopak zvýšení výdajů na pořízení EIZ bylo u 10 knihoven, tj. 71%. V roce 2011 bylo vykázáno snížení celkových výdajů na nákup EIZ u 6 knihoven, tj. 43%, a u 8 knihoven, tj. 57%, došlo ke zvýšení. V roce 2012 bylo snížení celkových výdajů shledáno u 5 knihoven, tj. 36%, a 9 knihoven, tj. 64%, zaznamenalo zvýšení celkových výdajů na nákup elektronických zdrojů.

Výdaje na nákup elektronických informačních zdrojů						
období (rok)	2010		2011		2012	
snížení výdajů na EIZ	4	29%	6	43%	5	36%
zvýšen výdajů na EIZ	10	71%	8	57%	9	64%

Tb. č. 36. Výdaje na nákup elektronických informačních zdrojů

Graf č. 24. Mzdový fond

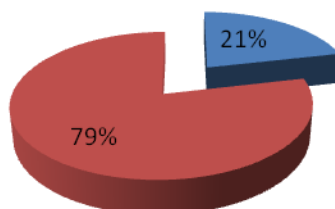
Z porovnání statistických údajů za rok 2012 oproti roku 2009 je zřejmé, že v knihovnách převážně probíhalo zvýšení výdajů na nákup EIZ (tb. č. 37, graf č. 25). Ke snížení výdajů došlo pouze ve 3 knihovnách, tj. 21%, a 11 knihoven, tj. 79%, vykázalo zvýšení výdajů na nákup EIZ. Bohužel dopad ekonomické krize zasáhl v okamžiku, kdy tyto nejnovější služby začaly být intenzivně žádány. Přesto musím konstatovat, že knihovny se snaží zabezpečit udržování financování elektronických zdrojů. V některých knihovnách je přesto nákup elektronických zdrojů v současné ekonomické krizi vnímán jako nepotřebný výdaj, kdy chybí finanční prostředky na doplňování tradičních dokumentů.

Porovnání výdajů na nákup EIZ za rok 2009 a 2012		
snížení výdajů na EIZ	3	21%
zvýšení výdajů na EIZ	11	79%

Tb. č. 37. Porovnání výdajů na nákup EIZ za rok 2009 a 2012

Porovnání výdajů na nákup elektronických informačních zdrojů (EIZ) za rok 2009 a 2012

■ snížení výdajů na EIZ ■ zvýšení výdajů na EIZ

Graf č. 25. Porovnání výdajů na nákup elektronických informačních zdrojů za rok 2009 a 2012

8. Počet kulturních a vzdělávacích akcí knihovny

Důležitou složkou činnosti knihoven je pořádání různých typů kulturních a vzdělávacích akcí. V otázce č. 7 bylo provedeno statistické zjištění, zda se knihovnám daří udržet jejich počet.

8.1. Návštěvníci kulturních akcí

Kulturními akcemi jsou myšleny ty, které knihovna pořádá jak pro své uživatele, tak pro širokou veřejnost, např. besedy, výstavy, literární přednášky, hudební pořady, kvízy, exkurze atd.

Návštěvníci kulturních akcí

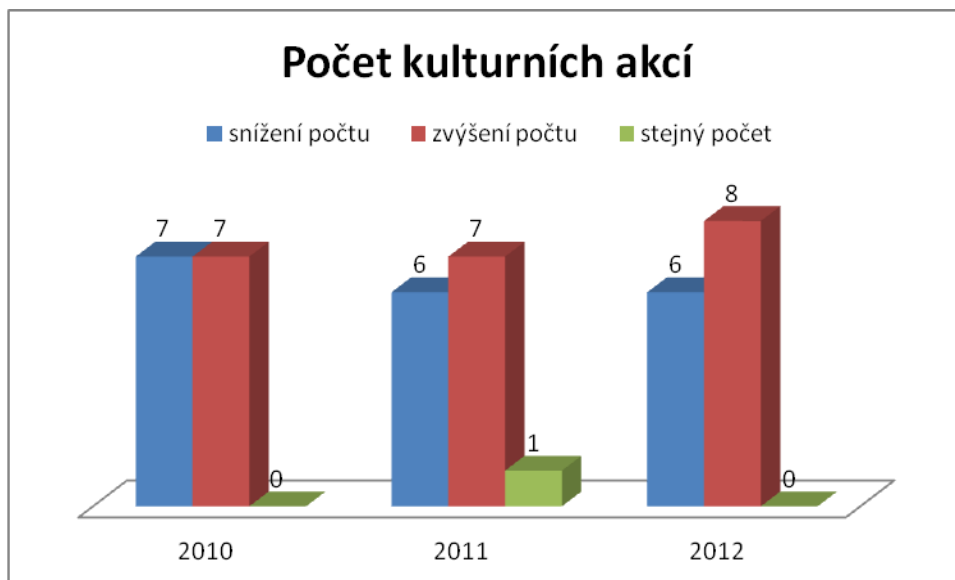
(ř. 0207)

Tb. č. 38. Návštěvníci kulturních akcí

Ze statistických údajů lze konstatovat, že snížený počet kulturních akcí (tb. č. 39, graf č. 26) v roce 2010 byl zaznamenán u 7 knihoven, tj. 50%, a u stejného počtu - 7 knihoven, tj. 50%, došlo ke zvýšení počtu kulturních akcí. V roce 2011 bylo zaznamenáno snížení kulturních akcí u 6 knihoven, tj. 43%, a 7 knihoven, tj. 50%, vykázalo zvýšení; 1 knihovna, tj. 7%, si udržela stejný počet akcí. V roce 2012 bylo snížení celkového počtu kulturních akcí shledáno u 6 knihoven, tj. 43%, 8 knihoven, tj. 57%, zaznamenalo jeho zvýšení.

Byl omezen počet kulturních akcí?						
období (rok)	2010		2011		2012	
snížení počtu	7	50%	6	43%	6	43%
zvýšení počtu	7	50%	7	50%	8	57%
stejný počet	0	0%	1	7%	0	0%

Tb. č. 39. Porovnání počtu kulturních akcí

Graf č. 26. Počet kulturních akcí

Při porovnání statistických údajů za rok 2012 oproti roku 2009 (tb. č. 40, graf č. 27) je zřejmé, že počet kulturních akcí se ve většině knihovnách zvýšil - u 11 knihoven, tj. 79%, pouze ve 3 knihovnách, tj. 21%, bylo zaznamenáno snížení počtu kulturních akcí.

Srovnání počtu kulturních akcí za rok 2009 a 2012		
snížení počtu	3	21%
zvýšení počtu	11	79%

Tb. č. 40. Srovnání počtu kulturních akcí za rok 2009 a 2012

Graf č. 27. Srovnání počtu kulturních akcí za rok 2009 a 2012

8.2. Návštěvníci vzdělávacích akcí

Knihovnou pořádané vzdělávací akce pro uživatele a veřejnost, např. školení, kurzy, semináře a další formy vzdělávání, na nichž se účastníci aktivně podílejí.

Návštěvníci vzdělávacích akcí

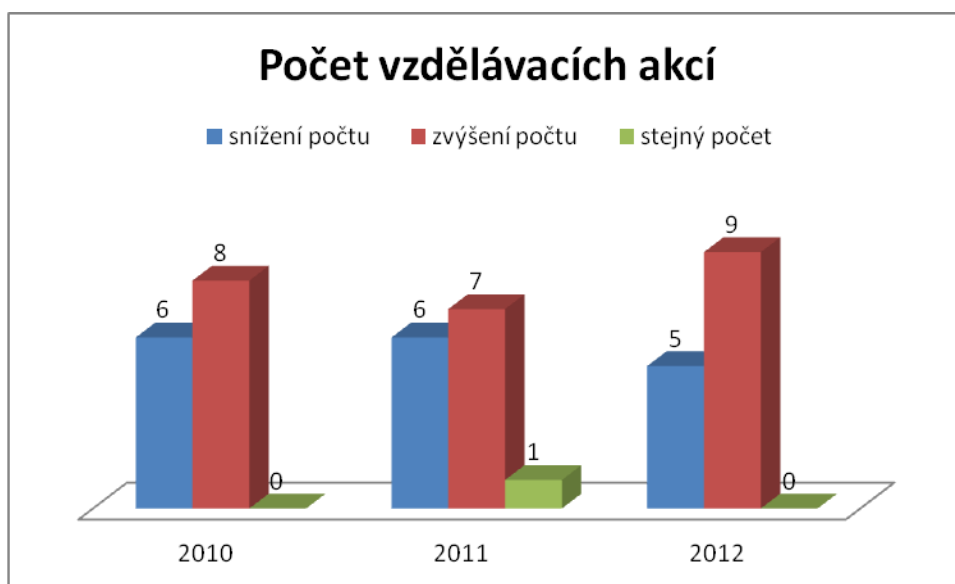
(ř. 0208)

Tb. č. 41. Návštěvníci vzdělávacích akcí

Co se týká vzdělávacích akcí v knihovnách (tb. č. 42, graf č. 28), lze ze statistických údajů konstatovat, že se jejich počet v roce 2010 snížil celkově u 6 knihoven, tj. 43%, ke zvýšení jejich počtu došlo u 8 knihoven, tj. 57%. V roce 2011 bylo zaznamenáno snížení vzdělávacích akcí u 6 knihoven, tj. 43%, a 7 knihoven, tj. 50%, zaznamenalo zvýšení; 1 knihovna, tj. 7%, si udržela počet akcí ve stejné výši. V roce 2012 bylo snížení počtu vzdělávacích akcí shledáno u 5 knihoven, tj. 36%, 9 knihoven, tj. 64%, zaznamenalo jeho zvýšení.

Návštěvníci vzdělávacích akcí						
období (rok)	2010		2011		2012	
snížení počtu	6	43%	6	43%	5	36%
zvýšení počtu	8	57%	7	50%	9	64%
stejný počet	0	0%	1	7%	0	0%

Tb. č. 42. Počet vzdělávacích akcí

Graf č. 28. Počet vzdělávacích akcí

Při porovnání statistických údajů za rok 2012 oproti roku 2009 je zřejmé, že počet vzdělávacích akcí (tb. č. 43, graf č. 29) se ve většině knihoven - celkem v 11, tj. 79%, zvýšil a pouze ve 3 knihovnách, tj. 21%, bylo zaznamenáno snížení počtu vzdělávacích akcí. Knihovny často podmiňují obvyklý rozsah, typ akce i jejich počet získáním financí z jiných zdrojů než od zřizovatele, např. z grantových projektů nebo sponzorů. Kulturní a vzdělávací akce jsou knihovnami vnímány jako nezbytné, protože jejich prostřednictvím se zviditelňují a dělají si propagaci v rámci široké veřejnosti.

Srovnání počtu vzdělávacích akcí za rok 2009 a 2012		
snížení počtu	3	21%
zvýšení počtu	11	79%

Tb. č. 43. Srovnání počtu vzdělávacích akcí za rok 2009 a 2012

Graf č. 29. Srovnání počtu vzdělávacích akcí a rok 2009 a 2012

9. Počet hodin pro veřejnost

Počet hodin pro veřejnost hraje důležitou roli při poskytování služeb. Z toho důvodu bylo nutné v otázce č. 8 provést šetření, zda knihovny v rámci snižování rozpočtu zaznamenaly změny provozní doby.

Počet hodin pro veřejnost

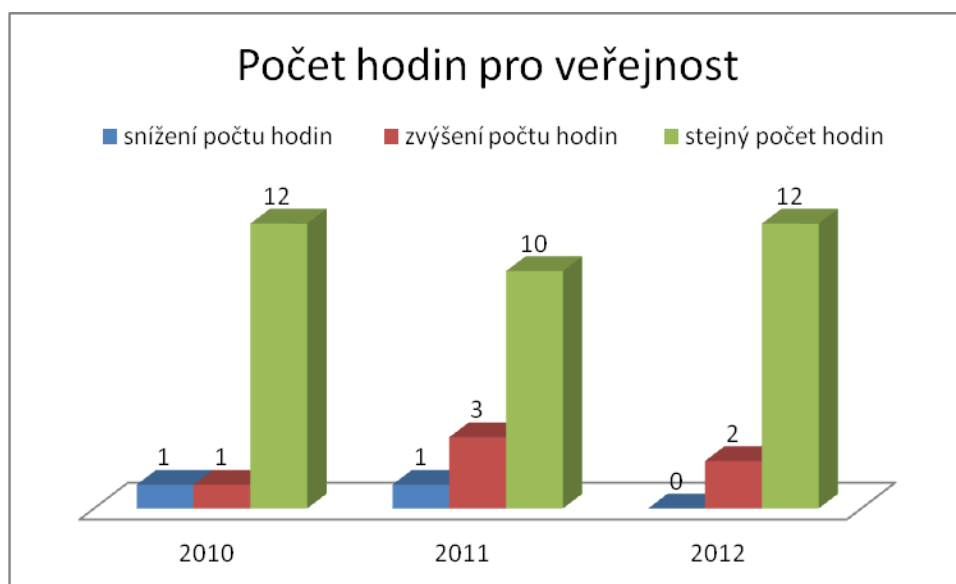
(ř. 0429)

Tb. č. 44. Počet hodin pro veřejnost

Ze statistických údajů lze konstatovat, že stejný počet hodin pro veřejnost (tb. č. 45, graf č. 30) v roce 2010 byl zaznamenán u 12 knihoven, tj. 86%, zvýšení počtu hodin bylo provedeno u 1 knihovny, tj. 7%, a 1 knihovna čelila snížení počtu hodin pro veřejnost. V roce 2011 bylo vykááno opět snížení hodin pro veřejnost u 1 knihovny, tj. 7%, 3 knihovny, tj. 21%, zaznamenaly zvýšení počtu hodin, 10 knihoven, tj. 72%, si udrželo stejný počet hodin. V roce 2012 bylo snížení počtu provozní doby sledováno u 2 knihoven, tj. 14%, 12 knihoven, tj. 86%, zaznamenalo stejný počet hodin pro veřejnost.

Počet hodin pro veřejnost						
období (rok)	2010		2011		2012	
snížení počtu hodin	1	7%	1	7%	0	0%
zvýšení počtu hodin	1	7%	3	21%	2	14%
stejný počet hodin	12	86%	10	72%	12	86%

Tb. č. 45. Počet hodin pro veřejnost

Graf č. 30. Počet hodin pro veřejnost

Při porovnání statistických údajů za rok 2012 oproti roku 2009 je zřejmé, že stejný počet hodin pro veřejnost (tb. č. 46, graf č. 31) si zachovalo 7 knihoven, tj. 50%, zvýšení počtu hodin pro veřejnost bylo u 5 knihoven, tj. 36%, snížení počtu hodin bylo shledáno u 2 knihoven, tj. 14%.

Porovnání počtu hodin pro veřejnost za rok 2009 a 2012		
snížení počtu hodin	2	14%
zvýšení počtu hodin	5	36%
stejný počet hodin	7	50%

Tb. č. 46. Porovnání počtu hodin pro veřejnost za rok 2009 a 2012

Graf č. 31. Porovnání počtu hodin pro veřejnost za rok 2009 a 2012

10. Počet zaměstnanců

Dalším ukazatelem v závislosti na snižování rozpočtu knihovny je snížení pracovních úvazků. Otázka č. 9 se zabývá tím, zda knihovny byly nuceny provést snížení pracovních úvazků. Pro účely průzkumu je použit průměrný evidenční počet zaměstnanců vykazující knihovny, přepočtený na plně zaměstnané za daný rok.

Počet zaměstnanců (přepočtený stav)

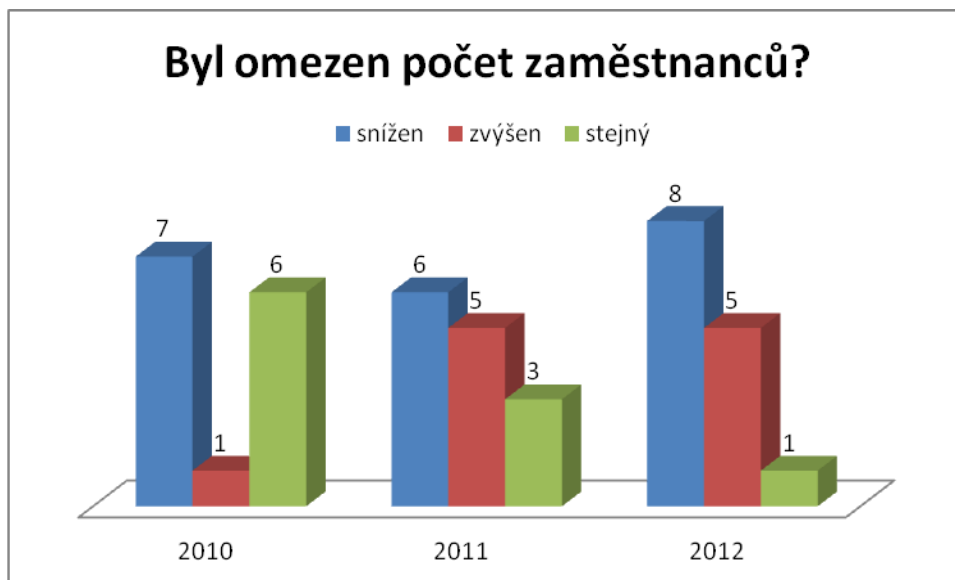
(ř. 0601)

Tb. č. 47. Počet zaměstnanců (přepočtený stav)

Ze statistických údajů lze konstatovat, že stejný počet zaměstnanců (tb. č. 48, graf č. 32) v roce 2010 byl zaznamenán u 6 knihoven, tj. 43%, zvýšení počtu zaměstnanců bylo pouze u 1 knihovny, tj. 7%, a 7 knihoven čelilo snížení počtu zaměstnanců. V roce 2011 bylo vykázáno snížení počtu zaměstnanců opět u 6 knihoven, tj. 43%, 5 knihoven, tj. 36%, zaznamenalo zvýšený počet zaměstnanců, 3 knihovny, tj. 21%, si udržely stejný počet hodin. V roce 2012 bylo snížení počtu zaměstnanců shledáno u 8 knihoven, tj. 57%, 5 knihoven, tj. 36%, zaznamenalo zvýšený stav, 1 knihovna, tj. 7%, si zachovala stejný počet zaměstnanců.

Byl omezen počet zaměstnanců?						
období (rok)	2010		2011		2012	
snížení počtu zaměstnanců	7	50%	6	43%	8	57%
zvýšení počtu zaměstnanců	1	7%	5	36%	5	36%
stejný počet zaměstnanců	6	43%	3	21%	1	7%

Tb. č. 48. Počet zaměstnanců

Graf č. 32. Počet zaměstnanců

Při porovnání statistických údajů za rok 2012 oproti roku 2009 je zřejmé, že celkové snížení počtu zaměstnanců (tb. č. 49, graf č. 33) bylo zaznamenáno u 9 knihoven, tj. 64%, u 4 knihoven, tj. 29%, byl počet zaměstnanců zvýšen, 1 knihovna, tj. 7%, si zachovala stejný počet zaměstnanců.

Porovnání počtu zaměstnanců za rok 2009 a 2012		
snížení počtu zaměstnanců	9	64%
zvýšení počtu zaměstnanců	4	29%
stejný počet zaměstnanců	1	7%

Tb. č. 49. Porovnání počtu zaměstnanců za rok 2009 a 2012

Graf č. 33. Porovnání počtu zaměstnanců za rok 2009 a 2012

11. Počet návštěvníků knihovny

Návštěvníkem knihovny je pro potřeby evidence a statistiky každý, kdo toho dne osobně navštívil knihovnu a využil některou z jejích služeb, kulturních nebo vzdělávacích akcí (fyzická návštěva), a každý vstup do oblasti elektronických služeb, které knihovna poskytuje a jejich on-line využití, z prostoru mimo knihovnu se návštěva považuje za virtuální návštěvu.

Za fyzického návštěvníka je považován každý registrovaný nebo neregistrovaný uživatel, který toho dne fyzicky navštívil knihovnu, realizoval výpůjčku (půjčil si nebo vrátil knihovní dokumenty) nebo mu byla poskytnuta jiná knihovnická či informační služba. Započítávají se i účastníci kulturních a vzdělávacích, které pořádá knihovna (např. besedy, přednášky, výstavy, kurzy atd.) a dalších akcí, které pořádala knihovna.

Za virtuálního návštěvníka je považován každý návštěvník on-line služeb knihovny - osoba, která vstoupila do elektronického katalogu prostřednictvím webového rozhraní, každý adresný vstup do výpůjčního protokolu, do specializovaných databází a licencovaných elektronických zdrojů apod. z prostoru mimo knihovnu.

11.1. Návštěvníci celkem

Tato otázka se zabývá zjištěním, jaký je celkový počet návštěvníků a zda se návštěvnost jednotlivých knihoven změnila v letech 2009 - 2012. Návštěvnost knihovny je rozdělena na fyzické návštěvy a návštěvníky on-line služeb, které zahrnují přístupy i přes webové rozhraní z prostoru mimo knihovnu.

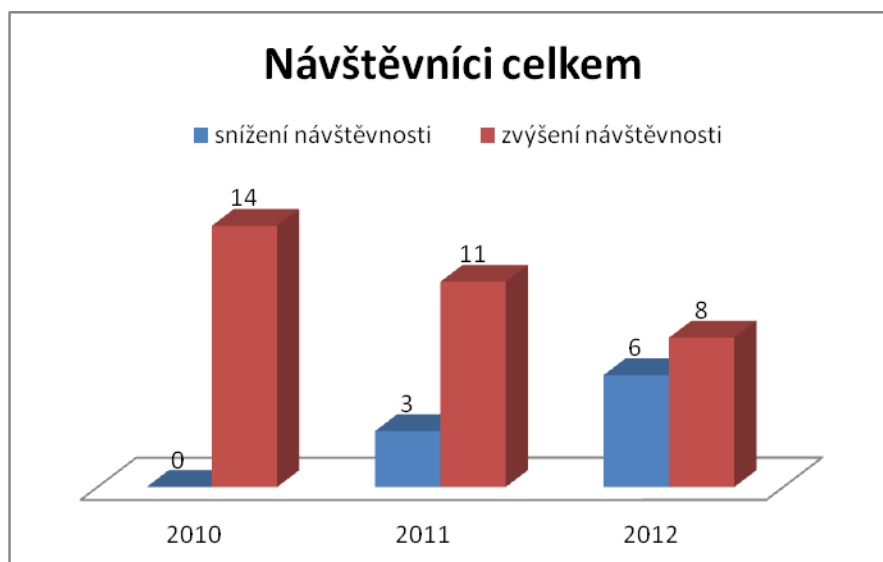
Návštěvníci celkem		(ř. 0203)
• Návštěvníci knihovny (fyzické návštěvy)		(ř. 0204)
• Návštěvníci on-line služeb		(ř. 0209)
• Počet vstupů do elektronického katalogu z prostoru mimo knihovnu		(ř. 0505)
• Počet vstupů do elektronického výpůjčního protokolu z prostoru mimo knihovnu		(ř. 0507)
• Počet vstupů do elektronických informačních zdrojů a databází celkem z prostoru mimo knihovnu		(ř. 0511)

Tb. č. 50. Návštěvníci celkem

Ze statistických údajů lze konstatovat, že celkový počet návštěvníků (tb. č. 51, graf č. 34) v roce 2010 se zvýšil u všech 14 knihoven, tj. 100%. V roce 2011 bylo zaznamenáno mírné snížení u 3 knihoven, tj. 21%, u 11 knihoven, tj. 79%, se počet návštěvníků zvýšil. V roce 2012 bylo snížení počtu návštěvnosti shledáno u 6 knihoven, tj. 43%, 8 knihoven, tj. 57%, vykázalo zvýšení návštěvnosti.

Návštěvníci celkem						
období (rok)	2010		2011		2012	
snížení návštěvnosti	0	0%	3	21%	6	43%
zvýšení návštěvnosti	14	100%	11	79%	8	57%

Tb. č. 51. Návštěvníci celkem

Graf č. 34. Návštěvníci celkem

Porovnáním statistických údajů za rok 2012 oproti roku 2009 je zřejmé, že celkově se návštěvnost (tb. č. 52, graf č. 35) zvýšila u všech 14 knihoven, tj. 100%.

Porovnání návštěvnosti za rok 2009 a 2012

snížení návštěvnosti	0	0%
zvýšení návštěvnosti	14	100%

Tb. č. 52. Porovnání návštěvnosti za rok 2009 a 2012

Graf č. 35. Porovnání návštěvnosti celkem za rok 2009 a 2012

11.2. Návštěvníci knihovny (fyzické návštěvy)

Jedná se pouze o fyzické návštěvy (návštěvy knihovny, výpůjčky) nebo byla uživateli poskytnuta jiná knihovnická či informační služba. Započítávají se i účastníci kulturních a vzdělávacích akcí, které jsou pořádány knihovnou (besedy, přednášky, výstavy, kurzy, atd.).

Návštěvníci knihovny (fyzické návštěvy)

(ř. 0204)

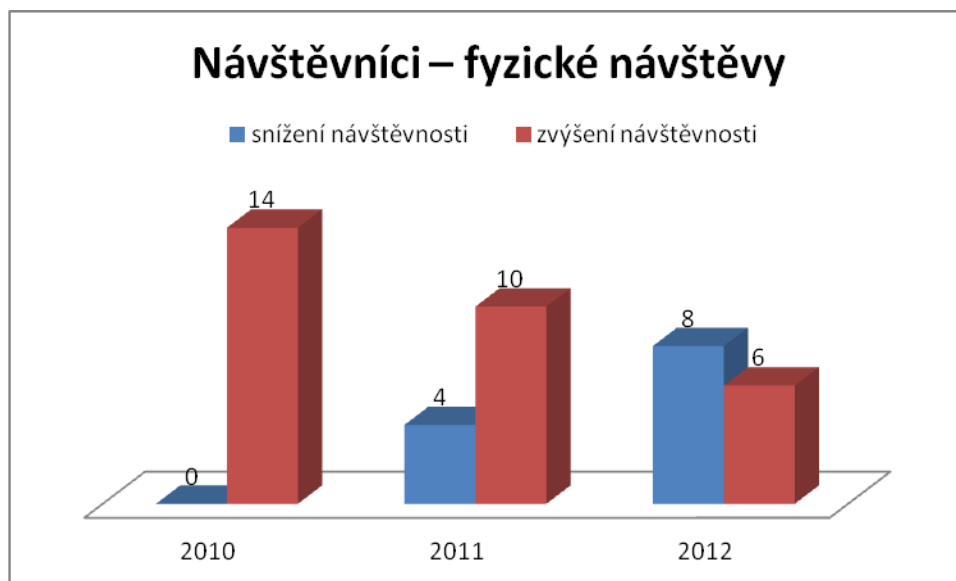
Tb. č. 53. Návštěvníci knihovny

U fyzických návštěv byla situace obdobná, počet návštěvníků (tb. č. 54, graf č. 36) se v roce 2010 se zvýšil u všech 14 knihoven, tj. 100%, v roce 2011 bylo zaznamenáno mírné snížení u 4 knihoven, tj. 29%, 10 knihoven, tj. 71%, vykázalo zvýšený počet návštěvníků. V roce 2012 bylo snížení počtu návštěvnosti shledáno u 6 knihoven, tj. 43%, 8 knihoven, tj. 57%, zaznamenalo zvýšení počtu fyzických návštěv.

Návštěvníci knihovny (fyzické návštěvy)

období (rok)	2010		2011		2012	
snížení počtu návštěvnosti	0	0%	4	29%	6	43%
zvýšení počtu návštěvnosti	14	100%	10	71%	8	57%

Tb. č. 54. Návštěvníci z toho fyzické návštěvy

Graf č. 36. Návštěvníci – fyzické návštěvy

Porovnáním statistických údajů za rok 2012 oproti roku 2009 je zřejmé, že celkově se fyzická návštěvnost (tb. č. 55, graf č. 37) u všech knihoven mírně zvýšila u všech 14 knihoven, tj. 100%.

Návštěvníci z toho fyzické za rok 2009 a 2012

snížení návštěvnosti	0	0%
zvýšení návštěvnosti	14	100%

Tb. č. 55. Návštěvníci z toho fyzické návštěvy za rok 2009 a 2012

Graf č. 37. Návštěvníci z toho fyzické návštěvy za rok 2009 a 2012

12. Počet výpůjček

Knihovnou uskutečněné a zaevidované půjčení jedné knihovní jednotky jednomu uživateli prezenčně nebo absenčně. Výpůjčka jednoho vázaného ročníku nebo svazku se považuje za knihovní jednotku. U průběžně docházejících periodik je výpůjčkou každý jednotlivý sešit nebo číslo periodika. Jednotlivá čísla ukončeného ročníku jsou chápána jako celek, jako jedna knihovní jednotka. Za výpůjčku se považuje i prodloužení výpůjčky uživatelem. Výpůjčky celkem jsou součtem následujících položek z výkazu Kult (MK) č. III:

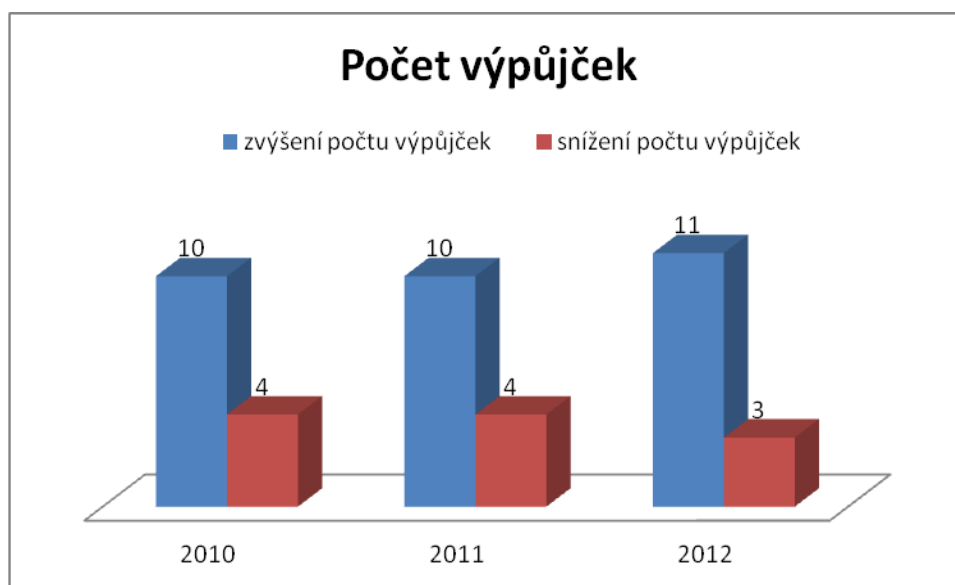
Výpůjčky celkem	(ř. 0301)
• naučná literatura dospělým uživatelům (knihy)	(ř. 0302)
• krásná literatura dospělým uživatelům (knihy)	(ř. 0303)
• naučná literatura dětem (knihy)	(ř. 0304)
• krásná literatura dětem (knihy)	(ř. 0305)
• výpůjčky periodik	(ř. 0306)
• rukopisy	(ř. 0307)
• mikrografické dokumenty	(ř. 0308)
• kartografické dokumenty	(ř. 0309)
• tištěné hudebniny	(ř. 0310)
• zvukové	(ř. 0311)
• zvukově obrazové	(ř. 0312)
• obrazové	(ř. 0313)
• elektronické dokumenty	(ř. 0314)
• jiné	(ř. 0315)

Tb. č. 56. Výpůjčky celkem

Ze statistických údajů lze konstatovat, že počet výpůjček (tb. č. 57, graf č. 38) se postupně zvyšoval, v roce 2010 bylo zaznamenáno zvýšení u 10 knihoven, tj. 71%, v roce 2011 také u 10 knihoven, tj. 71%, v roce 2012 u 11 knihoven, tj. 79%.

Počet výpůjček						
období (rok)	2010		2011		2012	
snížení počtu výpůjček	4	29%	4	29%	3	21%
zvýšení počtu výpůjček	10	71%	10	71%	11	79%

Tb. č. 57. Počet výpůjček

Graf č. 38. Počet výpůjček

Porovnáním statistických údajů za rok 2012 oproti roku 2009 je zřejmé, že celkově se počet výpůjček (tb. č. 58, graf č. 39) zvýšil u 9 knihoven, tj. 64%.

Porovnání počtu výpůjček za rok 2009 a 2012		
snížení počtu výpůjček	5	36%
zvýšení počtu výpůjček	9	64%

Tb. č. 58. Porovnání počtu výpůjček za rok 2009 a 2012

Graf č. 39. Porovnání počtu výpůjček za rok 2009 a 2012

4.4 Závěry průzkumu

Cílem průzkumu bylo zjistit, jakým způsobem ovlivnila ekonomická krize činnost knihoven, poskytování služeb a jejich kvalitu. Průzkum se týkal krajských knihoven v ČR v letech 2009 - 2012. Otázky byly zaměřeny na příjmy a výdaje knihovny, ale také na to, zda byla ovlivněna kvalita poskytovaných služeb pro veřejnost.

Byly definovány následující hypotézy:

Hypotéza č. 1.

- Finanční krize měla vliv na redukci finančních prostředků na provoz krajských knihoven, toto snížení finančních prostředků dosud neovlivnilo činnost knihoven.

Hypotéza č. 2.

- Redukce finančních prostředků krajských knihoven nemá vliv na kvalitu poskytovaných služeb pro veřejnost ve smyslu standardu VKIS.

Metodou průzkumu bylo statistické šetření založené na základě průzkumu mezi krajskými knihovnami v ČR. Cílem průzkumu bylo porovnání „Ročních výkazů o knihovně“ za léta 2009 až 2012. Šetření bylo prováděno pomocí obeslání všech

krajských knihoven na základě písemné žádosti o poskytnutí informace (dle zákona č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím).

Osloveno bylo celkem všech 14 krajských knihoven, roční statistické výkazy za jednotlivá léta 2009 - 2012 poskytlo celkem všech 14 knihoven (100%). Vymezení výzkumu bylo založeno na 12 otázkách rozdělených na dva okruhy. První okruh byl zaměřen na změny v rozpočtu, mzdový fond, ostatní provozní výdaje, investiční prostředky, tržby za vlastní výkony a celkové výdaje knihovny. Položené otázky č. 1 – 6 prvního okruhu poskytly odpovědi potvrzující či vyvracející hypotézu č. 1. Druhý okruh zjišťoval základní informace o dopadu finanční krize na kvalitu poskytovaných služeb pro veřejnost. Položené otázky č. 7 – 12 sledovaly výdaje na nákup knih, periodik a elektronických informačních zdrojů, počet kulturních a vzdělávacích akcí, změny provozní doby, snížení pracovních úvazků a počet návštěvníků knihovny. V rámci těchto otázek byly dále dle potřeby sledovány i další statistické údaje, které byly důležité k vyhodnocení celkových dat.

Závěry týkající se zaměření na změny v rozpočtu knihoven (okruh č. 1):

Cílem průzkumu bylo zjistit, jakým způsobem ovlivnila ekonomická krize snížení finančních prostředků na provoz krajských knihoven a zda finanční krize ovlivnila jejich činnost.

- Statistické údaje v letech 2009 až 2012 byly porovnávány jednotlivě, vždy oproti předchozímu roku
- Statistické údaje za rok 2009 byly porovnány s rokem 2012

Okruh č. 1 se zaměřil na zodpovězení následujících otázek:

1. Změny v rozpočtu na provoz knihovny
2. Mzdový fond
3. Omezení ostatních provozních výdajů knihovny
4. Snížení investičních prostředků či zrušení investičních akcí
5. Výdaje knihovny celkem
6. Tržby za vlastní výkony

Na základě připravených otázek, které byly rozděleny na dva okruhy, byly sledovány jednotlivé rozpočty a cílem bylo zodpovězení, jakou měrou zasáhla finanční

krize na činnost krajských knihoven. Pro posouzení lze vyhodnotit, že nejhorší období pro knihovny znamenal rok 2010 a 2011, kdy se knihovny skutečně potýkaly s velkou recesí. Rozpočty na provoz krajských knihoven byly sníženy, k největším změnám v rozpočtu knihoven docházelo v letech 2010 a 2011, v roce 2012 se tato situace poněkud stabilizovala. Stejných výsledků bylo dosaženo v rozboru celkových dotací, které se skládají z příspěvku na provoz od zřizovatele a dotací, které jsou získány ze státního rozpočtu. Investiční prostředky představují další oblast, u které bylo zaznamenáno snížení finanční částky, čímž nedocházelo k naplnění plánovaných akcí. Samozřejmě pokud se snížil rozpočet knihovny, musela se začít realizovat úsporná opatření i na straně provozních výdajů, mezi které především patří platby za energie, různé služby, spotřební materiál, zboží, nájmy a podobně. Na základě snížení jednotlivých kapitol rozpočtu se musely snížit i celkové výdaje, které jsou vynaložené na hlavní činnost knihovny. Jedná se především o provozní náklady knihovny, mzdové náklady, náklady na knihovní fond, investiční náklady. Naopak situace u některých knihoven se zlepšila - v porovnání bylo zjištěno, že u některých knihoven se mírně zvýšil mzdový fond, který rok od roku narůstal, a dále bylo zaznamenáno zvýšení příjmů za vlastní tržby a výnosů z hlavní činnosti u jednotlivých knihoven. Výsledky průzkumu byly shodné i v porovnání roku 2009 oproti roku 2012, kdy bylo skutečně potvrzeno, že knihovnám byl razantně snížen celkový rozpočet na provoz, investiční prostředky, a tím se snížily i celkové výdaje knihoven oproti roku 2009.

Výsledkem analýzy zpracovaných otázek č. 1 – 6 při statistickém šetření v porovnání jednotlivých let v období 2009 až 2012, krajských knihoven je ověření pravdivosti hypotézy č. 1.

Finanční krize měla vliv na redukci finančních prostředků na provoz krajských knihoven, toto snížení finančních prostředků dosud neovlivnilo činnost knihoven.

Tato hypotéza byla statistickým šetřením potvrzena, krajské knihovny zaznamenaly ekonomickou krizi, ale činnost knihoven doposud nebyla ovlivněna. Otázky nabídl možnost zhodnotit, zda redukce finančních prostředků ovlivnila kvalitu poskytovaných služeb. Pro posouzení lze vyhodnotit, že nejhorší období pro knihovny bylo zaznamenáno v roce 2010 a 2011, kdy se knihovny skutečně potýkaly s velkou recesí.

Závěry týkající se redukce finančních prostředků na kvalitu poskytovaných služeb pro veřejnost (okruh č. 2):

Cílem průzkumu bylo zjistit, zda redukce finančních prostředků měla vliv na kvalitu poskytovaných služeb pro veřejnost v rámci krajských knihoven v ČR.

- Statistické údaje v letech 2009 až 2012 byly porovnávány jednotlivě, vždy oproti předchozímu roku
- Statistické údaje za rok 2009 byly porovnány s rokem 2012

Okruh č. 2 se zaměřil na zodpovězení následujících otázek:

7. Výdaje na nákup knih, periodik a elektronických informačních zdrojů
8. Počet kulturních a vzdělávacích akcí knihovny
9. Počet hodin pro veřejnost
10. Počet zaměstnanců
11. Počet návštěvníků knihovny
12. Počet výpůjček

Na základě připravených otázek (okruh č. 2) byly sledovány výdaje na nákup knih, periodik a elektronických informačních zdrojů, ze kterých je zřejmé, že klesaly výdaje na nákup knih a periodik hlavně v roce 2010 a 2011, v roce 2012 se situace zlepšila mírným zvýšením výdajů. Finanční částka věnovaná na elektronické informační zdroje byla naopak navyšována v průběhu jednotlivých let. V porovnání roku 2009 oproti roku 2012 bylo skutečně potvrzeno, že knihovnám byly v roce 2012 celkové výdaje na nákup knih, periodik a elektronických informačních zdrojů sníženy oproti roku 2009. Další snižování, které má vliv na činnost knihovny, bylo mírné snížení počtu zaměstnanců. Nižší počet zaměstnanců byl potvrzen i ve srovnání roku 2012 oproti roku 2009.

Omezení provozní doby pro veřejnost u knihoven zaznamenáno nebylo, spíše převládal stejný počet otevíracích hodin. Při porovnání s rokem 2012 oproti roku 2009, je nutné zmínit, že u 50% knihoven převládal stejný počet hodin, ale 36% knihoven zaznamenalo zvýšení počtu hodin pro veřejnost. Kvalita poskytovaných služeb se hlavně projevuje prostřednictvím uživatelů knihovny (návštěvníků). Vzrostl počet návštěvníků vzdělávacích a kulturních akcí, počet fyzických návštěv a celkový počet výpůjček, a to i v roce 2012 ve srovnání s rokem 2009. Lze předpokládat, že se zvýšeným počtem

návštěvníků a výpůjček se zvedly i výnosy z hlavní činnosti. Tyto prostředky, které nedosahují převratných částek, je možné dále využít na provoz knihovny.

Výsledkem analýzy zpracovaných otázek č. 7 – 12, při statistickém šetření v porovnání jednotlivých let v období 2009 – 2012, krajských knihoven je ověření pravdivosti hypotézy č. 2.

Redukce finančních prostředků krajských knihoven **nemá vliv na kvalitu poskytovaných služeb** pro veřejnost ve smyslu standardu VKIS.

Tato hypotéza byla statistickým šetřením potvrzena, redukce finančních prostředků krajských knihoven nemá vliv na kvalitu poskytovaných služeb. Nedostatek finančních prostředků v krajských knihovnách by mohl způsobit omezené plnění jejich činnosti zejména v některých oblastech (např. v doplňování dokumentů, v obnově technického vybavení, správě nemovitosti, počtu zaměstnanců a snížením provozní doby atd.). Dále je třeba konstatovat, že na knihovnické činnosti zbývá v rozpočtech knihoven k dispozici čím dál méně finančních prostředků. Těmito prostředky jsou knihovny schopny pokrýt pouze základní činnosti a na další inovativní činnosti nezbývá mnoho finančních prostředků.

5 Závěr

Veřejné knihovny v sobě mají vhodný potenciál pro oslovení široké veřejnosti, protože jsou považovány za místo klidu a příležitosti ke vzdělání a k aktivnímu způsobu trávení volného času. Významný prvek v systému veřejných knihoven v ČR představují krajské knihovny, které jsou zároveň hlavním garantem dostupnosti veřejných knihovnických a informačních služeb ve veřejných knihovnách v celém kraji. Svým působením a metodickým vedením se snaží o vyrovnávání rozdílů v poskytování VKIS obyvatelům měst i malých obcí a také o zajištění návaznosti na informační potřeby uživatelů daného regionu.

Pro krajské knihovny je proto velmi důležité zajištění dostatečných finančních prostředků od zřizovatele, kterým je příslušný kraj. Cílem mé diplomové práce bylo zjistit, jakým způsobem ovlivnila ekonomická krize činnost krajských knihoven v ČR v letech 2009 až 2012 a jaký měla dopad na kvalitu jimi poskytovaných služeb. Nastíněním teoretických základů a uvedením konkrétních příkladů z historie si kladu za cíl objasnit, co může vznik finanční krize způsobit, a tím také usnadnit pochopení konkrétních příčin a důsledků současné finanční krize. Vláda ČR na současnou ekonomickou situaci reagovala sadou restriktivních opatření, zejména v oblasti financování veřejného sektoru. K posouzení toho, jaký měly tyto kroky vliv na zmírnění důsledků ekonomické krize v ČR, je třeba analýzy předchozího a současného stavu. Já jsem se ve své diplomové práci zaměřil na průzkum, zda současná finanční krize a úsporná vládní opatření ovlivnila činnost krajských knihoven v ČR a zda byla ohrožena kvalita jimi poskytovaných služeb pro veřejnost.

Závěr výzkumu bych shrnul na konkrétních opatřeních v Krajské knihovně Karlovy Vary, kde jsem zaměstnán. Snížení rozpočtu jsem zaznamenal i ve své pracovní pozici a také ve funkci neuvolněného starosty obce s místní knihovnou. V Krajské knihovně Karlovy Vary došlo v roce 2012 ke snížení rozpočtu zhruba o 10 % oproti částce z roku 2009. Toto snížení finančních prostředků znamenalo učinit určitá úsporná opatření.

1. **Omezení prostředků na platy.** Restrikce v této oblasti byly řešeny snížením pracovních úvazků, a to formou neobsazování pracovních míst po odchodu na

mateřskou dovolenou nebo do důchodu a také neprodlužováním pracovních smluv na dobu určitou. Uvolněné pracovní pozice byly zabezpečeny stávajícími zaměstnanci formou přerozdělení práce. Dále knihovna využila možnost obsadit některé pracovní pozice uchazeči o práci z Úřadu práce v Karlových Varech, kteří jsou financováni z různých projektů a finančních zdrojů. Poskytování služeb pro veřejnost v sobotu bylo zabezpečeno ze strany studentů, a to formou dohody o provedení práce, čímž se snížily náklady na platy. Zaměstnancům se postupně plat v průběhu let zvyšuje podle počtu odpracovaných let, v intervalu prvních 10 let se jedná o navýšení platu podle platové tabulky za každé dva odpracované roky a dále za 3 roky a za 5 let. Tímto se postupně automaticky v rozpočtu zvyšují náklady na platy zaměstnanců, což potvrzuje průzkum v krajských knihovnách, kde se částka na prostředky na platy od roku 2009 postupně zvyšovala, ale pokud se podíváme na ukazatel v přepočtu na celkový počet zaměstnanců, lze konstatovat, že v roce 2010 a 2012 měl počet zaměstnanců tendenci mírného poklesu.

2. **Omezení provozních nákladů.** Na stránce výdajové se knihovna snažila aplikovat různá úsporná opatření formou výběru vhodného dodavatele poskytovaných služeb a úsporou při nákupu spotřebního materiálu. Dále snahou knihovny bylo dosáhnout úspory elektrické energie a plynu. Bylo prováděno automatické vypínání všech počítačových stanic, omezení zapínání vzduchotechniky v knihovně, omezení vytápění o víkendech a svátcích a celá řada dalších úsporných opatření. Knihovna využila možnosti Karlovarského kraje, který vypisoval tender na dodavatele elektrické energie a plynu za dohodnutých smluvních podmínek a fixace na určité období pro všechny organizace kraje, čímž se tyto náklady snížily oproti běžné tržní ceně.
3. **Omezení pracovní doby.** Mezi další úsporná opatření, která knihovna musela aplikovat, bylo omezení pracovní doby, a to uzavřením knihovny v sobotu v době letních prázdnin, kdy nebylo možné z důvodu čerpání dovolených zabezpečit poskytované služby.
4. **Snížení množství nakupovaného knihovního fondu.** Knihovně zůstal stále stejný rozpočet na pořízení knihovního fondu, přestože došlo ke zvýšení sazby DPH

a cena knih se tím zvýšila. Za stejnou částku tedy bylo pořízeno jednoznačně méně titulů. Tento výsledek byl v průzkumu potvrzen také u ostatních knihoven.

5. **Omezení investičních akcí.** Krajská knihovna Karlovy Vary nedisponuje vlastními investičními prostředky, tyto prostředky musí ve formě odvodů odpisů odvádět zpět kraji ve výši 100 %. V tomto případě vždy záleží na zřizovateli, jaké stanoví podmínky při zpětném přerozdělování. Knihovna je z tohoto důvodu závislá na finančních prostředcích poskytnutých na investiční projekty Karlovarským krajem z jeho rozpočtu na základě schválení Zastupitelstvem kraje. V žádosti o investiční prostředky knihovna určuje priority na plánované období 6 let, přičemž jsou konkretizovány prioritní akce v každém plánovaném roce. Nedostatek finančních prostředků v investičním fondu knihovny způsobil odložení plánovaných investičních akcí, mezi které především patří obnova výpočetní techniky, pořízení nového nábytku atd. Tyto plánované akce jsou v Krajské knihovně Karlovy Vary stále oddalovány na následující období. Vzhledem ke snížení finančních prostředků v rozpočtu žádá Krajská knihovna Karlovy Vary o dofinancování spoluúčasti na realizovaných grantových projektech od zřizovatele. Jedná se o účelovou dotaci, která se musí samostatně vyúčtovat, nejedná se ovšem o nárokové peníze a vždy záleží na zřizovateli, zda knihovně tyto prostředky poskytne.

Výzkumem bylo potvrzeno snížení celkového rozpočtu u krajských knihoven v jednotlivých letech i v porovnání oproti roku 2009. Tato skutečnost byla potvrzena celkovým součtem finančních částek za všechny krajské knihovny ve srovnání s rokem 2009. Celkově se jedná o snížení finančních prostředků knihoven přibližně o 1%, což činí u všech knihoven zhruba 20 milionů korun. Snížení financí získaných od zřizovatele mohlo způsobit některým knihovnám značné problémy při omezování nákladů. Někde museli snížit dokonce i částku na nákup knihovního fondu, včetně periodik. Dále bylo zjištěno snížení investičních prostředků, na základě čehož lze předpokládat, že většina knihoven se nepouštěla do větších plánovaných investičních akcí. Naopak důležitým ukazatelem je zvýšení tržeb za vlastní výkony, kde knihovny získaly vyšší částku.

Výsledky provedeného výzkumu lze shrnout do zjištění, že finanční krize byla zaznamenána v rámci všech krajských knihoven. V jednotlivých letech docházelo k postupnému snižování finančních prostředků, a přestože se knihovny s tímto snížením financí musely často složitě vyrovnávat, jejich činnost ve směru služeb poskytovaných čtenářům nebyla zásadním způsobem ovlivněna. Snižování finančních prostředků však může pokračovat i v nadcházejících letech a krajské knihovny zřejmě budou muset také v budoucnu tomuto problému dále čelit, což může samozřejmě značným způsobem ovlivnit jejich činnost.

Krajské knihovny získávají finanční prostředky od příslušného kraje a jsou závislé na finanční částce, kterou schvaluje zvolené Zastupitelstvo kraje. Dále do rozpočtu knihoven smí zasáhnout také Rada kraje, která může provádět rozpočtová opatření v rozsahu svěřeném Zastupitelstvem. Kraje se zavázaly k plnění vládního programu úsporných opatření ve státní správě, dle kterého postupně dochází k organizačním změnám a ke snižování počtu zaměstnanců na jednotlivých odborech krajských úřadů a v příspěvkových organizacích.

Má diplomová práce obsahuje množství kvantitativních údajů nasbíraných za období čtyř let, ve kterých se knihovny zatím vyrovnávaly s vlivem finanční krize. Je možné předpokládat, že knihovny v budoucích letech mohou zaznamenávat další snižování finančních prostředků. Pro správné a komplexní vyhodnocení dat by bylo vhodné na tento průzkum navázat a zopakovat ho za další 3 až 4 roky, kdy bude jednoznačné, zda vliv finanční krize ohrozil činnost krajských knihoven. Z průzkumu, který provedl Knihovnický institut Národní knihovny ČR, vyplynulo, že nejvíce jsou ohroženy obecní knihovny, které často spoléhají na to, že své finanční problémy vyřeší pomocí regionálních funkcí, které zajišťují krajské knihovny ve spolupráci s dalšími většími (pověřenými) knihovnami v regionu.

V případě realizace vhodné strategie v rámci obhájení výše svého rozpočtu u zřizovatele a za pomoci dotačních programů se knihovny mohou negativním následkům vyhnout a do budoucna si nadále zachovat své postavení instituce celoživotního vzdělávání. Veřejné knihovny by se měly snažit vypracovávat a realizovat inovativní projekty, které by přispěly k rozvoji a ke zlepšení poskytovaných služeb pro jejich návštěvníky. Pouze cíleným doplňováním knihovního fondu a pořádáním kulturních a vzdělávacích akcí pro co největší spektrum uživatelů si nadále knihovny udrží svůj statut vzdělávací instituce.

6 Seznam použité literatury:

Alfa9. *Zprávy Alfa9 denní zpravodajství o legislativě a ekonomii: Janotův balíček: Platy a zdanění poslaneckých náhrad* [online]. 2009 [cit. 2013-10-03]. Dostupné z: <http://zpravy.alfa9.cz/absolutenm/templates/zprava.aspx?articleid=52&zoneid=3>

BUŘÍK, Lukáš, 2007. *Globalizace: Příležitost či hrozba pro ekonomiku?*. Finance.cz [online]. [cit. 2013-09-25]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/zpravy/finance/107534-globalizace-prilezitost-ci-hrozba-proekonomiku>

BUŠKOVÁ, Markéta. Na nákup knih je méně peněz. *Mladá fronta Dnes*. 2010, roč. 21, č. 7, Střední Čechy Dnes, s. B3. ISSN 1210-1168.

CILIP: Professionals. *Chartered Institute of Library and Information Pr* [online]. 2012 [cit. 2013-09-18]. Dostupné z: <http://www.cilip.org.uk/>

CLARKE, Desmond, 2012. Viewpoint: bringing libraries to a close. *Bookseller*. č. 5551, 13 s. ISSN 00067539.

CONSERline: newsletter of the CONSER Program. 1994. Washington (D.C.): Library of Congress, Serial Record Division, [online]. [cit. 2013-10-10]. ISSN 1072-611X. Dostupné z: <http://www.loc.gov/acq/conser/conserline/conserline-home.html>

Česká republika. Zákon ze dne 29. června 2001 o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon). In: 257/2001 Sb. 2001. Dostupné z: http://knihovnam.nkp.cz/sekce.php3?page=03_Leg/01_LegPod/Zakon257.htm&PHPSESSID=6da122d050ea20d78591d34211c64996

Český statistický úřad. Inflace, spotřebitelské ceny [online]. 2013 [cit. 2013-09-27]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/inflace_spotrebitelske_ceny

DITTRICHOVÁ, Jaroslava, 2009. Finanční krize. U nás: knihovnicko-informační zpravodaj Královéhradeckého kraje. 2009, roč. 19, č. 2, s. 28-29. ISSN 0862-9366. Dostupné z: http://unas.svkhk.cz/pdf_archiv/1035.pdf

Dopad krize na realitní trh ČR. Russegger Real [online]. [cit. 2013-08-16]. Dostupné z: <http://www.russegger.cz/tiskovezpravy>

DOLEJŠOVÁ, Iva 2011. Finanční krize v USA a její dopad na. Praha, 79 s. Diplomová práce. Masarykova univerzita. [online]. [cit. 2013-09-06]. Dostupné z: <http://theses.cz/id/v9ofh3/>

Dopady světové a finanční krize na ekonomiku ČR. 2011. [online]. [cit. 2013-09-06]. Dostupné z: [http://www.cbudejovice.czso.cz/csu/2010ediciplan.nsf/t/0F0052F670/\\$File/11561023.pdf](http://www.cbudejovice.czso.cz/csu/2010ediciplan.nsf/t/0F0052F670/$File/11561023.pdf)

DVOŘÁK, Pavel, 2008. *Veřejné finance, fiskální nerovnováha a finanční krize*. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck, xx, 343 s., 169 s. ISBN 978-80-7400-075-1.

Druhá vláda Mirka Topolánka. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-09-27]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Druh%C3%A1_vl%C3%ADa_Mirka_Topol%C3%A1nka&oldid=10625584

Economic crisis in Europe: Causes, Consequences and Responses, 2009. *Evropská komise* [online]. [cit. 2013-08-28]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/publication15887_en.pdf

Ekonomická krize: nejdříve špatné hypotéky, poté krach bank, 2009. *ČT 24* [online]. [cit. 2013-08-28]. Dostupné z: <http://www.ct24.cz/kalendarium/65850-ekonomicka-krize-nejdrive-spatne-hypoteky-pote-krach-bank/>

GEC, Tomáš, 2009. Systémy veřejných knihoven - jejich ustavení a možnosti dalšího směřování. *Čtenář*, 61 s., 83-89 s. ISSN 0011-2321. Dostupné z: <http://ctenar.svkkk.cz/clanky/2009-roc-61/03-2009/tema-systemy-verejnych-knihoven-jejich-ustaveni-a-moznosti-dalsiho-smerovani-56-348.htm>

GIEBISCH, Roman, 2010. Ze světa: i knihovny ve Skotsku se v současné době musejí vyrovnávat s dopady globální ekonomické krize. *Čtenář*. roč. 62, č. 2, s. 79. ISSN 0011-2321.

Granty a dotace. Bulletin SKIP. 2011, roč. 20, č. 4, s. 36. ISSN 1210-0927. [online]. [cit. 2013-10-10]. Dostupné z: http://skip.nkp.cz/Bulletin/Bull11_424.htm#ti

Guardian. *The Guardian* [online]. 2012 [cit. 2013-10-03]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/books/2012/dec/10/uk-lost-200-libraries-2012>

HELÍSEK, Mojmir, 2004. *Měnové krize: (empirie a teorie)*. 1. vyd. 1. Praha: Professional Publishing, 180 s., 11-12 s. ISBN 80-864-1982-7.

HOLMAN, Robert, Velká hospodářská krize - 75 let od Černého čtvrtku. [online]. [cit. 2013-08-27]. Dostupné z: <http://www.cepin.cz/cze/prednaska.php?ID=481>

CHANDLER, George, 1982. *International and national library and information services: a review of recent developments, 1970-80*. 1st ed. New York: Pergamon Press, 275 p. ISBN 00-802-5793-3.

INTERNATIONAL MONETARY FUND, 1998. Financial Crises: Causes and Indicators. *World Economic Outlook*, s. 75. imf.org [online]. [cit. 2013-08-10]. Dostupné z: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/weo0598/pdf/0598ch4.pdf>

Jak vznikala překlenovací vláda: Jan Fischer. [online]. 2012 [cit. 2013-10-03]. Dostupné z: <http://www.jan-fischer.cz/blog/jak-vznikala-preklenovaci-vlada>

KNAUER, Jiří, 2010. Příčiny krize. V *Tribunu EU* vyd. 1. Brno: Tribun EU, 51 s. Knihovnicka.cz. ISBN 978-80-7399-925-4. Dostupný z: http://toc.nkp.cz/NKC/201006/contents/nkc20102093610_1.pdf

KNAUER, Jiří, 2011. Společenská krize 20XX. V Tribunu EU vyd. 1. Brno: Tribun EU, 73 s. Knihovnicka.cz. ISBN 978-80-7399-282-8.

KOHOUT, Pavel, 2010. *Finance po krizi: důsledky hospodářské recese a co bude dál*. 2., rozš. vyd. Praha: Grada, 266 s., 16 s. Finanční trhy a instituce. ISBN 978-80-247-3583-2.

Koncepce rozvoje knihoven ČR na léta 2011 – 2015 včetně internetizace knihoven. *Knihovny pro EVROPU 2020. Ministerstvo kultury ČR* [online]. 2010 [cit. 2013-09-10]. Dostupné z: http://www.mkcr.cz/assets/literatura-a-knihovny/Koncepce_rozvoje_knihoven_2011-2015.pdf

Konec dotací na kulturu. Newcastle zavře knihovny a přestane přispívat divadlům. *Art.ihned.cz* [online]. 2012 [cit. 2013-09-17]. Dostupné z: <http://art.ihned.cz/c1-58746650->

KRUGMAN, Paul R, 2009. *Návrat ekonomické krize*. 1. vyd. Praha: Vyšehrad, 168 s., 56-58 s. ISBN 978-80-7021-984-3.

Library Closures. *Third Report of Session 2012-13* [online]. 2012, č. 1 [cit. 2013-10-03]. Dostupné z: http://books.google.cz/books?id=tkJaKJtzMdeC&pg=RA1-PA38&lpg=RA1-PA38&dq=library+closures+in+Swindon+and+the+Wirral&source=bl&ots=ngkpRGUs_K&sig=K54N7IImqj8v0tVjlsnIGR1ZS48&hl=cs&sa=X&ei=nXBDUYn-LorZPNftgYgJ&sqi=2&ved=0CCsQ6AEwAA#v=onepage&q&f=false

Metodický pokyn Ministerstva kultury k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území České republiky. Praha, [online]. 2005 [cit. 2013-09-18]. Dostupné z: <http://knihovnam.nkp.cz/docs/MetPokynMK05.doc>

MISHKIN, Frederic S, 1996. *Understanding Financial Crises: A Developing Country Perspective*. [online]. 56 stran. s. 17. [cit. 2013-08-10]. Dostupné z: <http://www.ppge.ufrgs.br/giacomo/arquivos/eco02237/mishkin-1996.pdf>

MUSÍLEK, Petr, 2004. *Analýza příčin a důsledků české finanční krize v 90. letech*. Praha, [online]. [cit. 2013-08-10]. Dostupné z: http://nb.vse.cz/kbp/TEXT/Grant_krize_1a.pdf

Mzdy ve státní sféře se za čtyři roky sníží o pětinu, řekl Kalousek. *Ihned.cz* [online]. 2010 [cit. 2013-10-03]. Dostupné z: <http://zpravy.ihned.cz/cesko/c1-46590020-mzdy-ve-statni-sfere-se-za-ctyri-roky-snizi-o-petinu-rekl-kalousek>

NĚMCOVÁ, Veronika, 2009. *Topolánek představil tým na záchranu ekonomiky. Je v něm Jahn či Dlouhý*. iDnes.cz. [online]. [cit. 2013-09-06]. Dostupné z: http://ekonomika.idnes.cz/topolanek-predstavil-tym-na-zachranu-ekonomiky-je-v-nem-jahn-ci-dlouhy-1z2-/ekonomika.aspx?c=A090108_110819_ekonomika_vem

RICHTER, Vít, 2010. Dopady ekonomické krize na rozpočty veřejných knihoven v roce 2009 a 2010. Čtenář: Měsíčník pro knihovny. 62, 12, 425-428 s. [online]. [cit. 2013-09-06]. Dostupné z: <http://ctenar.svkkk.cz/clanky/2010-roc-62/12-2010/dopady-ekonomicke-krize-na-rozpocety-verejnych-knihoven-v-roce-2009-a-2010-77-780.htm>

RICHTER, Vít a Ladislava ZEMÁNKOVÁ, 2010. Dopady ekonomické krize na rozpočty veřejných knihoven v roce 2009 a 2010. *Čtenář* [online]. 2010, roč. 62, č. 12 [cit. 2013-10-10]. Dostupné z: <http://ctenar.svkkk.cz/clanky/2010-roc-62/12-2010/dopady-ekonomicke-krize-na-rozpocety-verejnych-knihoven-v-roce-2009-a-2010-77-780.htm>

Roční analýza růstu: postup v rámci ucelené reakce Evropské unie na krizi, 2011. *Evropská komise* [online]. [cit. 2013-08-28]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/cs_final.pdf

Seznam prezidentských vet Václava Klause. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2013-09-27]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Seznam_prezidentsk%C3%BDch_vet_V%C3%A1clava_Klause&oldid=10618894

SHARP, Rob. Campaign grows against cuts that would shut 375 libraries. *The Independent* [online]. 2011 [cit. 2013-10-10]. Dostupné z: <http://www.independent.co.uk/news/uk/politics/campaign-grows-against-cuts-that-would-shut-375-libraries-2187030.html>

SINGER, Miroslav, 2009. Dopad světové krize na finanční sektor v ČR, Česká národní banka [online]. [cit. 2013-08-28]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/verejnost/pro_media/konference_projevy/vystoupeni_projevy/download/singer_20090720_czech_slovak_prof_com.pdf

Sobotka se rozjel jako Paroubek. Vmetl pravici, že poníží zaměstnance. *Ihned.cz* [online]. 2010 [cit. 2013-10-03]. Dostupné z: <http://zpravy.ihned.cz/cesko/politika/c1-46562740-sobotka-se-rozjel-jako-paroubek-vmetl-pravici-ze-ponizuje-zamestnance>

Šest kritických míst rozpočtu. Kalousek věří, že pomohou peníze z Bruselu. *Ihned.cz* [online]. 2010 [cit. 2013-10-03]. Dostupné z: <http://zpravy.ihned.cz/cesko/c1-46223510-sest-kriticky-ch-mist-rozpocetu-kalousek-veri-ze-pomohou-penize-z-bruselu>

ŠIMSOVÁ, Sylva, 2008. Zamyšlení nad budoucností knihovnické profese v Británii. *Knihovnický zpravodaj Vysočina* [online]. [cit. 2013-10-10]. Dostupné z: <http://kzv.kkvysociny.cz/archiv.aspx?id=1139&idr=9&idci=23>

The end: Eight libraries a month are closing due to Coalition cuts. *Mirror.org.uk* [online]. 2012 [cit. 2013-09-18]. Dostupné z: <http://www.mirror.co.uk/news/uk-news/library-closures-eight-a-month-are-closing-1427594>

TUMPEL-GUGERELL, 2009. Gertrude: The European response to the financial crisis. *Evropská centrální banka* [online]. [cit. 2013-08-28]. Dostupné z: http://www.ecb.int/press/key/date/2009/html/sp091016_1.en.html

Usnesení vlády České republiky ze dne 16. ledna 2002 č. 68 o Programu podpory zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven. 2002. In: Vláda ČR [online]. Praha. [cit. 2013-10-10]. Dostupné z:

http://racek.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/0A0D7E589786147BC12571B6006EBDC6

V Británii se letos zavřelo 200 knihoven, kultura přijde o dalších 11 milionů liber. Ihned.cz [online]. 2012 [cit. 2012-12-17]. Dostupné z: <http://web.volny.cz/noviny/pel-mel/clanek/~volny/IDC/232870/v-britanii-se-letos-zavrelo-200-knihoven-kultura-prijde-o-dalsich-11-milionu-liber.html>

VLACH, Robert, 2008. Finanční krize, *Na volné noze* [online]. [cit. 2013-08-28].

Dostupné z:

<http://navolnenoze.cz/blog/financni-krize/>

VYKOUKAL, Petr, Finanční šílenství aneb půl království za tulipán. [online]. [cit. 2013-08-12]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/dan-z-prijmu-fyzickych-osob/17683-financni-silenstvi-aneb-pul-kralovstvi-zatulipan>

Zamyšlení nad budoucností knihovnické profese v Británii. *Knihovnický zpravodaj Vysočina* [online]. 2013, roč. 13, č. 3 [cit. 2013-10-03]. Dostupné z:

<http://kzv.kkvysociny.cz/Default.aspx?id=1139>

Seznam zkratk:

MK	Ministerstvo kultury
CDO	Collateralized Debt Obligations
CIK	Národní informačním a poradenské středisko pro kulturu
CILIP	The Chartered Institute of Library and Information Professionals
CIPFA	Chartered Institute of Public Finance and Accountancy
ČNB	Česká národní banka
ČSÚ	Český statistický úřad
DCMS	Department of Education and Skills
EIZ	Elektronické informační zdroje
FED	Federální rezervní systém
FKSP	Fond kulturních a sociálních potřeb
HDP	Hrubý domácí produkt
KF	Knihovní fond
Kult	Statistický výkaz Kult (MK)
MBS	Mortgage Backed Securities
MMF	Mezinárodní měnový fond
NERV	Národní ekonomická rada vlády
NIPOS	Centrum informací a statistik kultury
NK	Národní knihovna České republiky
OPAC	Online public access catalog
PIK	Projekt internetizace knihoven
PSP ČR	Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky
SR	Státní rozpočet
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
VISK	Veřejné informační služby knihoven
VKIS	Veřejné knihovnické a informační služby

7 Seznam obrázků:

Obrázek 1	Státní rozpočet.....	17
Obrázek 2	Rozpočtové vztahy v příspěvkové organizaci.....	19
Obrázek 3	Programy VISK.....	24
Obrázek 4	Míra inflace za rok 2009 - 2012	32

8 Seznam tabulek, grafů:

Tb. č. 1.	Počet knihoven	37
Tb. č. 2.	Seznam krajských knihoven v ČR.....	37
Tb. č. 3.	Celkové dotace na provoz dle Kult (MK)	39
Tb. č. 4.	Celkové dotace na provoz (rozpočet knihoven)	40
Tb. č. 5.	Porovnání celkových dotací na provoz za rok 2009 a 2012	41
Tb. č. 6.	Součet celkových nákladů za krajské knihovny	41
Tb. č. 7.	Příspěvek na provoz knihoven od zřizovatele	42
Tb. č. 8.	Příspěvek na provoz knihoven za rok 2009 a 2012	43
Tb. č. 9.	Dotace na provoz ze státního rozpočtu.....	44
Tb. č. 10.	Srovnání dotací na provoz ze státního rozpočtu za rok 2009 a 2012 ..	45
Tb. č. 11.	Mzdový fond (osobní náklady).....	45
Tb. č. 12.	Mzdový fond	46
Tb. č. 13.	Porovnání mzdového fondu za rok 2009 a 2012	47
Tb. č. 14.	Provozní výdaje	47
Tb. č. 15.	Provozní výdaje celkem.....	48
Tb. č. 16.	Porovnání celkových provozních výdajů za rok 2009 – 2012.....	49
Tb. č. 17.	Investiční výdaje celkem	49
Tb. č. 18.	Investiční výdaje celkem	50
Tb. č. 19.	Porovnání celkových investičních výdajů za rok 2009 a 2012	50
Tb. č. 20.	Výdaje knihovny celkem	51
Tb. č. 21.	Výdaje knihovny celkem	52
Tb. č. 22.	Porovnání celkových výdajů za rok 2009 a 2012.....	52
Tb. č. 23.	Tržby za vlastní výkony (výrobky, služby a zboží).....	54
Tb. č. 24.	Tržby za vlastní výkony	54
Tb. č. 25.	Srovnání tržeb za vlastní výkony za rok 2009 a 2012	55
Tb. č. 26.	Výnosy z hlavní činnosti	55
Tb. č. 27.	Výnosy z hlavní činnosti	55
Tb. č. 28.	Srovnání výnosů z hlavní činnosti za rok 2009 a 2012	56
Tb. č. 29.	Výdaje na knihovní fond celkem.....	57
Tb. č. 30.	Výdaje na knihovní fond celkem.....	57
Tb. č. 31.	Porovnání výdajů na KF za rok 2009 - 2012.....	58
Tb. č. 32.	Nákup a předplatné periodik	60

Tb. č. 33.	Výdaje na nákup periodik.....	60
Tb. č. 34.	Porovnání výdajů na nákup periodik za rok 2009 a 2012	61
Tb. č. 35.	Nákup a pořízení licencí na elektronické zdroje	62
Tb. č. 36.	Výdaje na nákup elektronických informačních zdrojů.....	62
Tb. č. 37.	Porovnání výdajů na nákup EIZ za rok 2009 a 2012	63
Tb. č. 38.	Návštěvníci kulturních akcí	64
Tb. č. 39.	Porovnání počtu kulturních akcí.....	65
Tb. č. 40.	Srovnání počtu kulturních akcí za rok 2009 a 2012	65
Tb. č. 41.	Návštěvníci vzdělávacích akcí	66
Tb. č. 42.	Počet vzdělávacích akcí.....	66
Tb. č. 43.	Srovnání počtu vzdělávacích akcí za rok 2009 a 2012.....	67
Tb. č. 44.	Počet hodin pro veřejnost	68
Tb. č. 45.	Počet hodin pro veřejnost	68
Tb. č. 46.	Porovnání počtu hodin pro veřejnost za rok 2009 a 2012	69
Tb. č. 47.	Počet zaměstnanců (přepočtený stav).....	70
Tb. č. 48.	Počet zaměstnanců.....	71
Tb. č. 49.	Porovnání počtu zaměstnanců za rok 2009 a 2012.....	71
Tb. č. 50.	Návštěvníci celkem.....	73
Tb. č. 51.	Návštěvníci celkem.....	73
Tb. č. 52.	Porovnání návštěvnosti za rok 209 a 2012	74
Tb. č. 53.	Návštěvníci knihovny	74
Tb. č. 54.	Návštěvníci z toho fyzické návštěvy	75
Tb. č. 55.	Návštěvníci z toho fyzické návštěvy za rok 2009 a 2012.....	75
Tb. č. 56.	Výpůjčky celkem.....	76
Tb. č. 57.	Počet výpůjček.....	77
Tb. č. 58.	Porovnání počtu výpůjček za rok 2009 a 2012	77
Graf č. 1.	Celkové dotace na provoz.....	40
Graf č. 2.	Porovnání celkových dotací na provoz za rok 2009 a 2012	42
Graf č. 3.	Příspěvek na provoz knihoven od zřizovatele	43
Graf č. 4.	Porovnání příspěvku od zřizovatele za rok 2009 a 2012.....	43
Graf č. 5.	Dotace na provoz ze státního rozpočtu.....	44
Graf č. 6.	Srovnání dotací na provoz ze státního rozpočtu za rok 2009 a 2012 ..	45

Graf č. 7.	Mzdový fond	46
Graf č. 8.	Porovnání mzdového fondu za rok 2009 a 2012	47
Graf č. 9.	Výdaje celkem (spotřeba materiálu, energie, zboží a služby, nájmy) .	48
Graf č. 10.	Porovnání provozních výdajů za rok 2009 a 2012.....	49
Graf č. 11.	Investiční výdaje	50
Graf č. 12.	Porovnání celkových investičních výdajů za rok 2009 a 2012	51
Graf č. 13.	Výdaje celkem.....	52
Graf č. 14.	Porovnání celkových výdajů za rok 2009 a 2012	53
Graf č. 15.	Tržby za vlastní výkony	54
Graf č. 16.	Srovnání tržby za vlastní výkony za rok 2009 a 2012	55
Graf č. 17.	Výnosy z hlavní činnosti.....	56
Graf č. 18.	Srovnání výnosů z hlavní činnosti za rok 2009 a 2012.....	56
Graf č. 19.	Výdaje na knihovní fond celkem	58
Graf č. 20.	Porovnání výdajů na knihovní fond za rok 2009 a 2012	59
Graf č. 21.	Počet přírůstků v knihovním fondu za jednotlivé knihovny	59
Graf č. 22.	Výdaje na nákup periodik	60
Graf č. 23.	Porovnání výdajů na nákup periodik za rok 2009 a 2012.....	61
Graf č. 24.	Mzdový fond	63
Graf č. 25.	Porovnání výdajů na nákup EIZ za rok 2009 a 2012	64
Graf č. 26.	Počet kulturních akcí.....	65
Graf č. 27.	Srovnání počtu kulturních akcí za rok 2009 a 2012.....	66
Graf č. 28.	Počet vzdělávacích akcí	67
Graf č. 29.	Srovnání počtu vzdělávacích akcí a rok 2009 a 2012.....	68
Graf č. 30.	Počet hodin pro veřejnost.....	69
Graf č. 31.	Porovnání počtu hodin pro veřejnost za rok 209 a 2012.....	70
Graf č. 32.	Počet zaměstnanců	71
Graf č. 33.	Porovnání počtu zaměstnanců za rok 2009 a 2012	72
Graf č. 34.	Návštěvníci celkem	73
Graf č. 35.	Porovnání návštěvnosti celkem za rok 2009 a 2012	74
Graf č. 36.	Návštěvníci – fyzické návštěvy.....	75
Graf č. 37.	Návštěvníci z toho fyzické návštěvy za rok 2009 a 2012	76
Graf č. 38.	Počet výpůjček	77
Graf č. 39.	Porovnání počtu výpůjček za rok 2009 a 2012	78

Příloha 1

**Krajská
knihovna
Karlovy Vary**

Závodní 378/84, 360 06 Karlovy Vary
tel.: +420 353 502 888, e-mail: knihovna@knihovnakv.cz, www.knihovna.kvary.cz

Rešerše č. 91/2012
16. prosince 2012

Téma:

Dopady ekonomické krize na činnost knihoven ČR

Zpracovala Mgr. Martina Vejvodová
Krajská knihovna Karlovy Vary

KLÍČOVÁ SLOVA:

- ekonomická krize, restrikce, financování veřejného sektoru, veřejné služby, zavírání anglických knihoven, vláda 2011 – legislativa, prohlášení, platy státních zaměstnanců, snižování rozpočtu knihoven, snižování nákladů na provoz a akvizici, výše poplatků za služby, otevírací doba,

V rešerši jsou zachyceny záznamy knih (9 záznamů), článků (35 záznamů), diplomových prací (1 záznam) a elektronických dokumentů (12 záznamů), od r. 2008 do r. 2012.

Dokumenty uvedené v rešerši jsou v českém a anglickém jazyce.

Záznamy jsou rozděleny do oddílů Knihy, Články, Diplomové práce a Elektronické dokumenty. Uvnitř oddílů jsou záznamy řazeny abecedně.

Citace v rešerši jsou zpracovány dle normy ČSN ISO 690 a ČSN ISO 690-2. Kvůli přehlednosti jsou názvy zvýrazněny tučně.

Rešerše byla prováděna v těchto informačních zdrojích:

- JIB – Jednotná informační brána
- ANL – Články v českých novinách, časopisech a sbornících
- souborný katalog CASLIN
- souborný katalog SKAT
- elektronický katalog Krajské knihovny Karlovy Vary
- internet

KNIHY:

1. HELLING, John. **Public libraries and their national policies: international case studies**. 1st pub. Cambridge: Chandos, 2012. 171 s. Chandos information professional series. ISBN 978-1-84334-679-1.
Předmět: veřejné knihovny * management knihovnictví * zákonodárství * normy a standardy * případové studie.
2. KNAUER, Jiří. **Příčiny krize**. V Tribunu EU vyd. 1. Brno: Tribun EU, 2010. 51 s. Knihovnicka.cz. ISBN 978-80-7399-925-4.
Obsah dostupný z: http://toc.nkp.cz/NKC/201006/contents/nkc20102093610_1.pdf
Předmět: hospodářská krize * 21. stol. * finanční krize * studie.
3. KNAUER, Jiří. **Společenská krize 20XX**. V Tribunu EU vyd. 1. Brno: Tribun EU, 2011. 73 s. Knihovnicka.cz. ISBN 978-80-7399-282-8.
Předmět: hospodářská krize * finanční krize * sociální změna * sociální problémy * globální problémy * sociální politika * hospodářská politika * 21. stol. * eseje.

4. **Kultura České republiky v číslech: vybrané údaje ze statistických šetření** [CD-ROM]. Praha: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, 2011.
Předmět: kultura * kulturní instituce a organizace * muzea * galerie * divadla * památníky * veřejné knihovny * hvězdárny * neperiodické publikace * periodika * nakladatelství a vydavatelství * Česko * 2011-2020 * návštěvnost * statistické přehledy * CD-ROM.
Dostupné v Krajské knihovně Karlovy Vary
5. NETOLICKÝ, Martin. **Vztahy mezi články rozpočtové soustavy**. V Tribun EU vyd. 1. Brno: Tribun EU, 2010. 263 s. Knihovnicka.cz. ISBN 978-80-7399-978-0.
Obsah dostupný z: http://toc.nkp.cz/NKC/201103/contents/nkc20112168641_1.pdf
Předmět: veřejné rozpočty * Česko * rozpočtová politika.
6. POTŮČEK, Martin. **Cesty z krize**. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství, 2011. 132 s. Knižnice Sociologické aktuality; sv. 22. ISBN 978-80-7419-057-5.
Předmět: veřejná politika * sociální politika * veřejný sektor * hospodářská krize * životní úroveň * Česko * studie.
Dostupné v Krajské knihovně Karlovy Vary
7. **Příčiny, důsledky a řešení finanční a ekonomické krize: přepis příspěvků z V. konference Evropské fórum podnikání: Praha, Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR 23. září 2009**. Praha: Vzdělávací středisko na podporu demokracie, 2009. 133 s. ISBN 978-80-904281-1-9.
Předmět: finanční krize * hospodářská krize * finance * hospodářství * ekonomika * krize * příčiny * důsledky * řešení * konference * sborníky.
Dostupné v Krajské knihovně Karlovy Vary
8. ROBINSON, Herbert et al. **Governance & knowledge management for public-private partnerships**. Chichester: Wiley-Blackwell, 2010. 247 s. ISBN 978-1-4051-8855-5.
Předmět: veřejně-soukromá partnerství * znalostní management * management * financování.
9. **Základní statistické údaje o kultuře v České republice ... III. díl, Knihovny a vydavatelská činnost**. Praha: NIPOS - Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, Centrum informací a statistik kultury, 2010- .
Předmět: veřejné knihovny * nakladatelství a vydavatelství * vydavatelská činnost * kultura * Česko * 2001-2010 * statistiky * ročenky.
Dostupné v Krajské knihovně Karlovy Vary

ČLÁNKY:

1. ANDRLOVÁ, Anna et al. **Role knihovny v ekonomickém prostředí informační společnosti**. *Ikaros* [online]. 2009, roč. 13, č. 2 [cit. 2012-11-29]. ISSN 1212-5075.
Dostupné z: <http://www.ikaros.cz/node/5258>
Předmět: knihovny * informační společnost * síťová ekonomika * marketing * financování knihoven * elektronické zdroje.
2. BREEDING, M. **Leveraging Technology for Success in a Challenging Economy**. *Computers In Libraries* [serial online]. April 2010, roč. 30, č. 3, s. 24-26.
Abstrakt: The author focuses on the use of technology in libraries to ease the impact of the global economic crisis. He notes that several libraries have documented significantly reduced costs through the use of open source software. He cites that the investments in redesigning a Web site and information delivery tools of a library can make an improvement in the perceptions of library users. He asserts that the creative use of technology can offer relief for the challenging budget of the library by opening up opportunities to generate income.
Dostupné v Krajské knihovně Karlovy Vary v databázi Ebsco

3. BUREŠOVÁ, Iva. **Infopárty 2012. Informace: zpravodaj Knihovny AV ČR** [online]. 2012, roč. 21, č. 2 [cit. 2012-11-29]. ISSN 1805-2800. Dostupné z: <http://www.lib.cas.cz/casopis-informace/infoparty-2012>
Předmět: elektronické zdroje * informační zdroje * zpřístupňování elektronických zdrojů * financování knihoven * programy a projekty * elektronické knihy * konference * Praha (Česko).
4. BUŠKOVÁ, Markéta. **Na nákup knih je méně peněz. Mladá fronta Dnes**. 2010, roč. 21, č. 7, *Střední Čechy Dnes*, s. B3. ISSN 1210-1168.
Předmět: Středočeský kraj (Česko). Krajský úřad * Městská knihovna (Kutná Hora, Česko) * Městská knihovna (Benešov, Česko) * Knihovna města Mladá Boleslav * Knihovna Jana Drdy (Příbram, Česko) * Středočeská vědecká knihovna (Kladno, Česko) * knihovny * regionální knihovny * knihovní fondy * doplňování knihoven * krajské rozpočty * finanční krize.
Dostupné v Krajské knihovně Karlovy Vary v databázi Anopress
5. CAMPBELL, L. **Libraries are essential, trade tells MPs. Bookseller** [serial online]. January 13, 2012, č. 5511, s. 6.
Abstrakt: The article deals with the evidence submitted by the Booksellers Association (BA), Publishers Association (PA) and the Society of Author (SoA) to the British Culture, Media & Sport select committee inquiry into library closures. The wider importance of libraries, as well as the impact of closures on their members, was emphasized by each three trade bodies. The BA expressed its skepticism over prospects for volunteer-run libraries.
Dostupné v Krajské knihovně Karlovy Vary v databázi Ebsco
6. ČERNÝ, Jan. **Návrh konceptu optimalizace české sítě knihoven podle Finska. Knihovna: knihovnická revue**. 2010, roč. 21, č. 2, s. 73-81. ISSN 1801-3252.
Předmět: veřejné knihovny * knihovnictví * sítě knihoven * financování knihoven * knihovnické zákonodárství * knihovnické služby * Finsko * Česko.
Dostupné v Krajské knihovně Karlovy Vary
7. DAVIES, H. **The electronic chain to cost-cutting. Bookseller** [serial online]. February 28, 2009, s. 6-7.
Abstrakt: The article discusses whether electronic supply chain techniques can help British libraries reduce costs. The author notes closures of British libraries due to budget cuts and discusses e4libraries, an initiative created by the publishing organization Book Industry Communication (BIC) that promotes library standards, electronic data interchange (EDI) and the use of radio frequency identity tagging (RFID). The initiative will also promote a different classification system for libraries.
Dostupné v Krajské knihovně Karlovy Vary v databázi Ebsco
8. DITTRICHOVÁ, Jaroslava. **Finanční krize. U nás: knihovnicko-informační zpravodaj Královéhradeckého kraje**. 2009, roč. 19, č. 2, s. 28-29. ISSN 0862-9366. Dostupné také z: http://unas.svkhk.cz/pdf_archiv/1035.pdf
Předmět: ekonomie * finanční krize * hospodářská krize.
9. **E-book market bites itself in the tail. Information World Review** [serial online]. December 2009, roč. 261, č. 04.
Abstrakt: The article discusses the results of survey conducted by Swets on the demand of customers in Great Britain for electronic books (e-books). It mentions that although only 9 percent of the budget of libraries are allotted for e-books, it has a potential to double in the future. The feedback also revealed that librarians prefer title-by-title selection rather than purchase by pre-defined collections. Factors such as the economic crisis and the adoption of small libraries of e-books are said to increase demand for this kind of format.
Dostupné v Krajské knihovně Karlovy Vary v databázi Ebsco
10. GIEBISCH, Roman. **Ze světa: i knihovny ve Skotsku se v současné době musejí vyrovnávat s dopady globální ekonomické krize. Čtenář**. 2010, roč. 62, č. 2, s. 79. ISSN 0011-2321.
Předmět: knihovny * knihovnictví * hospodářská krize * globální problémy * Skotsko.
Dostupné v Krajské knihovně Karlovy Vary

11. **Granty a dotace.** *Bulletin SKIP*. 2011, roč. 20, č. 4, s. 36. ISSN 1210-0927. Dostupné také z: http://skip.nkp.cz/Bulletin/Bull11_424.htm#ti
Předmět: Česko. Ministerstvo kultury * knihovny * financování knihoven * granty * grantové přihlášky * grantové projekty * dotace.
Dostupné v Krajské knihovně Karlovy Vary
12. GUARRIA, Charles a WANG, Zhonghong. **The economic crisis and its effect on libraries.** *New Library World*. 2011, roč. 112, č. 5/6, s. 199-214.
Abstrakt: Purpose - The purpose of this paper is to examine the recent recession in the USA and its impact on libraries. It illustrates how libraries are coping with the fiscal constraints and challenges this economic climate imposes. It seeks to provide timely feedback and best practices from librarians and administrators (mostly academic) regarding measures they are taking and their plans for the future. Design/methodology/approach - The literature review reveals news regarding library budget cuts and their impact on collections, operations, and personnel. Two online surveys were conducted, one of the library community at large, the other of the Association of Research Libraries (ARL) deans and directors. Findings - A majority of the libraries have experienced flat or reduced budgets and many expect additional budget cuts in the immediate future. Key areas affected include collections/materials, professional development/travel, supplies/equipment, personnel and hours of operation. Survey respondents suggest that library administrators and librarians should examine workflow to increase efficiency, prioritize projects, and adopt creative measures. Practical implications - This article provides informative and practical suggestions for those managing budgets in difficult economic times. Originality/value - Data collected provide a snapshot of the financial constraints libraries currently face. It provides practical lessons and suggestions for library administrators and librarians seeking to cope with flat or reduced budgets while maintaining quality services.
Dostupné v databázi Proquest
13. HARPER, R. a CORRALL, S. **Effects of the Economic Downturn on Academic Libraries in the UK: Positions and Projections in Mid-2009.** *New Review Of Academic Librarianship* [serial online]. April 2011, roč. 17, č. 1, s. 96-128.
Abstrakt: The global economy has experienced a steep downturn that is affecting all sectors of society. The United Kingdom officially entered a recession in January 2009 that made public spending cuts inevitable. Academic libraries are particularly vulnerable to changes in the world economy because of their reliance on highly-priced globally-sourced information products and dependence on expenditure allocations from parent institutions that are heavily dependent on public funding. An investigation of initial and anticipated effects of the downturn on libraries in UK higher education was conducted in summer 2009 to assess its impact on human resources and working practices, information resources and collection management, service portfolios, projects, and developments. A pragmatic mixed methodology was employed combining a mainly quantitative sector-wide questionnaire survey (n = 36) with in-depth semi-structured interviews of 12 senior managers at five universities. Quantitative data were analyzed using descriptive statistics. Interview data were coded and analyzed thematically using cross-sectional indexing to facilitate inter-institutional comparisons. Results showed staffing and journal subscriptions were most affected, with services and projects largely protected. Findings confirm prior assumptions about human and information resources as targets for cuts, demonstrate strong commitment to service provision, reveal complex effects on development projects and highlight critical dimensions of managerial behavior.
Dostupné v Krajské knihovně Karlovy Vary v databázi Ebsco
14. HELINSKY, Zuzana. **Zuzana Helinsky odpovídá (nejen) ze Švédska: Projevuje se současná krize v knihovnách? Čtenář.** 2009, roč. 61, č. 9, s. 338. ISSN 0011-2321.
Předmět: knihovny * knihovnictví * hospodářská krize * finanční krize * Švédsko * Dánsko.
Dostupné v Krajské knihovně Karlovy Vary
15. HUNTER, Karen a BRUNING, Robert. **The Global Economic Crisis: What Libraries and Publishers Can Do and Are Doing.** *The Serials Librarian*. Aug 2010, č. 2, s. 147.
Abstrakt: Librarians and publishers have a history of working together--and independently--to improve journal access and economics. In the recent period of economic crisis, stakeholders have found innovative ways to reduce pressures and continue joint efforts for the benefit of our shared research and student customers.
Dostupné v databázi Proquest
16. JONES, P. **Libraries on the brink.** *Bookseller* [serial online]. November 9, 2012, č. 5551, s. 3.
Abstrakt: The article discusses the CMS Select Committee's review of library closures in Great Britain. The committee's report showed that libraries are closing and nothing can be done to reverse the situation. Some of the findings include the insufficient awareness of local authorities of their statutory duties and the need for the British government to provide guidance. The report also noted that the libraries minister does not consider his role redundant.
Dostupné v Krajské knihovně Karlovy Vary v databázi Ebsco

17. KELLEY, M. **The New Normal.** *Library Journal* [serial online]. January 2012, roč. 137, č. 1, s. 37-40.
Abstrakt: The article presents the results of the "Library Journal" publication's annual survey of public library budgets across the U.S. Topics discussed include the impact the 2008 U.S. financial crisis had on library budgets, how libraries are forced to use materials funding to pay temporary workers because of staff cuts, and states where funding cuts have been severe such as California and Texas. Several library branch closings are mentioned.
Dostupné v Krajské knihovně Karlovy Vary v databázi Ebsco
18. **Koncepce rozvoje knihoven ČR na léta 2011 – 2015 včetně internetizace knihoven: knihovny pro EVROPU 2020.** *Knihovna plus* [online]. 2012, roč. 8, č. 2 [cit. 2012-11-29]. ISSN 1801-5948. Dostupné z: <http://knihovna.nkp.cz/pdf/koncepce2011-2015.pdf>
Předmět: Česko. Ministerstvo kultury * knihovny * rozvoj knihoven * digitalizace dokumentů * zpřístupňování dokumentů * vzdělávání * čtenářská gramotnost * knihovnické služby * marketing * lidský kapitál * financování knihoven * státní rozpočet * dotace * programy a projekty * ministerstva kultury * Česko * SWOT analýza * elektronické zdroje.
19. KONT, Kate-Riin, KOLLIST, Andres a JANTSON, Signe. **Financing of Estonian Research Libraries: The Happy Days and the Economic Crisis.** *Slavic & East European Information Resources*. 2012, roč. 13, č. 1, s. 73.
Abstrakt: In this article, the authors discuss the financing of Estonian research libraries since 2002, focusing primarily on acquisitions. The libraries' main funding source is the national government; thus, their fortunes are tied to the broader economy. Libraries are especially concerned about paying for electronic resources, given their importance and high cost. For a number of years they have purchased databases jointly through the Estonian Libraries Network (ELNET) Consortium. The Ministry of Education and Research's E-teadusinfo program, begun in 2009, seeks to establish a digital research information system by subsidizing the purchase of electronic material. Upcoming changes in the legal deposit law, if they include reducing the number of copies required, are likely to affect library acquisitions negatively.
Dostupné v databázi Proquest
20. KOSTAGIOLAS, Petros; MARGIOLA, Anastasia; AVRAMIDOU, Anastasia. **A library management response model against the economic crisis.** *Library Review*. 2011, roč. 60, č. 6, s. 486-500.
Abstrakt: Purpose - Libraries in Greece are mostly financed by public sources, with private funding covering only a very small proportion of their budget. The deteriorating, slowly growing economic environment in Greece places additional pressure on the already understaffed and underfinanced public libraries. This paper aims at demonstrating that the tough economic conditions may provide a setting for innovation and quality enhancement which may lead in turn to a corresponding growth in the library sector. Design/methodology/approach - A qualitative analysis is conducted in order to identify the potential of a novel management response model as a pathway for library survival within the fierce economic crisis. Findings - Specific suggestions are made for the management of public libraries, future policies and trends in the lines of learning/education/training services; social/economic development services; electronic government and citizen participation in public affairs services; cultural identity and social cohesion services; and social inclusion services. Practical/implications - It is ascertained that public libraries in Greece may have an opportunity for change and innovation as a result of the current economic situation. Furthermore, it is believed that active involvement, quality, innovation and self-finance can serve as important tools for the development of public libraries and their positive contribution and productive role into the Greek socioeconomic environment. Originality/value - This is the only available work providing an overall management approach for public libraries within a current economic crisis such as the one in Greece.
Dostupné v databázi Proquest
21. **Krize už dorazila do amerických knihoven: americká města kvůli krizi zavírají i knihovny.** *Bulletin SKIP*. 2008, roč. 17, č. 4, s. 39. ISSN 1210-0927. Dostupné také z: http://skip.nkp.cz/Bulletin/Bull08_437.htm#ti
Předmět: městské knihovny * veřejné knihovny * hospodářská krize * Spojené státy americké * Filadelfie (Pensylvánie).
Dostupné v Krajské knihovně Karlovy Vary

22. KUŘOVÁ, Hana. **F jako finance.** *Světlik: svět libereckých knihoven.* 2010, č. 2, s. 2. ISSN 1214-2751.
Předmět: Krajská vědecká knihovna (Liberec, Česko) * veřejné knihovny * krajské knihovny * finance * r. 2009-2010.
Dostupné v Krajské knihovně Karlovy Vary
23. McLAREN, L. **Bye to the books.** *Maclean's* [serial online]. January 31, 2011, roč. 124, č. 3, s. 35.
Abstrakt: The article reports on public library closures in Great Britain, as of January 2011. The British government's spending cuts have resulted in plans to close at least 400 British libraries, and possibly twice that amount. Advocates who would like to keep the libraries open are quoted, including Lauren Smith of the community group Save Doncaster Libraries.
Dostupné v Krajské knihovně Karlovy Vary v databázi Ebsco
24. PÁTEK, Vít. **Půjčovat knihy (skoro) zdarma, nebo za peníze?** *Ikaros* [online]. 2010, roč. 14, č. 4 [cit. 2012-11-29]. ISSN 1212-5075. Dostupné z: <http://www.ikaros.cz/pujcovat-skoro-zdarma-nebo-za-penize>
Předmět: nakladatelství a vydavatelství * knihovny * financování * Česko * elektronické zdroje.
25. RESSLER, Miroslav. **Veřejné knihovny USA v době ekonomické krize.** *Knihovna plus* [online], 2012, roč. 8, č. 2 [cit. 2012-11-29]. ISSN 1801-5948. Dostupné z: <http://knihovna.nkp.cz/knihovnaplus122/ressler.htm>
Předmět: veřejné knihovny * knihovnické služby * funkce knihoven * hospodářská krize * Spojené státy americké * elektronické zdroje.
26. RICHTER, Vít a ZEMÁNKOVÁ, Ladislava. **Dopady ekonomické krize na rozpočty veřejných knihoven.** *Čtenář.* 2010, roč. 62, č. 12, s. 425-428. ISSN 0011-2321.
Předmět: veřejné knihovny * hospodářská krize * finanční krize * financování knihoven * činnost knihoven * dotazníky * průzkum * Česko.
Dostupné v Krajské knihovně Karlovy Vary
27. ROBERTSON, G. **Surviving Hard Times: How Libraries Can Deal with Recessions.** *Felicitier* [serial online]. December 2008, roč. 54, č. 6, s. 272-274.
Abstrakt: The article reports on the impact of global economic crisis on public libraries. It cites that financial crisis has already affected public libraries because these institutions only depend on the funds provided by the government. Librarians fear that they may be laid from work. With problems presented in the public libraries, risk managers recommend the library administrators to use enterprise risk management (ERM) plans to survive the crisis.
Dostupné v Krajské knihovně Karlovy Vary v databázi Ebsco
28. RONCEVIC, M. **Fall for Art.** *Library Journal* [serial online]. August 2009, roč. 134, č. 13, s. 30-34.
Abstrakt: The article discusses the status of art books in context of the recession associated with the global financial crisis of 2008-2009. It reports that as of 2009 art books have been increasing in both quantity and reproduction quality. Contemporary art is getting more attention than previously. The article discusses how libraries will handle this wealth of available material. Libraries may be forced by budget cuts to stop buying expensive art books, which will perhaps burst the art book bubble.
Dostupné v Krajské knihovně Karlovy Vary v databázi Ebsco
29. ŠEVČÍKOVÁ, Barbora. **Nové zdroje, technologie, uživatelé a ekonomický svěrák.** *Čtenář.* 2010, roč. 62, č. 10, s. 354-357. ISSN 0011-2321.
Předmět: CASLIN 2010 (Tálie, Nizké Tatry, Slovensko) * knihovny * knihovnické služby * uživatelé informací * uživatelské dotazy * technologie * hospodářská krize * mezinárodní konference * Česko * Slovensko.
Dostupné v Krajské knihovně Karlovy Vary
30. VENKATRAMAN, A. **Libraries feel the pain of the recession as budgets plummet.** *Information World Review* [serial online]. March 2009, roč. 253, č. 03.
Abstrakt: The article focuses on the effect of the global economic crisis on large libraries and other public institutions. According to the Association of Research Libraries (ARL), the losses suffered by endowment funds in the stock markets have led to the funding reduction of many libraries. The International Coalition of Library Consortia (ICOLC) has

projected widespread cuts in budget levels for libraries. It emphasizes the need for publishers and suppliers to adopt flexible approaches to pricing.

Dostupné v Krajské knihovně Karlovy Vary v databázi Ebsco

31. WALTON, G. **Editorial. *New Review of Academic Librarianship*** [serial online]. April 2009, s. 1, 2.

Abstrakt: The author discusses the role of the journal in providing research regarding librarianship and library management. He comments on his role as editor of the journal and expresses gratitude to the journal's former editor, Colin Harris. He notes how a library user survey reflects demand for greater resources in libraries and comments on the incorporation of Web 2.0 technology into libraries and the effect of the global financial crisis on library funding.

Dostupné v Krajské knihovně Karlovy Vary v databázi Ebsco

32. WATT, Andrea. **Situace amerických knihoven ve Farmingtonu v oblasti financování, služeb a lidských zdrojů. *Knihovna: knihovnická revue***. 2011, roč. 22, č. 2, s. 29-47. ISSN 1801-3252.

Předmět: městské knihovny * akademické knihovny * financování knihoven * knihovnické služby * lidský kapitál * hospodářská krize * Spojené státy americké * Maine.

Dostupné v Krajské knihovně Karlovy Vary

33. WERNER, R. a ZABEL, D. **A Year in the Life: Business Librarians Report on 2008-09. *Reference & User Services Quarterly*** [serial online]. Winter 2009, roč. 49, č. 2, s. 108-110.

Abstrakt: The article presents information gathered from members of the Academic Business Library Directors (ABLD) Association regarding business library trends in 2008-2009. Business library initiatives, organizational changes, and physical library space are discussed. Issues connected with collection development and vendors, business school concerns, and effects of the 2008 global financial crisis are also examined. Particular focus is given to library budget issues, library technology, and the use of social network and Web 2.0 technologies in libraries.

Dostupné v Krajské knihovně Karlovy Vary v databázi Ebsco

34. WOOD, F. **Save our libraries. *Bookseller*** [serial online]. February 11, 2011, č. 5467, s. 20-21.

Abstrakt: The article looks at the fight of British libraries' supporters on preventing closures being pushed by the government due to budget cuts. The periodical "The Booksellers" has launched its Fight for Libraries campaign to serve as a communication channel and connects the same campaigns across the country. Residents in Somerset, England have formed the Save Somerset's Libraries and the Friends of Glastonbury Library campaigns after they learned of the alleged attempt of the county council to close 20 of its 40 libraries.

Dostupné v Krajské knihovně Karlovy Vary v databázi Ebsco

35. ZEMÁNKOVÁ, Ladislava. **Rekapitulace regionálních funkcí knihoven 2009-2011. *Čtenář***. 2012, roč. 64, č. 5, s. 186-191. ISSN 0011-2321.

Předmět: knihovny * regionální funkce knihoven * financování knihoven * dotace * Česko.

Dostupné v Krajské knihovně Karlovy Vary

DIPLOMOVÉ PRÁCE:

1. NIKLOVÁ, Michaela. **Hospodaření Národní knihovny České republiky** [online]. Praha, 2012 [cit. 2012-12-14]. Dostupné z:

https://isis.vse.cz/zp/portal_zp.pl?prehled=vyhledavani:podrobnosti=87580;download_prace=1 Bakalářská. Vysoká škola ekonomická, Fakulta financí a účetnictví, Katedra finančního účetnictví a auditingu. Vedoucí práce Miroslav Hálek.

Abstrakt: Bakalářská práce shrnuje obecné poznatky neziskového sektoru. Zmiňuje charakteristické znaky pro nevýdělečné organizace s rozdělením na státní a soukromé. Vymezuje pojmy státní a nestátní příspěvková organizace, uvádí jejich stručné charakteristiky včetně legislativních rámců, dle kterých se zřizují. Zmiňuje společné i odlišné znaky se zaměřením na hospodaření a financování státních příspěvkových organizací. Zabývá se analyzováním hospodaření konkrétní vybrané státní příspěvkové organizace - Národní knihovny České republiky. Shrnuje nejpodstatnější

informace o činnosti a existenci instituce, zaměřuje se na významné položky ve finančním hospodaření v letech 2008, 2009 a 2010. Vypichuje nejpodstatnější položky ve finančních výkazech. V neposlední řadě shrnuje aktuální informace z hospodaření knihovny a okrajově zmiňuje i schválený rozpočet na roky 2011 a 2012. V závěru se práce pokouší zhodnotit hospodaření instituce jako celku a uvádí možná rizika a nebezpečí pro další fungování Národní knihovny ČR.

ELEKTRONICKÉ DOKUMENTY:

1. BÁRTA, Stanislav. **Ekonomická krize nutí šetřit i knihovny.** *Obec Rozhraní* [online]. 2009 [cit. 2012-12-17]. Dostupné z: <http://www.rozhrani.cz/clanky/99-ekonomicka-krize-nuti-setrit-i-knihovny/>
2. **Britain Faces Closing The Book On Libraries.** *Npr.org* [online]. 2011 [cit. 2012-12-17]. Dostupné z: <http://www.npr.org/2011/02/10/133656983/britain-faces-closing-the-book-on-libraries>
3. KACEROVSKÁ, Soňa. **Špatná zpráva pro čtenáře. Knihovna zavře 5 poboček (na Opatově však bude otevřena i v pondělí odp.).** *Praha 11* [online]. 2012 [cit. 2012-12-17]. Dostupné z: <http://www.praha11.cz/cs/jizni-mesto-zije/praha-11-v-mediich/napsali-o-nas/spatna-zprava-pro-ctenare-knihovna-zavre-5-pobocek-na-opatove-vsak-bude-otevrena-i-v-pondeli-odp.html>
4. **Koncepce rozvoje knihoven ČR na léta 2011 – 2015 včetně internetizace knihoven.** *Ministerstvo kultury ČR* [online]. 2010 [cit. 2012-12-17]. Dostupné z: http://www.mkcr.cz/assets/literatura-a-knihovny/Koncepce_rozvoje_knihoven_2011-2015.pdf
5. **Konec dotací na kulturu. Newcastle zavře knihovny a přestane přispívat divadlům.** *Art.ihned.cz* [online]. 2012 [cit. 2012-12-17]. Dostupné z: <http://art.ihned.cz/c1-58746650-konec-dotaci-na-kulturu-newcastle-zavre-knihovny-a-prestane-prispivat-divadlum>
6. KUNA, František. **VIDEO: Škrty v pražském rozpočtu ovlivní provoz Městské knihovny.** *TV Metropol* [online]. 2012 [cit. 2012-12-17]. Dostupné z: <http://www.metropol.cz/zpravy/kultura/video-skrty-v-prazskem-rozpocetu-ovlivni-provoz-mestske-knihovny/>
7. RICHTER, Vít a Ladislava ZEMÁNKOVÁ. **Dopady ekonomické krize na rozpočty veřejných knihoven v roce 2009 a 2010.** *Čtenář* [online]. 2010, roč. 62, č. 12 [cit. 2012-12-17]. Dostupné z: <http://ctenar.svkkl.cz/clanky/2010-roc-62/12-2010/dopady-ekonomicke-krize-na-rozpocety-verejnych-knihoven-v-roce-2009-a-2010-77-780.htm>
8. SHARP, Rob. **Campaign grows against cuts that would shut 375 libraries.** *The Independent* [online]. 2011 [cit. 2012-12-17]. Dostupné z: <http://www.independent.co.uk/news/uk/politics/campaign-grows-against-cuts-that-would-shut-375-libraries-2187030.html>

9. SÝKOROVÁ, Věra. **Ekonomická krize jde naštěstí mimo knihovny.** *Náchodský deník* [online]. 2009 [cit. 2012-12-17]. Dostupné z: http://nachodsky.denik.cz/zpravy_region/ekonomicka-krize-jde-nastesti-mimo-20090729.html
10. ŠIMSOVÁ, Sylva. **Zamyšlení nad budoucností knihovnické profese v Británii.** *Knihovnický zpravodaj Vysočina* [online]. 2008 [cit. 2012-12-17]. Dostupné z: <http://kzv.kkvysociny.cz/archiv.aspx?id=1139&idr=9&idci=23>
11. **V Británii se letos zavřelo 200 knihoven, kultura přijde o dalších 11 milionů liber.** *Ihned.cz* [online]. 2012 [cit. 2012-12-17]. Dostupné z: <http://web.volny.cz/noviny/pel-mel/clanek/~volny/IDC/232870/v-britanii-se-letos-zavrelo-200-knihoven-kultura-prijde-o-dalsich-11-milionu-liber.html>
12. ZAJÍČKOVÁ, Markéta. **Nastal mediální humbuk kolem Městské knihovny v Praze, víte proč?** *Studentské finance* [online]. 2012 [cit. 2012-12-17]. Dostupné z: <http://student.finance.cz/zpravy/finance/339635-nastal-medialni-humbuk-kolem-mestske-knihovny-v-praze-vite-proc/>

Příloha 2

Roční výkaz o knihovně
za rok 2012

Výkaz je součástí Programu statistických zjišťování na rok 2012. Ochrana důvěrnosti údajů je zaručena zákonem č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů. Údaje se zjišťují pro potřebu Ministerstva kultury, které odpovídá za jejich ochranu. Zpravodajská jednotka je povinna poskytnout všechny požadované údaje. Děkujeme za spolupráci.

Název zpravodajské jednotky	
IČO	Typ: Z knihovny
Adresa	
Telefon	
Kraj	
www stránky ZJ	
E-mail	
Zřizovatel (vyplní se slovně)	
Velikost obhospodávané populace *	
Bezplatný přístup (osada X)	Ano ☐ Ne ☐

První formou apromulované jednotky (obdobu se neposkytlá)	Organizační složka státu dle zák. č. 219/2000 Sb. *	11
	Organizační složka kraje dle zák. č. 129/2000 Sb. *	12
	Organizační složka obce dle zák. č. 128/2000 Sb. *	13
	Státní příspěvková organizace dle zák. č. 219/2000 Sb. *	21
	Příspěvková organizace kraje dle zák. č. 129/2000 Sb. *	22
	Příspěvková organizace obce dle zák. č. 128/2000 Sb. *	23
	Státní podnik dle zák. č. 111/1990 Sb. *	30
	Občanské sdružení dle zák. č. 83/1990 Sb. *	40
Obecní nepříspěvková společnost dle zák. č. 248/1995 Sb. *	50	
Nadace nebo nadační fond dle zák. č. 227/1997 Sb. *	60	
Jiná (uvést jméno)	90	

* ve smyslu pozdějších předpisů

I. KNIHOVNÍ FOND

Č. p.		Č. p.	Č. p.	Č. p.
1		2	3	4
Stav knihovního fondu celkem k 31. 12. min. roku		0101		
Knihovní jednotky celkem k 31. 12. sledovaného roku *		0102		
(součet ř. 0103 – 0113)				
v text	naučná literatura	0103		
	krásná literatura	0104		
	rukopisy	0105		
	mikrografické dokumenty	0106		
	kartografické dokumenty	0107		
	obrázková literatura	0108		
	zvláštní	0109		
	zvláštní obrázková	0110		
	obrázková	0111		
	elektronické dokumenty	0112		
	jiná	0113		
Počet exemplářů titulů docházajících periodik		0114		
Počet knihovních jednotek ve volném výběru		0115		
Přístupy *		0116		
Chyby *		0117		
Převod knihovního fondu z jiné knihovny při organizační změně *		0118		
Převod knihovního fondu do jiné knihovny při organizační změně *		0119		
Kontrolní součet (ř. 0101 až 0119)		0120		

II. UŽIVATELE

Č. p.		Č. p.	Č. p.	Č. p.
1		2	3	4
Registrovaní uživatelé v sledovaném období		0201		
z toho registrovaní uživatelé do 12 let		0202		
Návštěvnost celkem (ř. 0204 + ř. 0209)		0203		
Návštěvnost knihovny (ř. 0204 + ř. 0209)		0204		
v text	návštěvnost půjčoven a studoven	0205		
	návštěvnost vyúčtování (tržby v knihovně)	0206		
	návštěvnost kulturních akcí	0207		
	návštěvnost vzdělávacích akcí	0208		
Návštěvnost online služeb (včetně návštěv z ř. 0205 + 0207 + 0211)		0209		
Kontrolní součet (ř. 0201 až 0209)		0210		

* Obhospodávaná populace = počet obyvatel sídliště (obce) knihovny, dle počtu obyvatel (samostatné obce) resp. městské části, pro které obhospodává výkazní knihovna (ř. 0101 až 0113).

* V knihovních jednotkách.

* Přístup knihovního fondu v knihovních jednotkách za sledované období celkem.

* Údaje knihovního fondu v knihovních jednotkách za sledované období celkem.

* Nezapočítává se do přístupu ř. 0119.

* Nezapočítává se do úbytku ř. 0117.

III. VÝPOJČKY

Č. p.		Č. p.	Č. p.	Č. p.
1		2	3	4
Výpočet celkem (součet ř. 0302 až 0315)		0301		
v text	naučná literatura dopřím užitím (knihy)	0302		
	krásná literatura dopřím užitím (knihy)	0303		
	naučná literatura dílem (knihy)	0304		
	krásná literatura dílem (knihy)	0305		
	výpočet periodik	0306		
	rukopisy	0307		
	mikrografické dokumenty	0308		
	kartografické dokumenty	0309		
	obrázková literatura	0310		
	zvláštní	0311		
	zvláštní obrázková	0312		
	obrázková	0313		
	elektronické dokumenty	0314		
	jiná	0315		
Prezentace výpočtů evidované (z ř. 0301) *		0316		
Prolongace (z ř. 0301) *		0317		
Kontrolní součet (ř. 0301 až 0317)		0318		

IV. DALŠÍ ÚDAJE

Č. p.		Č. p.	Č. p.	Č. p.
1		2	3	4
Návštěvnost výpočetů dle ř. 0301	období	počet požadavků	0401	
	období	počet žádostí vyřízení požadavků	0402	
	období	počet požadavků	0403	
	období	počet žádostí vyřízení požadavků	0404	
Návštěvnost neobdobí výpočetů dle ř. 0301	období	počet požadavků	0405	
	období	počet žádostí vyřízení požadavků	0406	
	období	počet požadavků	0407	
	období	počet žádostí vyřízení požadavků	0408	
Výpočet řady	počet řady	počet požadavků	0409	
	počet řady	počet žádostí vyřízení požadavků	0410	
	počet řady	počet požadavků	0411	
	počet řady	počet žádostí vyřízení požadavků	0412	

* Vypočítávají všechny knihovny.

Příloha 3

Vážená paní ředitelko, vážený pane řediteli,

dovolte mi, abych se na Vás obrátil s následující prosbou. Jsem studentem FFUK UISK kombinovaného magisterského studia. Pro svou závěrečnou diplomovou práci na téma „Dopady ekonomické krize na rozpočty veřejných knihoven v roce 2009 a 2010“ potřebuji některé statistické údaje z činnosti krajských knihoven. Jelikož se obávám, že ne všechny potřebné informace najdu ve výročních zprávách jednotlivých knihoven, rozhodl jsem se, obrátit se na jejich ředitele s prosbou o poskytnutí pomoci.

Nyní se tedy obracím se žádostí o souhlas s poskytnutím ročních statistických údajů za Vaši knihovnu. Prosím Vás o laskavé potvrzení písemného souhlasu k jejich poskytnutí, který jsem Vám zaslal poštou. Tento souhlas jednotlivých ředitelů, tedy i Váš, má sloužit jako podklad k získání a zpracování dat z ročních statistických výkazů, o které chci požádat PhDr. Víta Richtera a Ing. Aleše Brožka.

Rád bych Vás ujistil, že všechny získané informace budou v mé diplomové práci použity jako ilustrační údaje a v žádném případě se neobjeví ve spojení s konkrétní knihovnou. To znamená, že je mým záměrem z údajů statistických výkazů pouze stanovit procentuální hodnoty a to zcela anonymně bez přiřazování k jednotlivým knihovnám.

Má diplomová práce si klade za cíl navázat na průzkum, a tento i rozšířit, který provedl Knihovnický institut Národní knihovny ČR na základě požadavku Ministerstva kultury ČR pod názvem „Dopady ekonomické krize na rozpočty veřejných knihoven v roce 2009 a 2010“. Tento výzkum vedl PhDr. Vít Richter, který je i konzultantem této mé diplomové práce, čehož si nesmírně vážím. Rád bych tedy jeho práci rozšířil a zaměřil se vliv ekonomická krize v roce 2009 - 2012 na krajské knihovny a jejich činnost.

Pokud mi svůj souhlas laskavě poskytnete, v žádném případě nebude zneužit a bude sloužit pouze k výše uvedeným účelům.

Vymezení výzkumu práce bude prováděno na základě následujících předběžných otázek:

13. Změny v rozpočtu knihovny, resp. příjmech v letech 2009 - 2012?
14. Změny provozní doby knihovny v letech 2009 - 2012?
15. Omezení výdajů na nákup knih v letech 2009 - 2012?
16. Omezení výdajů na nákup periodik v letech 2009 - 2012?
17. Omezení výdajů na nákup speciálních dokumentů v letech 2009 - 2012?
18. Omezení nákupu elektronických zdrojů v letech 2009 - 2012?
19. Omezení mzdového fondu (mzdy a ostatní osobní náklady) v letech 2009 - 2012?
20. Omezení ostatních provozních výdajů knihovny (energie, služby, materiál apod.)
21. Omezení počtu kulturních a vzdělávacích akcí knihovny v letech 2009 - 2012?
22. Proběhlo snížení investičních prostředků, či zrušení investičních akcí v letech 2009 – 2012?

Předem Vám velice děkuji za Váš čas a velice Vás prosím o kladné vyřízení mé žádosti. Jsem přesvědčen, že výzkum provedený v mé diplomové práci bude velice přínosný a jistě budete moci jeho výstupů použít i ve své činnosti. V případě jakýchkoliv dotazů mě prosím kontaktujte na tel. 736 514 046

V úctě

Bc. Martin Gruber, DiS,

Příloha 4

Žádost o poskytnutí informace

(dle zákona č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím)

Žadatel: Bc. Martin Gruber, DiS
Adresa: Hamerská 128/43, 360 01 Březová
Telefon: +420 736 514 046
e-mail: gruber@knihovnakv.cz

Vážená paní ředitelko, vážený pane řediteli,

obracím se na Vás se žádostí o souhlas s poskytnutím ročních statistických údajů za knihovnu. Statistické údaje budou sloužit jako podklad pro mou diplomovou práci na téma „Dopady ekonomické krize na činnost krajských knihoven v ČR“. Diplomová práce navazuje na průzkum, který provedl Knihovnický institut Národní knihovny ČR na základě požadavku Ministerstva kultury ČR pod názvem „Dopady ekonomické krize na rozpočty veřejných knihoven v roce 2009 a 2010“, který vedl PhDr. Vít Richter, který je zároveň konzultantem při tomto průzkumu.

Cílem diplomové práce je zjistit, jaký vliv měla ekonomická krize v letech 2009 - 2012 na krajské knihovny a jakým způsobem ovlivnila jejich činnost.

Výsledky průzkumu nebudou v diplomové práci uvedeny ve vztahu ke konkrétní knihovně, ale budou použita pouze získaná data, a to jen anonymním způsobem.

Žádám o souhlas s poskytnutím následujících statistik za rok 2009 - 2012:

- Roční výkaz o knihovně (Kult MK)
- Statistiky za krajské knihovny, které zpracoval Ing. Brožek Aleš

Předem děkuji za Vaši ochotu a spolupráci

Bc. Martin Gruber, DiS

Příloha 5

Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě
Prokešovo nám. 9,
728 00 Ostrava

Souhlasím s poskytnutím ročních statistických údajů za knihovnu v letech 2009 – 2012 a s tím, aby tyto statistické údaje byly použity jako podklad pro diplomovou práci na téma „Dopady ekonomické krize na činnost krajských knihoven v ČR“.

V dne.....

.....
Ing. Prchalová Lea
ředitelka

Příloha 6

SVK 041/2013

Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích
Na Sadech 27,
370 59 České Budějovice

Souhlasím s poskytnutím ročních statistických údajů za knihovnu v letech 2009 – 2012 a s tím, aby tyto statistické údaje byly použity jako podklad pro diplomovou práci na téma „Dopady ekonomické krize na činnost krajských knihoven v ČR“.

v *Č. Budějovicích* dne *17.6.2013*

Mgr. Ivo Kareš
ředitel

**JIHOČESKÁ VĚDECKÁ KNIHOVNA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
NA SADECH 27
370 59 ČESKÉ BUDĚJOVICE
IČ: 00073504**

Moravská zemská knihovna v Brně
Kounicova 65a,
601 87 Brno

Souhlasím s poskytnutím ročních statistických údajů za knihovnu v letech 2009 – 2012 a s tím, aby tyto statistické údaje byly použity jako podklad pro diplomovou práci na téma „Dopady ekonomické krize na činnost krajských knihoven v ČR“.

V BRNĚ dne 18. 4. 2013

Mgr. Tomáš Gec
ředitel

Středočeská vědecká knihovna v Kladně, příspěvková organizace

Naše značka
76/13

Vyřizuje:

Místo odeslání a datum
Kladno 18. 4. 2013

Souhlasím s poskytnutím ročních statistických údajů za Středočeskou vědeckou knihovnu v Kladně uvedených v Ročních výkazech o knihovně (Kult MK) za roky 2009 až 2012 s tím, aby tyto statistické údaje byly použity jako podklad pro diplomovou práci na téma „Dopady ekonomické krize na činnost krajských knihoven v ČR“.

Ing. Jiří Mika
ředitel

Středočeský kraj

Středočeská vědecká knihovna v Kladně – příspěvková organizace Středočeského kraje
Gen. Klapálka 1641, 272 01 Kladno Tel.: 312 813 111 library@svkkl.cz www.svkkl.cz

Vědecká knihovna v Olomouci
Bezručova 659/2,
779 11 Olomouc 9

Souhlasím s poskytnutím ročních statistických údajů za knihovnu v letech 2009 – 2012 a s tím, aby tyto statistické údaje byly použity jako podklad pro diplomovou práci na téma „Dopady ekonomické krize na činnost krajských knihoven v ČR“.

V *Olomouci* dne *19. 4. 2013*

RNDr. Jitka Holásková
ředitelka

VĚDECKÁ KNIHOVNA
V OLOMOUCI

-1-

Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě,
příspěvková organizace
Prokešovo nám. 9
728 00 Ostrava

Souhlasím s poskytnutím ročních statistických údajů za knihovnu v letech 2009-2012, a to Ročního výkazu o knihovně (Kult MK) s tím, aby tyto statistické údaje byly použity jako podklad pro diplomovou práci na téma „Dopady ekonomické krize na činnost krajských knihoven v ČR“.

Ostrava, 17. 4. 2013

Ing. Lea Prchalová
ředitelka MSVK

Krajská knihovna Vysočiny - Havlíčkův Brod
Havlíčkově náměstí 87,
580 01 Havlíčkův Brod

č.j.: KKVVH/119/2013/02

Bc. Martin Gruber, DiS
Hamerská 128/43
360 01 Březová

Souhlasím s poskytnutím ročních statistických údajů za knihovnu v letech 2009 – 2012 a s tím, aby tyto statistické údaje byly použity jako podklad pro diplomovou práci na téma „Dopady ekonomické krize na činnost krajských knihoven v ČR“.

V dne
Havlíčkově Brod 17.4.13

Mgr. Veronika Peslerová
ředitelka

KRAJSKÁ KNIHOVNA VYSOČINY
Havlíčkově náměstí 87
580 01 Havlíčkův Brod
IČ: 70950164

Studijní a vědecká
knihovna
v Hradci Králové

Hradecká 1250
500 03 Hradec Králové
<http://www.svkhk.cz>
e-mail: inform@svkhk.cz

Telefony:
Ústředna: +420 494 946 200
Fax: +420 494 946 225

Bankovní spojení:
Komerční banka
Hradec Králové
č.ú.: 35338-511/0100
IČO: 412821
DIČ: CZ00412821

Vážený pan
Bc. Martin Gruber, DiS
Hamerská 128/43
360 01 Březová

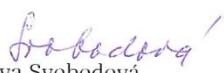
Věc: Souhlas s poskytnutím ročních statistických údajů 2009-2012

V Hradci Králové 18. 4. 2013

Vážený pane Grubere,

tímto Vám dávám souhlas k použití ročních výkazů o naší knihovně (Kult MK) v letech 2009-2012. Zašle Vám je moje kolegyně, která je zpracovává. Souhlas k využití společné tabulky krajských knihoven Vám neuděluji. Nejedná se o oficiální materiál, není úplně přesná a je určena jen k vnitřní potřebě zúčastněných knihoven. Zároveň Vás žádám o zaslání elektronické verze Vaší diplomové práce se souhlasem k prezenčnímu půjčování v naší knihovně.

S pozdravem

Mgr. Eva Svobodová
ředitelka SVK v Hradci Králové

Studijní a vědecká
knihovna
v Hradci Králové
Hradecká 1250
500 03 Hradec Králové
Tel.: +420 494 946 205
IČO: 412821
DIČ: CZ00412821
(1)

Krajská knihovna v Pardubicích
Pernštyňské nám. 77,
530 94 Pardubice

Souhlasím s poskytnutím ročních statistických údajů za knihovnu v letech 2009 – 2012 a s tím, aby tyto statistické údaje byly použity jako podklad pro diplomovou práci na téma „Dopady ekonomické krize na činnost krajských knihoven v ČR“. (KULTAK)

v Pardubicích dne 10.05.2013

Krajská knihovna
v Pardubicích
Kodetová Radomíra
ředitelka

Vyřízení žádosti o poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím

Povinný subjekt:

Krajská knihovna Františka Bartoše, příspěvková organizace
třída Tomáše Bati 204, 761 60 Zlín

Žadatel:

Bc. Martin Gruber, DiS
Hamerská 128/43, 360 01 Březová

Datum přijetí žádosti:

22. 4. 2013, čj. 355/13 (dopis + 2 listy přílohy)

Žádost o poskytnutí informace:

Žádost o souhlas s poskytnutím následujících statistik za rok 2009–2012:

1. Roční výkaz o knihovně (Kult MK)
2. Statistiky za krajské knihovny, které zpracoval Ing. Aleš Brožek

Odpověď:

ad 1. Viz přílohy: Roční výkaz o knihovně za rok 2009
Roční výkaz o knihovně za rok 2010
Roční výkaz o knihovně za rok 2011
Roční výkaz o knihovně za rok 2012

ad 2. Viz příloha Tabulka ukazatelů 2009-2012 (pracovní dokument)

Příloha Souhlas s poskytnutím ročních statistických údajů za Krajskou knihovnu Františka Bartoše

KRAJSKÁ KNIHOVNA F. BARTOŠE,
příspěvková organizace
T. Tomáše Bati 204, 761 60 Zlín

Ve Zlíně 2. 5. 2013

Zpracovaly:
PhDr. Zdeňka Friedlová
RNDr. Helena Šimová

Severočeská vědecká knihovna Ústí nad Labem
W. Churchilla 3,
400 01 Ústí nad Labem

Souhlasím s poskytnutím ročních statistických údajů za knihovnu v letech 2009 – 2012 a s tím, aby tyto statistické údaje byly použity jako podklad pro diplomovou práci na téma „Dopady ekonomické krize na činnost krajských knihoven v ČR“.

V dne 17. 4. 2013

Ing. Brožek Aleš
ředitel

Severočeská vědecká knihovna
příspěvková organizace
Winstona Churchilla 1974/3
400 01 Ústí nad Labem

Městská knihovna v Praze
Mariánské náměstí 1/98,
Praha 1

Souhlasím s poskytnutím ročních statistických údajů za knihovnu v letech 2009 – 2012 a s tím, aby tyto statistické údaje byly použity jako podklad pro diplomovou práci na téma „Dopady ekonomické krize na činnost krajských knihoven v ČR“.

V PRAZE dne 3. 4. 2013

RNDr. Tomáš Řehák
ředitel

Krajská knihovna Františka Bartoše, příspěvková organizace
tř. T. Bati 204
761 60 Zlín

Souhlasím s poskytnutím ročních statistických údajů za Krajskou knihovnu Františka Bartoše, příspěvkovou organizaci v letech 2009 – 2012 uvedených v Ročních výkazech o knihovně - KULT (MK) 12-01 a souhlasím také s tím, aby tyto statistické údaje byly použity jako podklad pro diplomovou práci na téma „Dopady ekonomické krize na činnost krajských knihoven v ČR.“ Údaje budou v diplomové práci použity jako ilustrační a neobjeví se ve spojení s konkrétní knihovnou.

Ve Zlíně dne 22. 4. 2013

KRAJSKÁ KNIHOVNA F. BARTOŠE,
příspěvková organizace
T. Tomáše Bati 204, 761 60 Zlín

PhDr. Zdeňka Friedlová
ředitelka

tř. Tomáše Bati 204, 761 60 Zlín
 Pošt. schránka 58 / IČ 70947422
 Číslo účtu: 1410359379 / 0800

Bc. Martin Gruber, DiS
 Hamerská 128/43
 360 01 Březová

VÁŠ DOPIS ZNAČKY / ZE DNE

NAŠE ZNAČKA

394/13

VYŘÍZUJE LINKA

Šimová / 577 438 823

MÍSTO ODESLÁNÍ / DNE

Zlín 2013-05-03

VĚC

Vyřízení žádosti o poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb.

Vážený pane Grubere,

v příloze zasíláme odpověď na Vaši žádost o poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb., viz přílohy tohoto dopisu.

Příloha Tabulka ukazatelů 2009-2012 je pracovní dokument a je podkladem pro statistiky za krajské knihovny, které zpracovává Ing. Aleš Brožek.

S pozdravem

KRAJSKÁ KNIHOVNA F. BARTOŠE,
 příspěvková organizace
 tř. Tomáše Bati 204, 761 60 Zlín

PhDr. Zdeňka Friedlová

ředitelka

Krajské knihovny Františka Bartoše,
 příspěvkové organizace

Přílohy:

Vyřízení žádosti o poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Roční výkaz o knihovně za rok 2009

Roční výkaz o knihovně za rok 2010

Roční výkaz o knihovně za rok 2011

Roční výkaz o knihovně za rok 2012

Tabulka ukazatelů 2009-2012

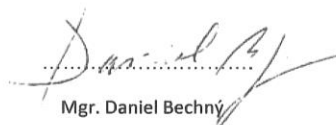
Souhlas s poskytnutím ročních statistických údajů za Krajskou knihovnu Františka Bartoše

TELEFONY: ústředna 577 438 164, 577 210 018 spojuje: půjčovny, studovnu a čítárnu, informační a referenční centrum, vzdělávací centrum, údržbu, knihárskou dílnu/ PRÍMÉ LINKY: ředitelka 577 437 117 / sekretariát 577 439 823 / ekonomické odd. 577 436 164 / odd. pro dospělé čtenáře 577 225 042 / odd. pro děti a mládež 577 430 536 / katalogizace 577 439 992 / úřad regionálních služeb knihovnám ZK 577 042 200 / oddělení metodiky 577 042 201 / redakce ŽVUK 577 042 201 FAX: 577 439 823 / E-MAIL: info@kfbz.cz / http://www.kfbz.cz / WAP: wap.kfbz.cz

Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje, příspěvková organizace
Smetanovy sady 2,
301 00 Plzeň

Souhlasím s poskytnutím ročních statistických údajů za knihovnu v letech 2009 – 2012 a s tím, aby tyto statistické údaje byly použity jako podklad pro diplomovou práci na téma „Dopady ekonomické krize na činnost krajských knihoven v ČR“.

V Plzni dne 19.6.2013

Mgr. Daniel Bechný
ředitel

Krajská knihovna Karlovy Vary
Závodní 378/84,
360 06 Karlovy Vary

Souhlasím s poskytnutím ročních statistických údajů za knihovnu v letech 2009 – 2012 a s tím, aby tyto statistické údaje byly použity jako podklad pro diplomovou práci na téma „Dopady ekonomické krize na činnost krajských knihoven v ČR“.

V dne 22. 4. 2013

PaedDr. Vratislav Emler
ředitel

Krajská vědecká knihovna Liberec
Rumjancevova 1362/1,
460 53 Liberec 1

Souhlasím s poskytnutím ročních statistických údajů za knihovnu v letech 2009 – 2012 a s tím, aby tyto statistické údaje byly použity jako podklad pro diplomovou práci na téma „Dopady ekonomické krize na činnost krajských knihoven v ČR“.

V Liberec dne 18. 10. 2013

Mgr. Konvalinková Blanka
ředitelka